

özgürlük için .com e-dergi

Paket Yöneticisi 3.0

**LVM, RAID ve
Standart Bölümlendirme**

**Veritabanı Sihirbazı
phpMyAdmin**

**Yeni Ofis Yazılımı
LibreOffice 3.3.0**

ve karşınızda... Pardus 2011

03.	Editör
04-07.	Haberler
08-10.	Pardus 2011 DVD'si yazmak
11-16.	Pardus 2011 nasıl kurulur?
17-19.	RAID, LVM ve Standart Bölümlendirme
20-23.	Pardus 2011'de ilk ayarlar
24-26.	Pardus'u tanıtmak
27-28.	Paket Yöneticisi 3.0
29-34.	LibreOffice 3.3.0
35-38.	Mozilla Firefox 4.0
39-40.	KRunner
41-43.	Saatinizi duvar kağıdınız söylesin
44-49.	C programlamaya giriş
50-53.	phpMyAdmin
54-61.	Röportaj: Pardus 2011 sürüm yöneticileri
62.	Son Sayfa

Bu sayının Editörü:

Ülgen SARIKAVAK

Künye:

Ali İŞİNGÖR, Çağrı EMER,
Ertan GÜVEN, Filiz GÜNEL,
Gizem BELEN,
Göktaş KORKMAZ,
Hakan HAMURÇU,
İrem ÇOBANOĞLU,
Murat KALEKAPTANI,
Mustafa CEYLAN,
Onur GÜZEL, Önder ÖZ,
Pınar YANARDAĞ,
Server ACİM, Tuğsan ÜNLÜ,
Uğurcan ERGÜN

Tasarım:

artistanbul
(Pınar ESKİKAN)

Kapak Görseli:

27147 (CC by-nc)

Özgürlüğün e-dergisi,
Creative Commons

(by-nc-sa) 3.0 ile lisanslanmıştır.

Pardus ismi ve logosu,
TÜBİTAK UEKAE'nin tescilli markasıdır

Bu yayın, [Özgürlüğün](#) topluluğu tarafından hazırlanmaktadır.

Çalışmak Güzeldir

Çalışmak güzeldir. Ya konu Pardus olduğunda bu güzellik, bildiğimiz güzellik kavramını hayli hayli aşıyor. Gizem BELEN, Mete BİLGİN ve Ali İŞİNGÖR'ün "Ülgen seni çok özel bir göreve seçtik ama ne olduğunu söylemeyiz." eğlencesiyle başlayan editörlük maceram da bu fikrimde ne kadar haklı olduğumu anlamamı sağladı. Yaklaşık iki ay önce eğlenceli bir şekilde editörlük teklifini aldım, kabul ettim ve o iki ayın sonucu şu anda karşınızda :)

Bildiğiniz gibi, geçtiğimiz ay içinde, Pardus'un beşinci ana sürümü olan Pardus 2011 kullanıcılara sunuldu. Sunuldu diyorum ya, IRC kanalımız ve Özgürlükçin forumu üzerinde pek çok kullanıcı ve kullanıcı adayının "Sürümümüzü isteriz!" diye seslerini yükseltmesi ve sürümün zamanında yayımlanmazsa geri sayım için kullanılan sayaçlarda "dedeler" görseli çıkacağı tehdidi nedeniyle, zorla alınan bir sürüm oldu bence :D.

Şakası bir yana, camia olarak epeydir heyecanla beklediğimiz bir sürüme, yanında bolca yenilikle birlikte kavuşmuş bulunuyoruz. Pek tabiidir ki, yeni sürümün getirdiği büyükçe bir heyecan var hepimizde. Bu sayımızda da bu heyecanı sizlerle en iyi şekilde paylaşmak için elimizden geleni yapmış bulunuyoruz.

Dergimiz içinde Pardus 2011 yeniliklerinden sıkça bahsedeceğiz. Yeni YAL'nın ve Pardus 2011 kurulumunun detaylarını, Kaptan kullanımının ayrıntılarını, Paket Yöneticisi 3.0'ın yeniliklerini ve Pardus 2011 ile ilgili daha pek çok yazıyı, ilerleyen sayfalarda okuyabilirsiniz.

KRunner, phpMyAdmin, LibreOffice 3.3, Mozilla Firefox 4... Yazılar hakkında daha fazla konuşmak istemiyorum, zira bu konudaki sözü

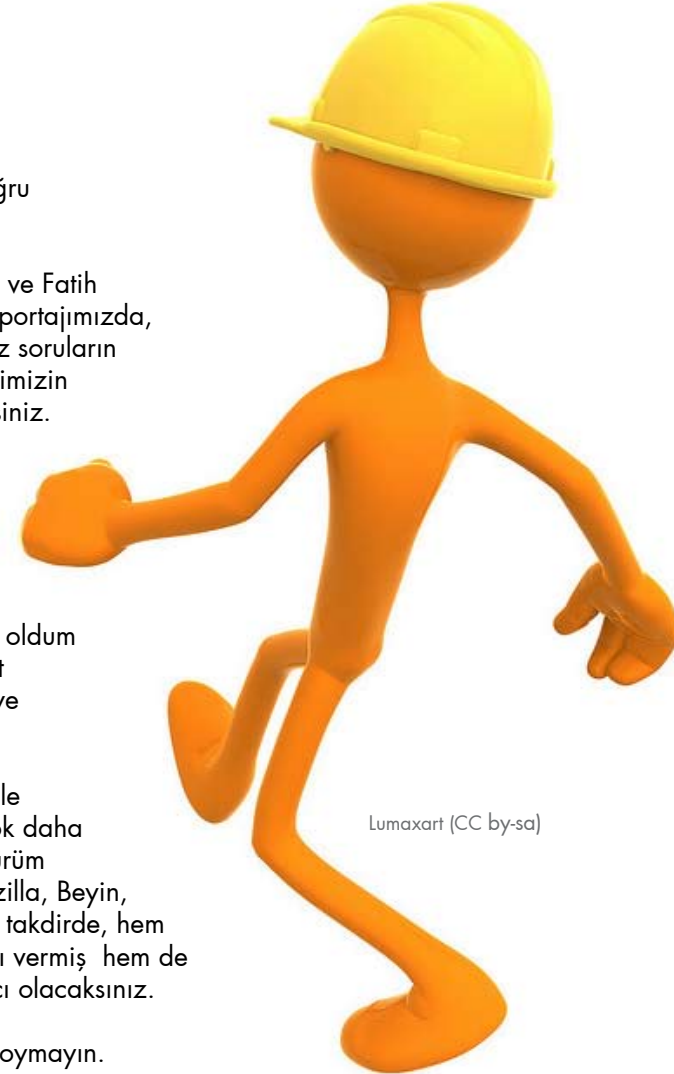
doğrudan yazarlarımıza bırakmanın daha doğru olacağını düşünüyorum.

2011 sürüm yöneticilerimiz Gökçen ERASLAN ve Fatih AŞICI ile keyifli bir röportaj gerçekleştirdik. Röportajımızda, hem sürüm yöneticilerimize dair merak ettiğiniz soruların cevaplarını bulabilir, hem de sürüm yöneticilerimizin Pardus 2011 hakkındaki fikirlerini öğrenebilirsiniz.

Bu yazıyı hazırladığım sıralarda fark ettim ki, benden önceki pek çok editörümüz, bireysel sıkıntıları yüzünden editörlük dönemlerinde yaşadıkları bir takım sıkıntılardan bahsetmişler. Topluluk içinde bu tip sıkıntılarla son zamanda sıkça karşılaşır oldum ve topluluğumuzdaki psikologları göreve davet ediyorum. Kullanıcılara yapılacak katkı, projeye yapılacak katkı bir yerde :)

Çalışmak güzeldir. Özellikle de yeni bir sürümle birlikte olduğumuz şu günlerde, emekleriniz çok daha değerli. Gerek hata bildirimlerinizi, gerekse sürüm hakkındaki fikirlerinizi uygun ortamlarda (Bugzilla, Beyin, Özgürlükçin forumları ve dahası) bildirdiğiniz takdirde, hem kendi çalışmalarınızla projenin gelişimine katkı vermiş hem de Pardus'un daha iyi bir yere gelmesine yardımcı olacaksınız.

Çalışmak güzeldir. Elinizden geleni ardınıza koymayın.

Lumaxart (CC by-sa)

Avrupa'nın Lideri Firefox!

Web kullanım araştırmaları yapan İrlandalı bir araştırma şirketine göre çeyrek asırdır Microsoft'un Internet Explorer'ı ilk kez Avrupa'da lider tarayıcı ünvanını Mozilla Firefox'a kaptırdı.

StatCounter şirketi, geçtiğimiz aralık ayında Firefox'un % 38,1 pazar payıyla Internet Explorer'ın % 37,5 olan pazar payını geçtiğini belirtti.

StatCounter'ın kurucusu ve yönetim kurulu başkanı **Aodhan CULLEN**, "Bu, Avrupa için dönüm noktası bir olaydır." dedi. **CULLEN**, Microsoft'un bir önceki yıl sahip olduğu pazar payını kaybetmesine sebep olarak Google Chrome'u gösteriyor. Bir yıl önce yüzde 5,1 olan pazar payını artırarak %14,6'ya yükselen Google Chrome'un pazar payını Internet Explorer'dan aldığı tahmin ediliyor.

StatCounter'ın bildirdiğine göre aralık ayı itibariyle %46,9'luk payla dünya genelinde hâlâ lider olan Internet Explorer'ı %30.8 payla Firefox

ve %14,9 payla Google Chrome takip ediyor. Mozilla'nın Berlin'deki sözcüsü **Barbara HUPPE**, şirketinin Microsoft'u Firefox'tan önde gösteren diğeri çalışmalarını da yakından takip ettiğini belirtti.

Barbara HUPPE, "Bu bizim için çok olumlu," dedi ve ekledi, "Almanya'da lider tarayıcı biziz, 2010'dan beri Avrupa'nın en büyük pazarı Almanya'da en büyüğüz."

Kıyasıya Bir Yarış

Firefox, Avrupa'da artık pazar lideri! Brüksel'deki Microsoft sözcüsü **Jesse VERSTRAETE**'ye yorum için ulaşılamadı.

İnternet aktivitelerinin ölçümü kesin verilere dayanmıyor ve araştırmacılar bu tutarsızlığı araştırma şirketlerinin ölçümleri için değışen büyüklüklerde örneklemeler yapmasıyla açıklıyorlar. StatCounter aylık pazar payı değerlerini şirkete hangi tarayıcılar tarafından bağlanıldığını bildiren üç milyon kişiden alıyor. **CULLEN**, sıralamaların her ay 15 milyar sayfa gösterimiyle hesaplıyor.

AT İnternet'in işletme genel müdürü **Philippe RICHARD**, şirketinin son sıralaması Avrupa'da kasım ayında Microsoft'u az farkla Firefox'un üzerinde gösterdiğini belirtti. **RICHARD**,

Microsoft'un Internet Explorer 9'u piyasaya sürdüğünde tekrar liderliğı alabileceğini söyledi. "Fakat Microsoft ile rakipleri arasındaki fark kapanıyor, Avrupa'da yeni tarayıcılar yükseldikçe pazar liderini sıkıştırıyor." diye ekledi. Microsoft, Avrupa Birliği'ndeki kullanıcılarına varsayılan tarayıcıyı belirlemeleri için bir seçenek ekranı

içeren sürümü dağıtıyordu. Microsoft bunu, tekel davalarında gelebilecek yaptırımlardan kurtulmak için kabul etmişti. Bütün araştırmacıların vardığı ortak kaniya göre bu seçim ekranı pazar dağılımında çok az bir farka neden oldu.

Kaynak: New York Times

Pardus 2011 ile Değişim Başladı

Özgür yazılım dünyasının ülkemizdeki en önemli temsilcisi Pardus, heyecanla beklenen **Pardus 2011**'i, renkli bir tanıtım partisi ile duyurdu. Pardus 2011'in tanıtım partisi, geliştiricileri ve birçok kullanıcıyı bir araya getirdi. Pardus Proje Yöneticisi **Erkan Tekman**, yeni sürümün tüm kullanıcıların beklemesine değecek özelliklerle geldiğine dikkat çekti:

"Türkiye özgür yazılım dünyasının göz bebeği Pardus, ilk sürümünden bu yana sürekli gelişiyor, güçleniyor. Geride bıraktığımız süre boyunca yüz binlerce kullanıcının ve bir çok kurumun tercihi olmayı başardık. Pardus 2011 ile bu çitayı daha da yükseltmek istiyoruz. Bilişim dünyasına yeni bir soluk kazandıracağına inanıyoruz. 2011 yılı bizim açımızdan hem bugün tanıttığımız yeni sürüm, hem de kısa süre sonra kamuoyuna tanıtacağımız Kurumsal 2 sürümümüzle dolu dolu geçecek, herkesi bu heyecan ve başarıyı paylaşmaya davet ediyoruz."

Mekana yerleştirilen bilgisayarlarda Pardus 2011 sürümünü ilk olarak deneme fırsatı bulan kullanıcıların tepkileri olumlu oldu. Katılımcılar Pardus geliştiricileri ile sohbet etme olanağı buldu.

Erkan Oğur'dan Pardus Kullanıcılarına Sürpriz Perdesiz gitarın mucidi, usta müzisyen **Erkan OĞUR**, Pardus 2011'de kullanıcılara bir sürpriz yapıyor. **Erkan OĞUR**'un en sevilen

parçalarından olan **Mor Dağlar**, Kalan Müzik ve Oğur'un desteği ile Pardus 2011'de yüklü olarak geliyor.

LibreOffice ile Daha da Özgür

Pardus, özgür yazılım dünyasının sunduğu en önemli avantajlardan esneklik ve güvenlik gibi özellikleri bu sürümünde de koruyor. Pardus 2011'de göze çarpan en önemli yeniliklerden biri, OpenOffice.

org yerine, özgür yazılım topluluğu tarafından geliştirilen LibreOffice'in tercih edilmesi. Pardus, LibreOffice'i kullanacağını açıklayan ilk Linux dağıtımlarından biri oldu.

Pardus 2011'de daha çok donanım desteği ve iyileştirilmiş kullanım kolaylığı gibi yeniliklerin yanı sıra, Türkçe yazım denetimi desteği, virüs gibi art niyetli yazılımlara karşı güvenli yapısı, programların kurulu gelmesi gibi beğenilen özelliklerini sunmaya devam ediyor.

İlk günden beri birçok dilde destek veren Pardus'a, 2011 sürümüyle birlikte Rusça ve Macarca da eklendi.

Pardus 2011, kurulumla birlikte gelen yüzlerce uygulamaya ek olarak PiSi depolarında, Skype, Google Chromium, VLC'nin de aralarında olduğu 3500'den fazla uygulamayı kullanıcılara sunuyor. Heyecanla beklediğiniz bu güzel sürümü indirmek için buraya tıklayabilirsiniz.

Maskotumuzun Adını Siz Seçin!

Pardus kullanıcıları, sadece Linux kullanan bir topluluktan öte, eğlenen bir topluluk olmayı her zaman bilmiştir. Eğlence bazen her şeyin önüne geçebiliyor bile. Bunun çok güzel bir örneği yine karşımızda :). Pardus kullanıcıları olarak kağıttan bir maskotumuz olması gerektiği forumda tartışılmıştı. Bunun üzerine topluluktan bir kullanıcımız ortaya çıktı ve "Ben yaparım!" dedi. O andan sonra, diğer kullanıcılarımızın da önerileriyle maskotumuz son haline ulaştı. Biz de bu güzel maskotumuza bir isim arayışına girdik.

Bir çok isim önerisi geldi. İsim toplamayı bıraktığımız ana kadar toplam 256 isim önerisinde bulunuldu. Bu yoğun ilgi için tüm kullanıcılarımıza teşekkür ediyoruz.

Senin Kedin, Senin Tercihin!

Öncelikle, bu güzel maskotu oluşturan Eray ŞAHBAZ'a teşekkür etmeliyiz. Bizlerin kaprislerine göre tekrar tekrar değiştirerek bu güzel maskotu ortaya çıkarttığı için çok mutluyuz.

Aralarında ufak bir eleme gerçekleştirip karşınıza 10 aday çıkardık. Bu adaylar arasından sizin birinci olarak seçtiğiniz, Özgürlükçün maskotunun adı olacak :)

Hiç vakit kaybetmeden buradan anketimize ulaşip oy kullanın, maskotun adını siz seçin.

Belki de maskotun adını önermiş kişiye sürpriz bir hediye kazandırabilirsiniz ;).

Özgür Yazı Tipleri

Kullandığınız Linux dağıtımının derlediği yazı tipi (font) seçiminden bıktınız mı? Daha farklı yazı tiplerine mi ihtiyacınız var? Nereye bakmanız gerektiğini biliyorsanız, özgür lisanslarla korunan yüzlerce yazı tipini kullanabilirsiniz!

İnternet'te birçok "ücretsiz" yazı tipi mevcut ve aslında bunların tümü ücretsiz ya da özgür lisanslı değil. Bazılarını indirmek ücretsiz; fakat değiştiremiyor ya da diğer insanlara gönderemiyorsunuz. Yani dikkatli olmanız gerekiyor. Öyleyse, lisanslarında sorun olmadığına emin olduğumuz kaynaklara bir göz atalım:

Red Hat Liberation Yazı Tipleri

Akla ilk gelen proje, Red Hat Liberation yazı tipleri. Red Hat, serifli (kıvrımlı ve kuyruklu), serifsiz ve sabit genişlikli yazı tiplerini içeren Liberation ailesini Windows'da çok kullanılan yazı tiplerinin yerine kullanabilmek için hazırladı. Liberation ailesi Times (serifli), Arial (serifsiz) ve Courier (sabit-genişlikli) yazı tipleriyle birebir aynı metrik ölçümlere sahip. Bunların yapılmasının temel sebebi, Microsoft Office belgelerini LibreOffice belgelerine birebir çevirebilmek.

Eş yazı tiplerine sahip olmak demek, Word'den LibreOffice'e çevirirken görsel stillerini kaybetmemeleri, yazı tipinin genişliğinden/boyutundan dolayı metnin aşağı/yukarı kaymaması anlamına geliyor. Pardus kullanıcılarının işi epey kolay, çünkü Liberation yazı tipi ailesi kurulumla birlikte bilgisayarlarındaki yerini alıyor.

"Özgür Yazı Tipi Hareketi" Red Hat'ın eyleminin çoktan ötesine geçmiş durumda. Örneğin [Free Font Manifesto'yu](#) (Ücretsiz Yazı Tipi Manifestosu) inceleyebilirsiniz. Özgür yazı tipleri için en büyük kaynak, hiç şüphesiz [Open Font Library](#). Ücretsiz ve özgür yazı tipleriyle tanışmak istiyorsanız, gidebileceğiniz bir diğer adres [Özgürlükçin'deki](#) Tema bölümü.

Yazı Tiplerini Sisteme Yükleme

Genelde iki ana yazı tipi biçimi karşımıza çıkar: [TrueType](#) ve [OpenType](#). TrueType ve OpenType'ı ister ~/fonts klasörüne kopyalayabilir, ister Sistem Ayarları > Yazı Tipi Kurucu'yu kullanarak kolay bir şekilde kurabilirsiniz. Yazı tipini yükledikten sonra sistemin yüklenmiş olduğunu "görmesi" için kullandığınız programları kapatıp açmanız gerekebilir.

Kaynak: LinuxPlanet

Pardus, Twitter'da Bir Numara!

Hepimiz aylarca Pardus 2011 sürümü için 20 Ocak gününü bekledik ve artık son günlerde sabırsızlığımız ve heyecanımız doruk noktasına ulaşmıştı. Tam da bu sıralarda topluluk olarak "[Size İhtiyacımız Var](#)" haberimizde sosyal ağlarda sesimizi yükseltebilmemiz için desteğinizi istemiştik. Topluluğumuz çağrımızı yanıtsız bırakmadı ve Pardus, Twitter Trending Topics'de 20 Ocak ve 21 Ocak 2011 tarihlerinde bir numaraya yükseltmeyi başardı.

Trending Topics (TT), Twitter'da sayfanızın sağ tarafındaki çerçevede gözüken ve o gün en çok konuşulan konuların sıralaması. Sağda Trends yazan listenin altındaki sıralamada Dünya ya da istediğiniz herhangi bir ülkenin "Trending Topics"lerini, yani o gün Twitter üzerinde en çok konuşulan konularını görmemiz mümkün. 20 Ocak günü Türkiye'nin dört bir tarafından yazılan binlerce Twitter iletilinde [#pardus](#) geçti. Tabi bu sıralarda bir yandan da Türkiye'nin gündeminde olan önemli konularla ve kişilerle yarışmak zorunda

Trends

Turkey · change
#pardus
#kardesimsinhrant
#iloveyoubecause
Uğur Mumcu
Muhteşem Yüzyıl
Agos
Lazio

kaldık. Ancak topluluğun sesi ve gücü, Pardus'un Twitter'ın Türkiye istatistiklerinde bir numaraya yükselmesine engel olamadı.

Ziyaretçi rekorumuzu da kırdık!

Özgürlükçin.com ve Pardus ile ilgili güzel haberlerimiz, elbette bu kadar değil. 20 Ocak günü, Özgürlükçin.com'un 3,5 yıllık tarihinin ziyaretçi rekoru da kırıldı. Günlük tekil ziyaret sayısı 19 bin'e yükselirken, günlük sayfa görüntüleme sayımız da 111 bin'e yükseldi. İki gün boyunca Twitter'da bir numarada kalmamızı sağlayan topluluğumuza katkılarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Pardus 2011 ile eğlence daha yeni başladı :)...

Bursa'da Pardus Laboratuvarı

Geçtiğimiz günlerde Özgür Bilişim Derneği, **Bursa Gölyazı İlköğretim Okulu**'nda 14 bilgisayarlık bir Pardus Laboratuvarı kurdu.

Özgür Bilişim Derneği bu güzel gelişmeye vesile olana kadar Gölyazı İlköğretim Okulu'nda herhangi bir bilgisayar laboratuvarı yoktu. Okul öğrencilerinin bilgisayarla ilk tanışıklığı, Pardus 2011'den bir önceki sürümü 2009.2 ile gerçekleşecek.

Açılışı, Nilüfer Belediye Başkanı Sayın **Mustafa BOZBEY** ile birlikte gerçekleştirilen laboratuvar, fabrikaların ve şahısların bağışladığı eski bilgisayarlar değerlendirilerek oluşturuldu.

Bursa'daki Çalışkan Özgür Yazılımcılar Özgür Bilişim Derneği'nin ilk kurduğu bilgisayar laboratuvarı bu değil, bugüne

kadar Bursa'da üç farklı okulu daha bilgisayar ve özgür yazılım dünyası ile tanıştırdılar ve bu yöndeki çalışmalarını devam ediyor.

Özgür Bilişim Derneği'nin oluşumu, Yerel Gündem 21 kapsamında Özgür Yazılım Çalışma Grubu olarak 2008 yılında çalışmalarıyla başlıyor, resmi kuruluş tarihi ise 2009 yılına denk geliyor. Özgür Bilişim Derneği, Bursa'da özgür yazılım ve özgür teknolojilerine bilinirlik kazandırmak, daha sık kullanılmasını sağlamak amacıyla biraraya gelen kişilerden oluşuyor.

Özgür Bilişim Derneği amacını "Bursa'da, özellikle firmalara, okullara ve öğrencilere yönelik olarak özgür bilişim teknolojileri ile ilgili seminerler ve çalıştaylar vermeyi hedefliyoruz. Okulların bilgisayar laboratuvarlarının

donanım ihtiyaçlarını gidermeyi, yerel ağlar kurarak öğretmenlerin işini kolaylaştırmayı, özgür bilişime meraklı insanları hem sosyal hem de bilgi bağlamında birleştirmeyi amaçlıyoruz. Bilişimle ilgili sivil toplum kuruluşlarına, bu alanda faaliyet gösteren firmalara özgür bilişimin kapılarını açarak gelişimlerine katkıda bulunmak istiyoruz." sözleriyle özetliyor.

Özgür Bilişim Derneği'ni kutluyor ve çalışmalarında başarılar diliyoruz :).

Mutfaktan Tıkırtılar

- İrem: Ispanak Ç. yazmışlar listeye. Bu ne acaba?
- Pınar: Behzat Ç. gibi bir şey... (Yemekte Ispanak çorbası var)

- Kadın dediğin stabil olacak. (Ülgen SARIKAVAK)

- Ne Redmine, ne Jira... Bugüne dek kullandığım en iyi görev takip sistemi, hiç tartışmasız bu beyzbol sopası! (Ali Abi)

- Half-Life'in başrolündeki Gordon Freeman için "Levyeli ilah" yazan ekşi yazarı, ağzına sağlık ama benim patronu görsen dilin tutulur eminim. (Ahmet AYGÜN)

- "Seni fix etmeye geliyorum kadın!"

- Otobüsle her tanıştığınla konuşma! Herkesin üzerinde "Açmayın dedeler" uyarısı yazmaz, ona göre! (Ahmet AYGÜN)

- Benim için "doyur" diye komut yazmış, canım benim, ne kadar romantik!

- İrem: Bilgisayarına Chrome yükletmiyor, IE kullanıyor inatla!
- Gizem: Ayy inanamıyorum, direk ayrılık sebebi!

pardus 2011

Server ACİM
serveracim@gmail.com

Pardus kurulum kalıbının
indirilmesi ve Windows
ortamında DVD'ye
aktarılmasıyla ilgili her
şey burada.

Pardus 2011 DVD'si Yazmak

Bu metin, Windows ortamından Pardus'a geçmeyi düşünenler için bir "ilk adım" yazısıdır. Bu yazıda anlatılanları maddeler halinde sıralayayım:

- Windows ortamında, açık kaynak kodlu indirme yöneticisi olan "Free Download Manager" yazılımını indirmek,
- "Pardus 2011" kurulan sürümünün ISO dosyasını indirmek,
- Özgür Yazılım olan InfraRecorder CD/DVD yazma yazılımını indirmeyi ve ISO dosyamızı DVD'ye yazmayı anlatacağız.

Bu işlemleri hangi ortamda yaptığımızı açıklamak gerekirse, bu işlemleri gerçekleştirdiğimiz işletim sistemi olarak Türkçe Windows XP Home Edition SP3 ve ağ tarayıcı olarak Microsoft Internet Explorer 8 kullanıldı.

İndirme yöneticisini kurma

ISO dosyamızı daha hızlı bir şekilde indirmek için, bir Özgür Yazılım olan Free Download Manager yazılımını kurmanızı tavsiye ederiz.

Bunun için önce, [Free Download Manager](#)'in web sayfasına gidip, sayfanın sağında yer alan "DOWNLOAD FDM Free" simgesine tıklamanız gerekiyor. Free Download Manager'ı indiriyoruz.

You can download a new version of Free Download Manager for free

FDM ver. 3.0 build 848 (6,4 Mb, setup)

DOWNLOAD

[Free Download Manager screenshots](#)

We suggest the following mirror site for your download: <http://downloads.sourceforge.net/freedownload/fdminst.exe>.

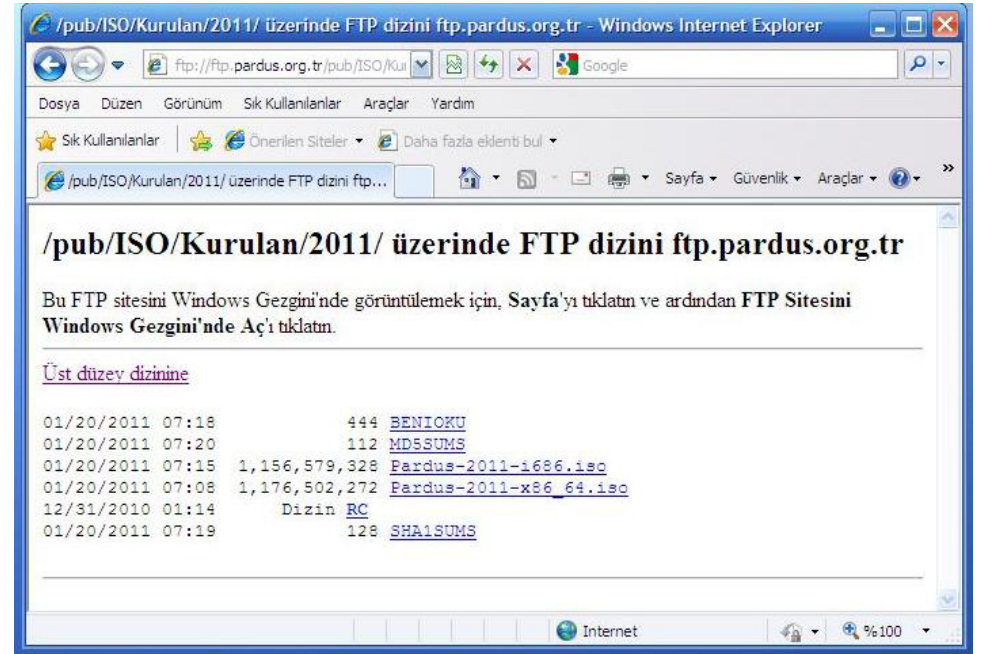
You can download the old 2.1 version [here](#).

The source code is available [here](#).

Dosyayı özgürce indirip, özgürce kurduktan sonra artık "PARDUS 2011" ISO dosyası dahil, İnternet üzerinden yapacağınız tüm dosya indirme işlemlerinizi daha hızlı yapabileceksiniz.

Pardus 2011 ISO'sunu indirme

Ağ tarayıcımızla [bu adrese](#) girip, "Pardus-2011-i686.iso" (32bit Pardus 2011) dosyasını indireceğiz. Bu dosyaya tıkladığımızda FDM açılacak ve bize dosyayı

hangi dizine indirmek istediğimizi soracak. Biz de bilgisayarımızda uygun bulduğumuz dizini seçip, "OK" düğmesine tıklayacağız ve indirme başlayacak. ISO dosyamızı, bu yardımcı indirme yazılımı sayesinde, daha hızlı ve sorunsuz bir şekilde bilgisayarımıza kaydedilmiş olacak.

ISO dosyamızı indirdikten sonra sıra, bir özgür yazılım olan InfraRecorder yazılımını indirmeye geliyor.

InfraRecorder yazılımını indirmek ve kurmak

Infra Recorder yazılımının güncel sürümünü indirmek için, [indirme sayfasına](#) girdiğimizde ilk sıradaki Download bağlantısına tıklıyoruz ve bu bağlantı bizi SourceForge sayfasına yönlendiriyor ve indirme işlemi başlıyor.

İndirme tamamlanınca yüklemenin tamamlandığı haberi veriliyor. Bu kez, sol baştaki Run (Çalıştır) düğmesine tıklayarak kurulum dosyasını açmak istiyoruz. Bunun üzerine kurulum sihirbazı açılıyor ve bize "Hoş geldin" yazısı çıkıyor ve pek sevilen "Next" düğmesine tıklıyoruz.

Bu aşamada bize bu yazılımı, hem masaüstüne hem de hızlı başlatma paneline program simgelerini yerleştirmek isteyip istemediğimiz gibi “kurulum bileşenleri” soruluyor. Biz hepsine yerleşsin istiyoruz ve bir kez daha “Next”e tıklıyoruz.

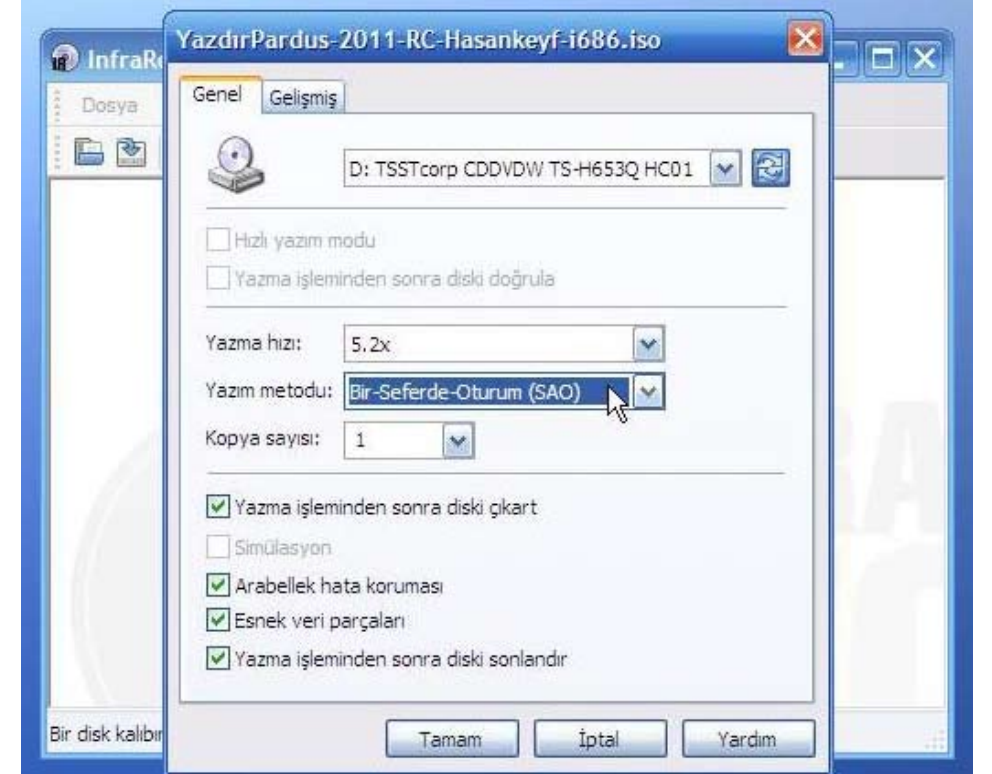
Pardus 2011 ISO’sunu yazdırmak

DVD sürücümüze boş bir DVD-R yerleştirdikten sonra “Infra Recorder” yazılımını açıyoruz. Yazılım açıldığında bizi yazma seçeneklerinden oluşan bir pencere karşılıyor. Bu seçenekler arasında “Write Image” seçeneğinin olduğu simgeye tıklıyoruz.

Simgeye tıkladıktan sonra ekranda görünen pencerede indirmiş olduğumuz Pardus ISO dosyasını seçiyor ve “Aç” düğmesine tıklıyoruz. ISO dosyamızı seçmemizin ardından karşımıza çıkan yeni pencerede yazdırma öncesi yapmamız gereken birkaç ince ayar seçeneklerini görüyoruz.

Yapacağımız ilk ince ayar, DVD ISO yazma hızımız olacak. PARDUS geliştiricilerimiz her yeni sürüm duyurusunda, DVD yazma hızımızın 4x olmasını tavsiye ediyorlar. Biz de bu tavsiyeye uyarak yazılımın bize sunduğu seçenekler arasından en uygun olanı seçiyoruz.

Yazma modu ayarımızı da yazılımın bize sunduğu SAO (Bir-Seferde-Oturm) seçeneğini işaretleyerek yapıyoruz.

Ve ardından TAMAM düğmesine tıklayarak ISO yazma işlemimizi başlatıyoruz. Yazma işlemi bittikten sonra, yazılım bize işlemin başarıyla tamamlandığını bildiriyor.

Artık elimizde taptaze bir Pardus 2011 kurulum DVD’si var. Pardus 2011 ile sizlere özgür günler diliyoruz.

PARDUS | 2011

Nasıl Kurulur?

Bu yazımızda, Pardus kurulumunu adım adım ekran görüntüleriyle anlatıyoruz.

Pardus kurulum medyanızı (USB/DVD) bilgisayara takıp bilgisayarınızı çalıştırdığınızda, karşınıza Açılış Yöneticisi (Grub) çıkacak. Eğer Açılış Ekranı karşınıza gelmiyorsa BIOS üzerinden ilgili medyanın boot özelliği kapalı olabilir. Bu durumda BIOS üzerinden CD/USB boot özelliğini aktif etmeniz gerekmektedir.

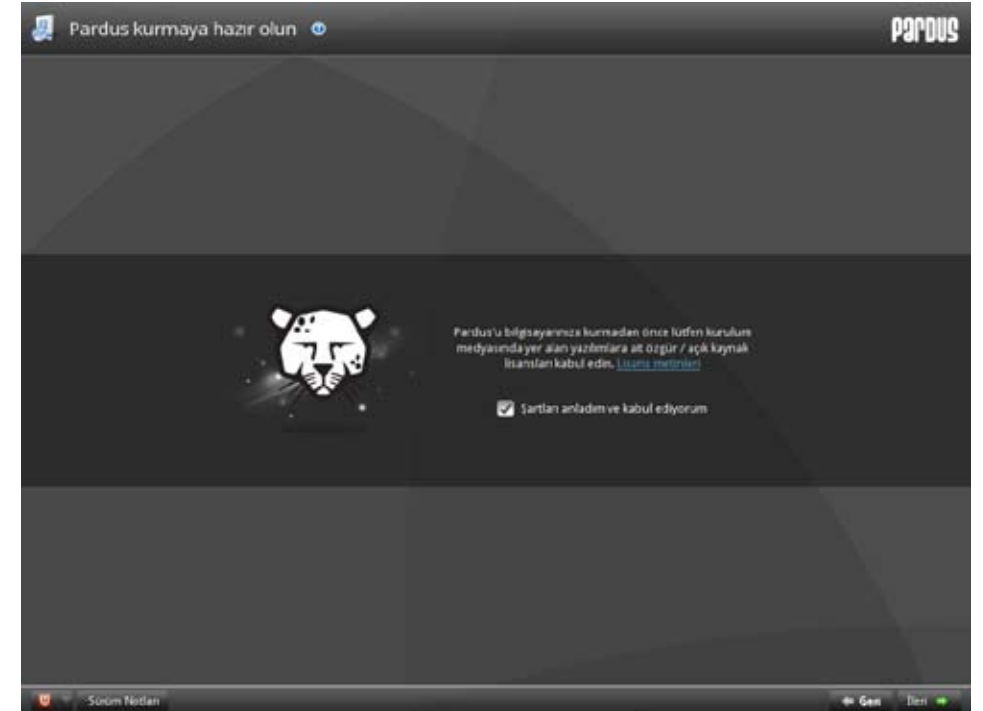
Açılış Yöneticisi menüsünde birkaç seçenek bulunuyor:

- **Pardus 2011:** Pardus kurulum aracı olan YALI'yı açarak kurulumu başlamanızı sağlar. Parantez içerisinde yazan bilgi işlemci mimarisidir. "i686" yazıyorsa 32 bit, "x86_64" yazıyorsa 64 bit Pardus kurulumudur.
- **Sistemi Sabit Diskten Aç:** Sisteminizde yer alan ilk sabit disk üzerinden bilgisayarı çalıştırarak bilgisayarınızda zaten kurulu olan işletim sistemini çalıştırmanızı sağlar.
- **Bellek Testi:** Bilgisayarınızda bulunan bellekleri test etmenizi ve muhtemel hataları görmenizi sağlar.

- **Donanım Bilgisi:** Bilgisayarınızdaki donanımlar hakkında detaylı bilgi verir.

Açılış ekranının alt kısmında fonksiyon tuşlarıyla kullanılabilen açılış seçenekleri mevcut. Bunların ne olduğunu ve ne işe yaradığını aşağıdaki listede görebilirsiniz:

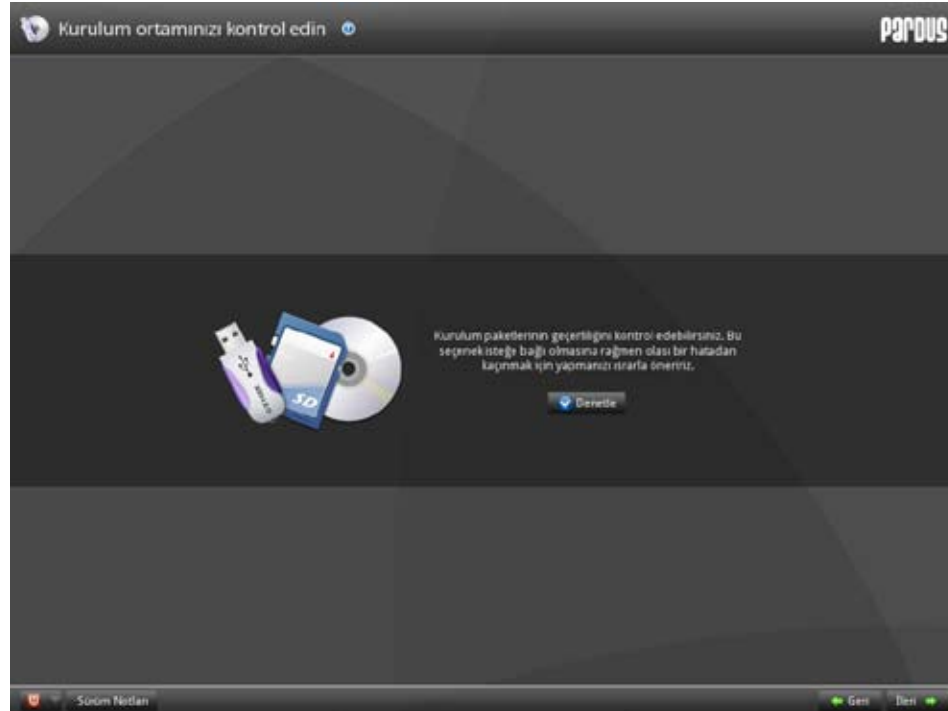
- **F1 (Yardım):** Açılış Yöneticisi (Grub) ile ilgili yardım almanızı sağlar.
- **F2 (Dil):** Kurulumun hangi dilde olacağını seçer. Bu kurulum dili aynı zamanda sistemin ana dili olacaktır. Pardus, kurulumdan itibaren 9 farklı dili destekler.
- **F4 (Grafik yapısı):** Boot esnasında ekran kartınızla ilgili bir sorun olduğu takdirde bu seçeneklerle sorununuzu düzeltebilirsiniz.
- **F5 (Çekirdek ayarları):** Değişik çekirdek ayarlarını içerir. Bazı sorunlarda ya da bazı özel gereksinimlerde işe yarar.

Pardus kurulumu için kullanılan araç özgün bir Pardus teknolojisi olan YALI'dır. YALI adını "Yet Another Linux Installer" cümlesindeki kelimelerin ilk harflerinden alıyor. YALI'nın amacı hızlı ve kolay bir şekilde Pardus'u bilgisayarınıza kurmaktır. Kurulum işlemi için YALI öncelikle bilgisayarınıza ve yapılandırmanıza ilişkin bilgileri sizden alır ve daha sonra kurulum aşamasına geçer.

YALI ilerleme ve ayarlamalar dışında üç düğmeye daha sahip. İlki bilgisayarı kapatma düğmesi. Bu düğme, eğer kurulumu iptal etmek istiyorsanız bilgisayarı kapatmaya ya da yeniden başlatmaya ya da kurulum ayarlarında bir hata yaptıysanız YALI'yı yeniden başlatmanızı sağlıyor.

İkinci düğme Sürüm Notları için. Bu düğme, kurmakta olduğunuz Pardus sürümü hakkında detaylı bilgi veriyor. Üçüncü düğme, başlığın yanındaki soru işareti, Yardımı Göster işlevini yerine getirir. Yardım, kurulum esnasında her aşamada size o aşama hakkında temel bir bilgi vermektedir.

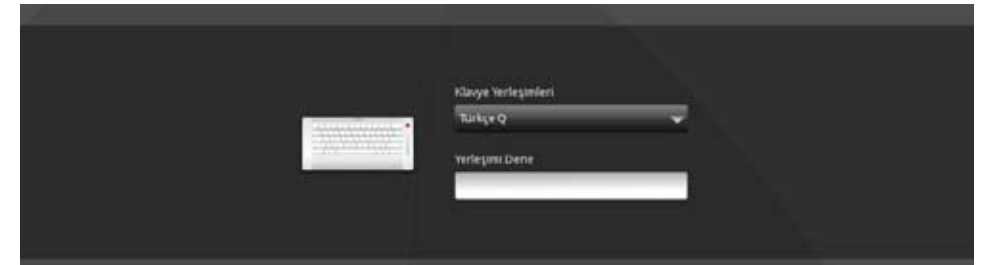

Kurulumun ilk adımı lisans onaylamasıdır. Pardus, özgür bir lisans olan GPL (Genel Kamu Lisansı) kullanmaktadır. Bu lisans kullanıcıya pek çok hak verir. Çoğu insan lisansları okumadan onaylar ve ilerler. Size ufak bir tavsiye; kısa bir zaman ayırarak bu lisansı okuyun. Böylece Pardus'un size sunacağı avantajları hemen fark edeceksiniz :).

Lisansı onayladıktan sonra karşınıza kurulum ortamı kontrolü gelmektedir. Bu bölüm çoğu zaman es geçilse de aslında çok önemli bir noktadır. Çünkü Pardus üzerinde çıkabilecek sorunlardan pek çoğu kurulum kaynağının (DVD, USB...) arızalı olmasıyla ilgili olabilir.

Bu aşama sayesinde kurulum esnasında ya da kurulumdan sonra oluşabilecek muhtemel sorunları önceden belirlemeniz ve alacağınız zararı en aza indirmeniz sağlanır. Eğer kurulum kaynağınız hasarlıysa daha düşük bir hızda (örneğin 8x'te) DVD'nizi yazabilirsiniz. Yine aynı hatayı alıyorsanız yeni bir kalıp indirebilir ya da DVD Gönder ile bir DVD isteyebilirsiniz.

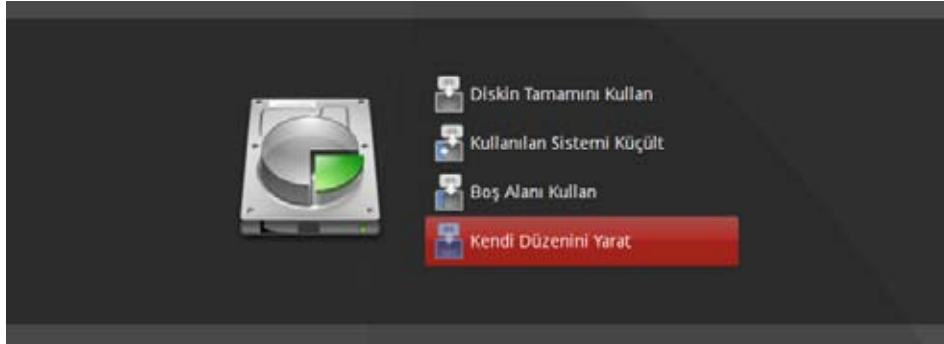

Bundan sonraki ekran klavye ayarlarıdır. Burada hem klavyenizin doğru çalışıp çalışmadığını test edebilir, hem de farklı bir klavye tipi kullanıyorsanız onu ayarlayabilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey, karşınızdaki listeden size en uygun klavye düzenini seçmek.

Klavye düzeni de bittikten sıra sonra saat ayarlarına gelmektedir. Bu bölüme normal şartlarda dokunmanıza gerek yoktur ama ihtiyaç duyarsanız tarihi, saati ve bulunduğunuz yeri düzenleyebilirsiniz.

Zaman dilimi seçmek için yalnızca listeye bir göz gezdirmek yeterlidir. Bilgisayarınızın saati hatalıysa onu da bu ekrandan düzeltebilirsiniz. Yaptığınız ayarlar donanım saatinizin ayarlarını da güncelleyecek.

Diski bölümlendirmek

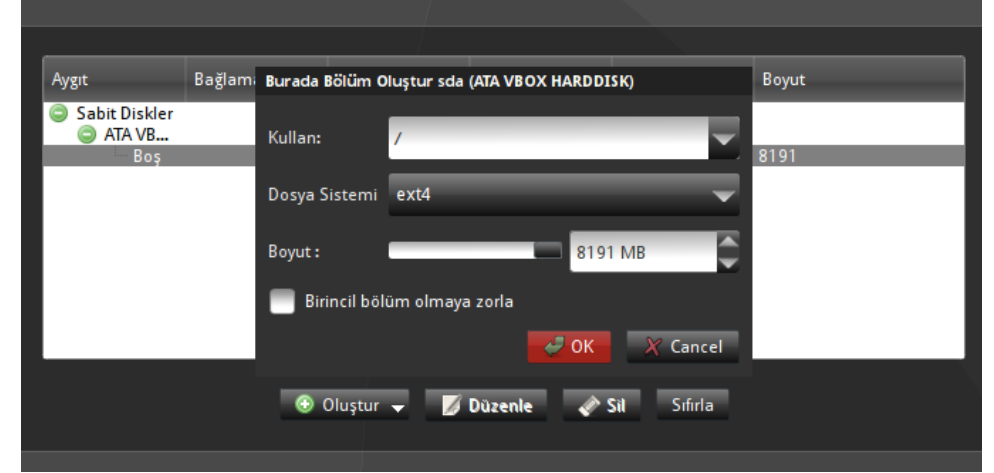
Şimdi sırada çok önemli bir adım var. Disk bölümlendirmesi, tüm Pardus kurulumu esnasındaki en hayati bölümdür. Eğer burada en ufak bir hata bile yapılırsa, sizin için çok önemli olan verilerinizi kaybetme olasılığınız var. Bu yüzden, eğer önemli bir veriniz varsa mutlaka yedeğini almanız gerekmektedir.

YALI, disk bölümlendirmesi konusunda size dört yöntem sunar. İlk ikisi otomatik bölümlendirme seçenekleridir:

1. Diskin tamamını kullan: Mevcut diskinizin içindeki her şey silinerek, diskin tamamına Pardus kurulur.

2. Kullanılan sistemi küçült: Mevcut verilerinize zarar vermeden, diskte Pardus için yeterli büyüklükte bölüm açar ve Pardus bu bölüme kurulur.

3. Boş alanı kullan: Pardus kurulumu için diskteki boş bölüm kullanılır. Kendi düzenini yarat: Disk bölümlendirmesini elle yapılandırmanıza izin verir.

4. İkinci ve üçüncü seçeneğe göre daha detaylı bir biçimlendirme ya da zaten hazır olan bir disk bölümünü biçimlendirmek istiyorsanız dördüncü seçeneği, yani "Kendi düzenini yarat" seçeneğini seçmelisiniz. Bu seçeneği seçtikten sonra ileri tuşuna bastığınızda sizi bir disk tablosu karşılayacak. Bu disk tablosunda tüm diskleriniz ve tüm disk bölümleriniz yer alıyor. Bu ekranda işlem yaparken kazayla yanlış bölümü biçimlendirebilirsiniz.

Genellikle sıralama şöyledir: Windows'taki C bölümü tablodaki ilk diskin ilk bölümüdür. D ise ilk diskin ikinci bölümü, ya da ilk disk tek bölümse de ikinci diskin ilk bölümüdür. Eğer ilk bölüm ufak geldiyse gözünüze, bu büyük ihtimalle bilgisayar üreticinizin koyduğu kurtarma bölümüdür. Bu bölümün Windows üzerinden erişimi olmadığından görememişsiniz ama YALI üzerinde görmüşsünüzdür. Böyle bir durumda ikinci disk bölümü C diskinizdir.

Size örnek bir tablo verelim. Bilgisayarınız yeni alınmış bir dizüstü bilgisayar. Kendi içerisinde kurtarma bölümü var. 250 GB boyutunda bir sabit diskle birlikte geliyor ve Windows üzerinde iki bölüm var: C ve D.

Diyelim ki, C'de Windows'unuz kurulu. Ama siz çift sistem kuracaksınız. Bir başka deyişle, Pardus'u D'ye kuracaksınız. Böyle bir durumda disk tablonuz şöyle olacaktır:

- Yaklaşık 10 GB boyutlarında bir bölüm. Bu sizin kurtarma bölümünüzdür. Windows hasarlarında bu bölüm kurtarma yapar. Not: Dosya sistemi genelde NTFS'tir ama değişik bir şey de çıkabilir.
- Yaklaşık 100 GB boyutlarında bir bölüm. Bu bölüm sizin C diskinizdir. Dosya sistemi NTFS'tir
- Yaklaşık 130-140 GB boyutlarında bir bölüm. Bu bölüm sizin D diskinizdir. Dosya sistemi büyük ihtimalle NTFS'tir.

Sizin bu durumda seçeceğiniz disk bölümü üçüncü bölümdür. İsterseniz kullanacağınız bölümün boyutunu da YALI'dan değiştirebilirsiniz.

YALI, disk bölümünü kullanmak için birkaç yol sunar. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- Pardus Sistem Dosyaları ("/"): Pardus'un kurulacağı disk bölümü olduğunu belirtir. Bu bölüm zorunludur. Dosya sistemi öntanımlı olarak EXT4 olarak ayarlıdır. Özel ihtiyaçlar için başka dosya sistemleri de seçilebilir. EXT4, normal bir kullanıcı için en verimli seçenektir. Bu bölümdeki tüm veriler ilk önce silinir.
- Kullanıcı Dosyaları ("/home"): Bu bölüm isteğe bağlı bir bölümdür. Kullanıcı dosyalarının sistem dosyalarından ayrı olmasını sağlar. Bunun size katacağı avantajlardan başlıcası, sistemin kurulu olduğu bölümde bir arıza meydana gelirse kullanıcı dosyalarınızın zarar görmesini önlemesidir.

"Bu disk bölümünü biçimlendir" seçeneğini işaretlerseniz o disk bölümündeki tüm veriler silinir. İşaretlemezseniz olduğu gibi kalır. Pardus kurulum dosyaları ve takas alanının yer alacağı bölümlerde bu işlem zorunludur. Sil düğmesiyle o an işaretli olan disk bölümünü ve içindekileri silebilirsiniz.

Gerekli işaretleme ve boyutlandırmanın ardından OK düğmesine tıkladığınızda o disk bölümü için yapılmasını istediğiniz işlemler kaydedilir ama henüz uygulanmamıştır.

Eğer bölümlendirmeyi beğenmezseniz ya da hata yaptığınızı düşünürseniz, Sıfırla diyerek geri dönebilirsiniz. İşlemleri bitirdikten sonra ileriye basarak disk

tablosundan çıkabilirsiniz. Değişiklikler henüz diskinize uygulanmamış, sadece neler yapılacağı belirlenmiştir. İşlemlerin hepsi kurulum başlayınca yapılacak.

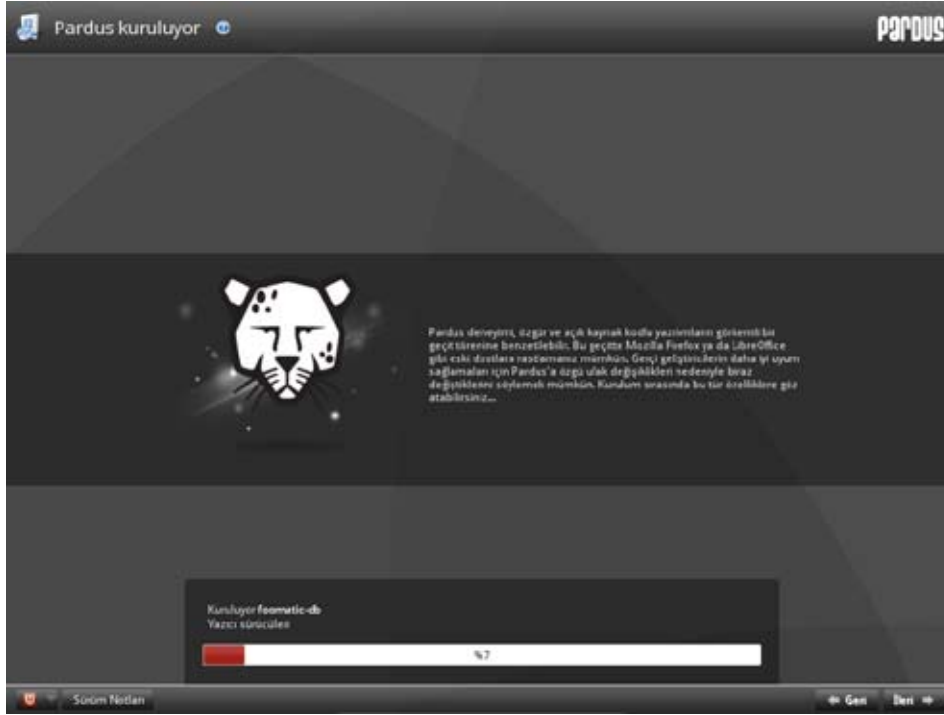
Aynı bilgisayarda iki farklı işletim sistemi

Bu adımdan sonra Sistem Yükleyicisi (Grub) nereye kurulacağı belirlenebilir. Bilgisayarınızda birden fazla işletim sistemi varsa, açılış esnasında aralarında seçim yapmanızı sağlayan şeydir Sistem Yükleyicisi. Normal şartlarda bu bölümdeki ayarlara dokunmanıza gerek yoktur. Normal ayarlar, çoğu kullanıcı için en ideal ayarlardır.

Bazı kullanıcılar Sistem Yükleyicisi'nin başka bir diskin başına kurulmasını ya da Pardus'un kurulu olduğu disk bölümünün başına kurulmasını isteyebilir. Hatta kurulmamasını bile isteyebilir. Ne bileyim, diğer işletim sistemlerinin listeye eklenmemesini isteyebilir. Böyle durumlar için bu ekran var ama genellikle bu bölüme dokunmanıza gerek kalmaz.

Sistem Yükleyicisi ayarları da bittikten sonra en nihayetinde kurulum özeti karşımızda. Bu özet, ayarladığımız tüm ayarlar ve disk bölümlendirmelerinin bize kontrol etmemiz için gösterilmesidir. Eğer yanlış bir şey olmadığına eminsek "Kurulumu Başla" diyerek artık kurulumu geçebiliriz.

- **Klavye Ayarları**
 - Seçilen klavye haritası **Türkçe Q**
- **Saat/Tarih Ayarları**
 - Seçilen Zaman Dilimi **Europe/Istanbul**
- **Disk Bölümü Ayarları**
 - Elle Bölümlendirme seçildi.
 - Destroy Format None on disk sda (id 1)
 - Create Format disklabel on disk sda (id 1)
 - Create Device partition sda1 (id 3)
 - Create Format ext4 on partition sda1 (id 3)
- **Açılış Yöneticisi Ayarları**
 - GRUB sda üzerine kurulacak.

Yaklaşık 20 dakika süren kurulum süresince size Pardus hakkında küçük bilgilendirmeler gösterilecektir. Bu esnada da paketleriniz bilgisayara kurulacaktır. Kurulum ekranındayken fonksiyon tuşlarını (F6, F7) biraz kurcalarsanız, Pardus geliştiricilerinin sizi 20 dakikalık da olsa sıkıntıdan kurtarmak için koyduğu ufak sürprizi görebilirsiniz ;).

Pardus 2011'i çalıştırma ve sisteme giriş

Tüm bu işlemler bittikten sonra ileri düğmesine son bir kez tıkladığınızda Pardus CD'niz kendiliğinden çıkacak. CD'yi yuvadan çıkarttıktan sonra Sistemi Yeniden Başlat düğmesine tıklayarak bilgisayarınızı yeniden başlatabilirsiniz.

Karşınıza çıkan Sistem Yükleyicisi'nden Pardus'u açarak, kalan son ayarları tamamlayabilirsiniz.

İleri'ye tıklayarak, kullanıcı hesabınızı oluşturmaya başlayabilirsiniz.

Kullanıcı yaratmak için, sadece alanları doldurmanız yeterli. Bu alanlar şunlardır:

- Gerçek İsim: Kendi adınızdır. Örneğin: Onur Güzel. Bu bölüm sistemin sizin gerçek adınızı bilmesini sağlar. Bunun katacağı birkaç avantaj vardır. Ama bu alan zorunlu değildir.
- Kullanıcı Adı: Bu bölüm kullanıcı adınızdır. Örneğin: Onur. Sisteme giriş yaparken bunu yazarsınız ya da kullanıcınızla ilgili bir işlemde bu devreye girer. Gerçek isminizi girdiğiniz esnada sizin adınıza uygun bir kullanıcı adı üretilmeye çalışılır. Ama bunu beğenmezseniz kendi istediğiniz kullanıcı adını da belirleyebilirsiniz.
- Parola ve Parola (Tekrar): Sisteme giriş yaparken kullanacağınız paroladır. Linux işletim sistemlerinde her kullanıcının bir parolası vardır. Dolayısıyla bu alan da zorunludur.

Kullanıcı yarattıktan sonra her Linux sisteminde gerekli olan bir kullanıcı için, yani yönetici kullanıcısı (root) için parola belirlemeniz gerekir. Bu kullanıcı, sistemde tam yetkisi olan ve her tür ayara dokunmanızı sağlayan ve asla ama asla unutmamanız gereken bir paroladır. Eğer unutursanız önemli bir anda boşlukta kalabilirsiniz.

Aynı ekran üzerinden bilgisayarınızın adını da belirleyebilirsiniz. Bu bilgisayar adı, bağlı olduğunuz ağda kendini belirtecektir.

Yapmış olduğunuz son ayarlamaların özeti, uygulanmadan hemen önce gösterilir. Pardus 2011'i kullanmak için sabırsızlanıyorsanız, hemen ileri'ye tıklayın! :) Pardus ile özgür günler...

Pardus 2011 kurulumunda çok güzel bir yeniliğimiz var. LVM ve RAID desteği. Peki, bunların farkını biliyor musunuz?

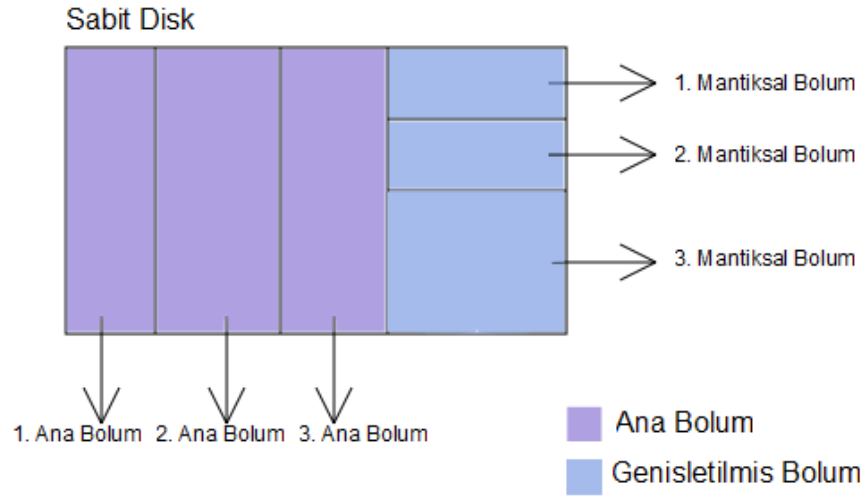
RAID, LVM ve Standart Bölümlendirme

Pardus 2011 ile yenilenmiş olarak gelen YALI sayesinde artık sabit disklerimizi standart bölümlendirmenin yanı sıra RAID ve LVM gibi daha gelişmiş disk yönetimi sistemleriyle de biçimlendirebiliyoruz. İşte bu yazıda kısaca bu yöntemleri anlatmaya çalışacağız. Umarım yazının sonuna geldiğinizde aklınızdaki soru işaretlerinin hepsine bir yanıt bulmuş olursunuz.

Standart Bölümlendirme

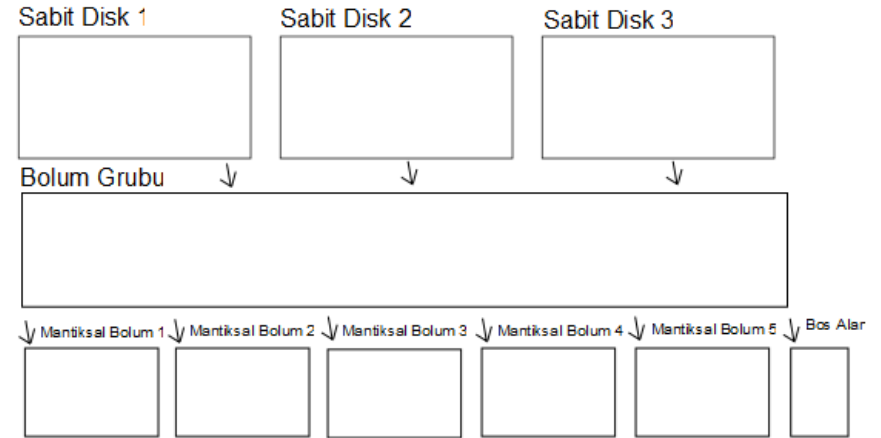
Şimdiye kadar hemen hemen herkesin Pardus ile kullandığı bölümlendirme bu şekildeydi. Bu sistemde bir sabit diskin içine bölümler açarak onun çok sayıda sabit diskmiş gibi görünmesini sağlayabiliyorduk. Pardus için diskinizin bir bölümü, geri kalan bölümlerde de kullandığımız diğer işletim sistemleri gibi. Tabii sadece böyle kısıtlamayalım, ev dizinimiz, takas alanımız ve boot dizinimizi de bir sabit diskin farklı bölümlerine koyabiliyorduk.

Bu sistemin handikaplarından biri, sabit diskimizi en fazla üç adet birincil bölüm ve bir adet genişletilmiş bölüme ayırmamıza izin vermesidir. Her ne kadar genişletilmiş bölüm içinde istediğimiz kadar mantıksal bölüm yaratabilsek de, örneğin beş farklı Windows sürümünü, Windows sadece birincil bölümlere kurulabildiğinden dolayı böyle bir diske kuramayacaktık. Neyse ki Linux'un böyle tafaları yok. Herkesin uzun süredir kullandığı yöntem olduğu için zaten aşına olduğunu düşünerek LVM'e geçiyorum.

LVM

1998 yılında Heinz Mavelshagen'in yazmış olduğu ve Logical Volume Manager'in (Mantıksal Bölüm Yönetimi) baş harfleri kullanılarak isimlendirilmiş olan bu yöntem, daha çok büyük disk gruplarının yönetimi için kullanılıyor. Bu yöntemde, istediğimiz kadar fiziksel diski bir bölüm grubu üzerinde birleştirip, daha sonra bölüm grubunu standart bölümlendirmede olduğu gibi çok sayıda mantıksal bölüme ayırabiliyoruz. Yöntemin en büyük avantajı, sistemin çalışmasına herhangi bir etkiye bulunmaksızın, fiziksel disk ekleyebiliyor, değiştirebiliyor ve bir diskten diğerine kopyalama yapabiliyor olmamız. Üstelik kullanacağımız bir bölüme standart bölümlendirmede olduğu gibi önceden bir büyüklük atamamıza da gerek yok. Eğer kestirimimiz yeterli gelmezse bu bölümü dinamik olarak genişletebiliyoruz.

Ev kullanıcıları olarak bu yöntemi kullanmalı mıyız? Eğer birden fazla sabit diskimiz varsa ve biz bu sabit diskleri tek bir sabit disk gibi kullanmak istiyorsak LVM ile bölümlendirme yapabiliriz. Ya da küçük bir sabit diskimiz var ve ev dizinimiz için ne kadar yer ayıracağımızı kestiremiyorsak LVM kullanabiliriz. Örneğin boot dizinimiz için tahminimizden fazla yer ayırmış olabiliriz. Sistem kurulumundan sonra fazla kısmı ev dizinimize aktarabiliriz. Fakat çoğu kullanıcı dosya sisteminin içindeki dizinler için ayrı sabit disk bölümleri kullanmadığından, LVM'in son kullanıcıya olan avantajını birden fazla sabit diski tek bir diskmiş gibi kullanmak dersek yanlışmış olmayız.

RAID

1987 yılında Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesi tarafından ilk kez Redundant Array of Inexpensive Disks'in (Ucuz Disklerin Tekrarlı Dizilimi) baş harfleri kullanılarak isimlendirilmiş olan bu yöntem, aslında adından da anlaşılacağı gibi pek çok diskin çeşitli görevleri yerine getirmek üzere farklı şekillerde ayarlanmasıyla oluşturuluyor ve daha önce bahsettiğimiz iki yöntemden biraz daha değişik.

Birkaç farklı seviyesi olmakla birlikte performans artırımı için kullanılan ve veri güvenliği için kullanılan olmak üzere başlıca iki tipi var diyebiliriz RAID için. Hemen bu seviyelere bakalım.

RAID 0: Bu seviye için en az iki adet sabit diskimiz olması gerekiyor. Sabit diske yazılacak veri bloklar halinde parça parça iki diske birden yazılıyor. Yani çok kabaca normalde iki dakika bekleyeceğimiz bir yazma işlemi için bir dakika bekliyorsunuz.

Dezavantajı sabit disklerin birinin bozulması halinde iki diskteki veriyi de kaybediyor olmanız. Üstelik iki adet sabit disk çalıştığından veri kaybetme ihtimalinizin normal bir sabit diskte veri kaybetme ihtimalinizin iki katı oluyor. Ev kullanıcısı açısından bakarsak, sabit disk bozulmalarının çok da sık görülmeyeceği göz önünde bulundurulduğunda eğer iki ya da daha fazla sabit diskiniz varsa kesinlikle performans için denemelisiniz diyebilirim.

RAID 1: Bu seviye için de en az iki adet sabit diskimiz olması gerekiyor. Sabit diske yazılacak veri bu kez iki sabit diske de ayrı ayrı yazılıyor. Performans açısından bir kazancı olmuyor. Yani normalde iki dakika bekleyeceğimiz bir yazma işlemi için yine çok kabaca iki dakika bekliyorsunuz. Fakat sabit disklerin biri bozulursa hiçbir veriyi kaybetmeden diğer sabit diskten alabiliyorsunuz. Büyük sunucular ve veri kaybını göze alamayacak ev kullanıcıları için kullanılacak seviyelerden biri.

RAID 2: Bu seviye için en az üç adet sabit diskiniz olması gerekiyor. Bu sefer RAID 0 seviyesindeki gibi blok bazında değil de bit bazında ayırıyorsunuz yazılacak veriyi ve aynı zamanda veriyi nasıl ayırdığınıza dair bir pariteyi de üçüncü diske yazıyorsunuz. Böylelikle çok yüksek performanslı ve nispeten hata toleranslı bir sistem elde edebiliyorsunuz zira bir disk bozulursa veriyi kurtarma olasılığınız oluyor.

RAID 3: Bu seviye için de en az üç adet sabit disk gerekiyor. RAID 2'den tek farkı bu sefer verinin bit yerine byte bazında iki farklı diske yazılması. Yine verinizi nasıl ayırdığınıza dair bir pariteyi üçüncü sabit diskte tutuyorsunuz. Bir disk bozulduğu zaman kurtarma şansınız olabiliyor ve yüksek performanslar elde ediyorsunuz.

RAID 4: RAID 2 ya da RAID 3'ten farkı veriyi RAID 0'da olduğu gibi blok bazında transfer ediyor olması.

RAID 5: Üç adet sabit disk gerektiriyor. İki adet sabit diskle yapılabiliyor olsa dahi bunun yavaşlatılmış bir RAID 1'den farkı olmuyor. Bu seviyede veri blokları ve blokların nasıl ayırdığını gösteren parite birlikte disklere yazılıyor. Bir diskin bozulması durumunda veriyi kurtarma şansınız oluyor.

RAID 6: Dört adet sabit disk gerektiren bu seviye iki sabit diskin bozulması ihtimaline karşı veri kurtarma imkanı sağlıyor. Yine transfer blok bazında fakat ayırımın nasıl yapıldığını belirten paritenin iki kere tekrarlanmasıyla yapılıyor.

Bütün bu standart seviyeler dışında RAID 01, RAID 10, RAID 03, RAID 30, RAID 100, RAID 05, RAID 50, RAID 51, RAID 53, RAID 60 gibi kombine edilmiş RAID seviyeleri de bulunmakta. Bunlardan en çok bilineni RAID 1 ve RAID 0 kombinasyonu ile oluşturulan RAID 10. Önce veri parçası kendisinden bir tane daha oluşturuyor ve daha sonraysa parçalara ayrılarak farklı sabit disklere yazılıyor. Diğer kombinasyonları da yukarıdaki standart RAID seviyelerinden çıkarabilirsiniz.

Umarım cevabını aradığınız sorulara yanıt veren ve Pardus 2011'i daha rahat ve sorunsuz kurabilmenizi sağlayan bir yazı olmuştur.

Kaynaklar:

<http://www.linuxbsdos.com/2010/10/23/on-a-tour-of-yali/>
<http://www.linuxbsdos.com/2008/09/24/the-benefits-of-using-linux-logical-volume-manager/>
<http://www.linuxbsdos.com/2010/10/25/how-to-configure-lvm-on-pardus-2011/>
http://en.wikipedia.org/wiki/Disk_partitioning
[http://en.wikipedia.org/wiki/Logical_Volume_Manager_\(Linux\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Logical_Volume_Manager_(Linux))
<http://www.serdaraytekin.com/docs/os/debian/debian-lvm-install.html#1>
<http://en.wikipedia.org/wiki/RAID>
http://en.wikipedia.org/wiki/Nested_RAID_levels

pardus | 2011 'de ilk Ayarlar

Pardus'u kurduktan sonra ilk ayarlamaları nasıl yapacağınızı biliyor musunuz?

Pardus kurulumunu bitirip kullanıcı yapılandırmanızı yaptınız. Artık taptaze bir Pardus'a sahipsiniz. Pardus ile özgür denizlere yelken açmadan önce yapmanız gereken bir şey daha var; Kaptan'ınıza gemiyi gezdirmek.

Kaptan, Pardus'u ilk kurduğunuzda temel yapılandırmaları yapmanızı sağlayan bir Pardus bileşenidir. Fare, masaüstü, görünüm gibi temel ayarları en kolay şekilde yapmanıza yardımcı olan Kaptan, Pardus'u ilk açtığınızda karşınıza çıkarak size yardım ediyor.

Kaptan Turu

Kaptan ilk olarak size "Fare" ayarlarını sunar. Burada fare için iki ayar bulunmaktadır. İlki çift tık ya da tek tık ayarıdır. Öntanımlı olarak çift tık gelir, ama isterseniz tek tık da kullanabilirsiniz. İkinci ayarsa solaklar içindir. Fare kullanımını sol ele göre ayarlar.

Sıra geldi "Temalara". Temalarda Pardus'unuzun görünüşünü özelleştirebilirsiniz. Elbette bu standartlarda kalmak zorunda değilsiniz, sonradan istediğiniz gibi

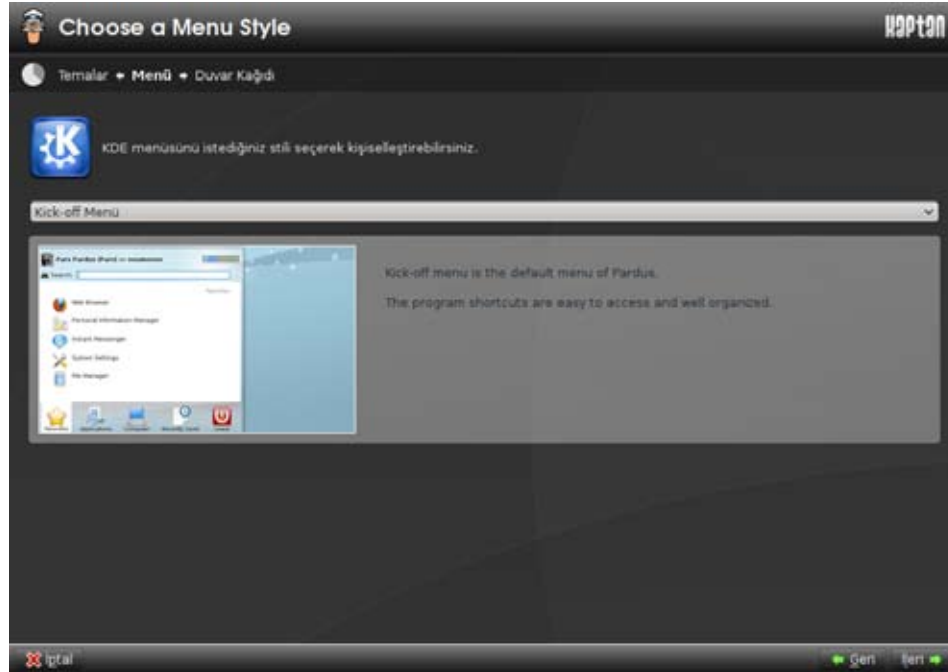
detaylı yapılandırabiliyorsunuz. Gene de bu ilk ayarlar rahat bir ayarlama sunacaktır. Görünüm için ayarlanan şablonların dışında Pardus ile öntanımlı gelen iki farklı simge seti olan "Oxygen" ve "Milky" simge temalarını seçebilirsiniz. Bunları sonradan da değiştirmeniz mümkün. Hatta yenilerini ekleyebilirsiniz.

Masaüstünüzün yeni nesil KDE4 görünümünde (Masaüstü Görünümü) olmasını (Sadece programcılar için ayrılmış, masaüstü simgelerinin bile programcık olarak gözüktüğü görünüm) ya da alıştığınız masaüstü yapısı olan simgeli görünüm (Dizin Görünümü) olmasını seçebilirsiniz.

Temaların ardından “Menü” ayarları ile karşı karşıyayız. Burada menü stiline nasıl olacağı belirlenir. Pardus bu konuda üç alternatif sunar:

- **Kick-off Menü:** Gelişmiş ve organize bir menüdür. Her şey beş ayrı sekmenin içine gömüldüğü için fazla yer kaplamaz.
- **Basit Menü:** En temel menü tipidir. Basit bir yapısı vardır.
- **Lancelot Menü:** Epey gelişmiş bir menüdür. Kick-off’un sahip olmadığı pek çok yeteneğe sahiptir. Örneğin yeni gelen e-postalarınızı listeleyebilir ya da her şeyi sadece üstünde bir süre durarak açabilir.

Bunu da geçtikten sonra “Duvar Kağıdı” ayarları bizi karşılıyor. Pardus ile kurulu gelen bir sürü güzel duvar kağıdı olduğu gibi isterseniz kendi istediğiniz bir duvar kağıdını ekleyebilirsiniz. Yani buradaki duvar kağıtlarını kullanmak zorunda değilsiniz. Elbette sonradan değiştirebiliyorsunuz.

Sıradaki ayarımız “Kullanıcı Resmi”. Burada kullanıcı resminizi belirliyorsunuz. İster bir resim dosyasından belirleyebilir, isterseniz de kameranızı kullanarak bir resim çekebilirsiniz.

Ardından “Paket Yöneticisi” ayarları geliyor. Paket Yöneticisi, Pardus’un uygulama kurmak, güncellemek ya da kaldırmak için kullandığı araçtır. Buradan Paket Yöneticisi’nin sistem çekmecesinde gözükmesi, güncellemeleri otomatik takip etmesi gibi ayarları yapabilirsiniz.

Bundan sonra geliştiricilerimize yardımı dokunacak bir kısım geliyor. “Smolt” adlı bir özellik, sizin donanım bilgilerinizi listeleyerek isterseniz bunları

geliştiricilere gönderebiliyor. Bu sayede sizin bilgisayarınızdaki bir hatada bu liste geliştiricilerin işine yarıyor.

Şu ana kadar yapılmış hiçbir ayar uygulanmadı. Herhangi bir sorun olmaması için "Özet" kısmında yaptığınız ayarların ne olduğu listeleniyor. Var olan sorunları

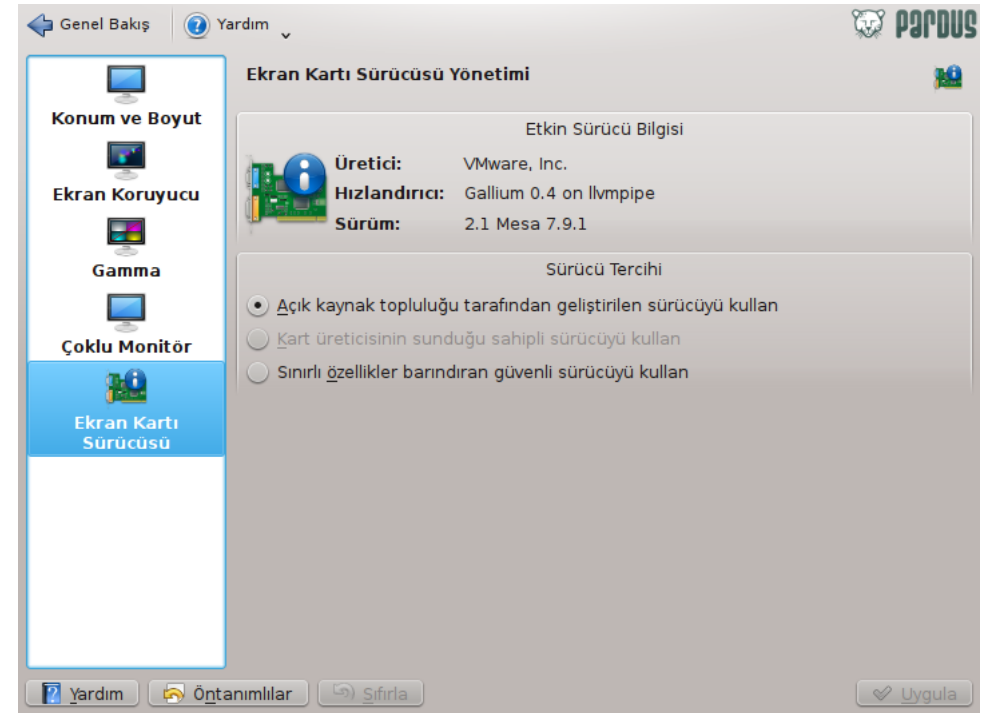

düzeltilmek için geri gidebilirsiniz. "Ayarları Uygula" düğmesine bastığınız anda ayarlarınız uygulanıyor.

Bu adımdan sonra bir veda ekranıyla karşılaşıyorsunuz. Sizi daha detaylı ayarlamalar yapabileceğiniz "Sistem Ayarlarına" ve Pardus hakkında yardım alabileceğiniz adreslere yönlendiriyor.

Ekran Kartı Yapılandırması

"Sistem Ayarları - Ekran ve Monitör - Ekran Kartı Sürücüsü" altından ayarlayabileceğiniz sürücüde öntanımlı olarak açık kaynak kodlu sürücüler kullanılır. Eğer isterseniz ekran ekran kartı üreticinizin kendi yayınladığı sürücüyü de kullanabilirsiniz. Ya da temel ihtiyaçları karşılayan güvenli sürücüyü seçebilirsiniz.

Tüm bunlar bittikten sonra Pardus'unuzu daha da size özgü yapmak isterseniz Masaüstünüzü Renklendirin yazısını okuyabilirsiniz.

Pardus'u Tanıtmak

Arkadaşınızı ya da anne/babanızı Pardus kullanmaya ikna ederken yapılmaması gereken yanlışlar...

Pardus 2011 çıktı, hem Türkiye’de hem de dünyada sabırla bekleyen herkesi sevindirdi. Beğendiğimiz, güzel bulduğumuz diğer şeylerde olduğu gibi, Pardus 2011’i de sevdiklerimizle paylaşmak istiyoruz.

Ne yazık ki, işlerin hayal ettiğimiz gibi gitmemesi olası. İyi düşünmeden söyleyeceğimiz bir söz, karşımızdaki kişide olumsuz önyargılar oluşmasına sebep olabilir. İyi bir strateji belirlemeli, hazırlıklı olmamız lazım.

Yaklaşık 3 senedir, pek çok stantta görev alıp Pardus tanıtımı yapmış bir gönüllü olarak, bu konuda epey tecrübeli olduğumu söyleyebilirim. Aşağıdaki önerilerimi sırasıyla uygularsanız, karşınızdaki kişi Pardus kullanmaya başlamasa bile, en azından olumlu bir görüşe sahip olacaktır.

Yazımıza bir dizi uyarıyla başlayalım.

Kesinlikle karşınızdaki kişinin teknik bilgisini aşan terimler kullanmayın. Karşınızdakinin kafasını karıştırırsınız. “En iyi yol bildiğim yoldur” mantığıyla hareket edecek, denemeye çekinecektir.

Eğer bilmiyorsa ve sizden öğrenecek gibi durmuyorsa “işletim sistemi” bile demeyin, onun yerine “bilgisayarın ana programı” tanımıyla basitleştirin. Eksik bir tanım, evet, ama bilgisayar dersi işlemiyoruz zaten.

“Pardus Neden Daha İyi?” sorusunun cevabını anlatın

Kararlıdır: Bir Windows kullanıcısının en büyük sıkıntılarından biri, zamanla sistemin yavaş çalışmaya başlaması. Oysa Pardus, yıllar sonra bile ilk günkü hızında. Windows’un aksine, güncellemeleri kurmak da sistemi yavaşlatmıyor.

Hızlıdır: Sistem kaynaklarını daha az kullandığı için daha hızlı çalışıyor. Aynı anda daha fazla uygulamayı rahatlıkla çalıştırabiliyor. Uygulamaları kullanırken veya geçiş sırasında takılma/donma da yaşanmıyor.

Türkçe’dir: Pardus içerisindeki yazılımların tamamına yakını Türkçe. Türkçe olarak destek alabileceğini, Türkçe olarak yeni bir istek talebinde bulunabileceğini belirtin. Eğer daha çekici gelirse, geliştiricilere kendi dilinde saydırabilir! “Yapabilir” dediysek, “yapın” demedik :).

Güvenlidir: Pardus’un altyapısının virüs bulaşmasına uygun olmadığını söyleyin. Eğer şanslıysanız “Kimse Pardus için virüs hazırlamaya uğraşmıyordur da ondan, ehehe” diye şık bir pas atacaktır size, “sadece Pardus depolarından yazılım kurulduğu için bunun mümkün olmadığını” söyleyip golü atın.

Uyumludur: Donanımları sisteme tanıtmak için sürücü yazılımlarına ihtiyaç duymadığını, kolay ve sorunsuz bir kullanım sağladığını söyleyin.

Ücretsizdir: Pardus, evet ücretsizdir. Sadece işletim sistemi için değil, ofis yazılımı, antivirüs, CD/DVD yazma aracı ve pek çok diğer yazılım için de para ödemenizi gerektirmez. Bu ülkenin milyonlarca doları, bu topraklar üzerinde kalır.

Özgürdür: Pardus’un yukarıdakilerden çok daha önemli olan özelliği budur: Özgürdür! Belki, başlangıç aşamasında anlatması çok zor ama şöyle aktarabilirsiniz: Pardus ile kullandığınız teknolojinin “sahibi” olursunuz, “müşterisi” değil.

Özgür Yazılım Örnekleri Verin

Etrafınızdaki insanların bildiğinden emin olduğunuz, bilgisayar kullanıcılarının aşına olduğu özgür yazılımlardan her fırsatta bahsedin. Bunların Pardus’ta da mevcut olduğunu, rahatlıkla kullanmaya devam edeceklerini söyleyin. Bu konuda yardımınıza yetişecek pek çok yazılım var: [Google Chromium](#), [Mozilla Firefox](#), [FileZilla](#) (FTP istemcisi), VLC Player...

Aklınıza gelen diğer özgür yazılım ürünlerini eklemekten de çekinmeyin. Bildiği isimleri duymak, kendisini daha rahat hissetmesini sağlayacaktır. Pardus’ta kullanacağı yazılımların yabancı olmadığını düşünüp, cesaret kazanacaktır.

Alternatif Kavramına Alıştırın

Karşınızdakinin kalkanını indirdiniz, bildiği yazılımlardan bahsederek tanıdık bir ortamda hissetmesini sağladınız. Yine de daha fazla tanıdık bir şeyler bekleyecek. Bunu fark ettiğiniz anda, bilgisayar üzerindeki alışkanlıklarından yola çıkarak, kendini eksik hissetmeyeceğini söyleyin. İnternet’te gezebilecek, şarkılarını dinleyebilecek, filmlerini izleyebilecek, belge/sunumlarını hazırlamaya devam edebilecek, e-posta veya anlık iletiler (bildiğiniz MSN işte) gönderebilecek. Tek fark, bunu bildiği, alışmış olduğu programlarla yapmak yerine, yeni bir yazılımla yapacak olması.

Unutmayın, karşınızdaki kişi, bir arkadaşı önerdiğinde, filmlerini Windows Media Player ile değil de, KMPlayer/Gom Player gibi alternatiflerle izlemeye başlayan, sıradan bir bilgisayar kullanıcısından başkası değil. Alternatif yazılımları kullanabilir ve rahatlıkla alışabilir. Yine de ısrarcı olmayın.

Gerçek hayattan bir örnek vereyim: Babam, biraz da yaşının vermiş olduğu çekingenlikle, yeni şeylere önyargılı yaklaşır. Kişilik olarak da değişime açık birisi değildir. Ev bilgisayarında Pardus’un açılış menüsünü görmeye, Windows’ta öntanımlı tarayıcının Firefox olmasına kızar. Ben de karşılık vermem. Nasıl olmuşsa, ofisteki bilgisayarına OpenOffice.org setini kurmuş. Lisanslı Microsoft Office olmasına rağmen, açık kaynak kodlu alternatifi OpenOffice.org’u daha çok seviyormuş. Yetmemiş gibi, en son ofisine gittiğimde, benden, bilgisayarına yeni bir İnternet tarayıcı kurmamı istedi. Windows XP ile birlikte gelen İnternet Explorer 6’nın sekme özelliğinin olmamasından sıkılmış meğersem.

Alternatif yazılımların bulunma sebebi, özgürlüktür. Alışmış olduğu programların Linux sürümü olmaması değil. Meşhur yazılımlar Linux sürümü çıkarmadığı için alternatifler çıkmış gibi anlatmayın. Hem yanlış bir bilgidir, hem de tanıtmak için doğru bir strateji olduğu söylenemez.

Windows Yazılımlarını Neden Çalıştıramayacağını Anlatın

“Alternatifler iyi güzel de, ya Windows’taki x yazılımı?” diye mutlaka soracaktır. Bunu sorması, kendi kafasında Windows’u sorguya çektiğinin göstergesidir. Noel Baba’nın aslında var olmadığını öğrenen bir çocuğun, yaşadığı hayal kırıklığına benzer bir duygu içerisinde. Windows’un tek seçenek olmadığını öğrenmiş, dahası, daha kötü olduğunu duymuştur. Bu, Pardus’u tanıtırken en dikkatli olunması gereken aşamadır. Çünkü hata yaparsanız, Pardus’u anlatmaya çalıştığınız kişinin gözünde Windows tekrar değer kazanacaktır.

Windows’ta alışkın olduğu yazılımı kullanamayacağını söyleyin (hemen yüz ifadesi değişecektir, ilgisini kaybettiniz) ve tekrar konuşmasına müsaade etmeden sebebini açıklayın. Eğer başarılı olursanız, karşınızdakinin tekrar ilgi ve dikkatini kazanırsınız. Pardus ve Windows’un farklı teknik altyapılara sahip olduğunu, bu yüzden yazılımların sadece hazırlandıkları altyapıda çalıştığını açıklayın. Az önce her iki işletim sisteminin de eşit derecede yetenezsiz olduğunu söylemiş oldunuz.

Suçlamaya, suçlamayla yanıt vermek, yapılmaması gereken bir hata. Diğer yandan, tartışmaya doğru argümanlarla devam etmek önemli. Aksi takdirde, konuşmanın faydalı bir şekilde sonuçlanma ihtimali epey düşüyor.

Pardus’u tanıtırken, Windows’a çamur atmamak önemli. Kirletip göstermek yerine, zaten kirli olan yönlerini gösterin. Kapalı kaynak kodlu, sahipli yazılımlara da düşmanlık göstermeyin. Onlar da bazı açılardan iyi olabilirler. Ama Pardus daha iyi. :)

Pardus, yenilik, özgürlük ve heyecan barındırıyor içinde. Karşınızdakine bu kapıyı aralayın ve bu heyecanlı ünyanın içine girme sini bekleyin...

Unutmadan ekleyeyim: Kesinlikle, kimseyle polemige girmeyin!

Paket Yöneticisi 3.0

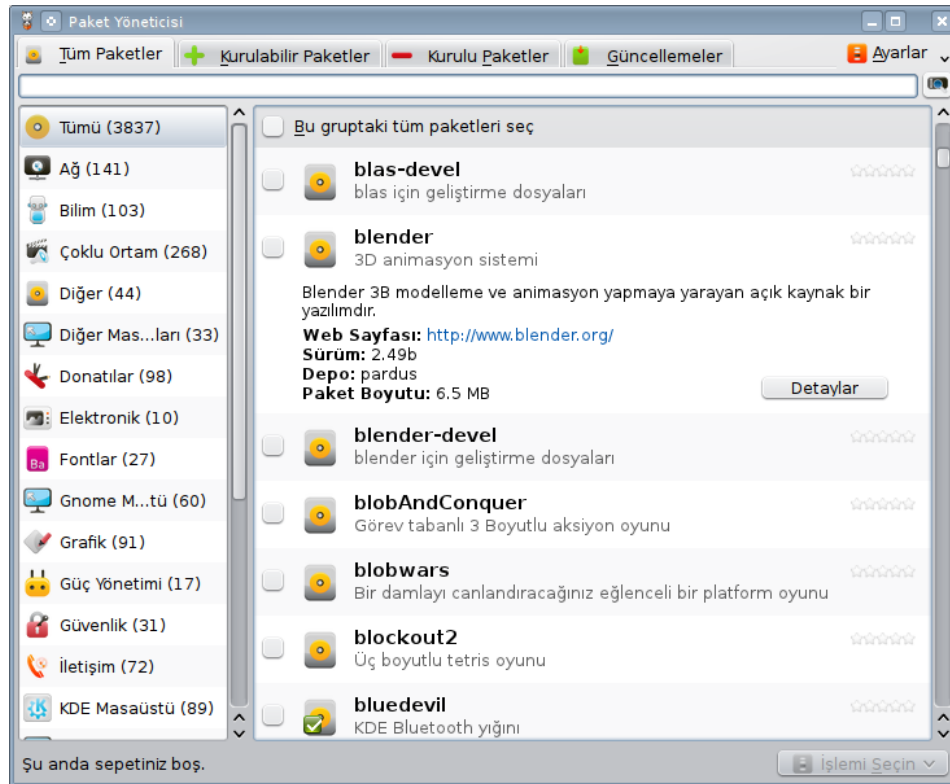
Pardus 2011 sürümü ile beraber gelen yeni Paket Yöneticisi'nin özelliklerini duymak ister misiniz?

Pardus 2011 sürümüne sayılı günler var ve 2009'a nazaran değişen bir çok özellik var. Paket Yöneticisi'nde de birçok özellik değişti, bunlardan bahsetmeden önce genel olarak anlatmak istedim.

Paket Yöneticisi, Pardus yazılım depolarında arama yaparak bulduğunuz yazılımları kurmanızı, bilgisayarınızda var olan programların yeni sürümleri çıkmışsa güncellenenizi ve gerek duymadığınız yazılımları bilgisayarınızdan kaldırmanızı sağlayan bir uygulamadır. Paket kaynakları XML ve Python ile yazılır. Daha iyi bir sıkıştırma oranı için LZMA biçimini kullanır.

Bu temel bilgileri öğrendikten sonra Pardus 2011'deki gelişmelerden bahsedebiliriz. Gördüğünüz gibi Paket Yöneticisi'nde hem görsel hem de yazılımsal birçok değişiklik oldu.

Artık ilk pencerede kurulu paketleri de görebileceğiz. Üstünde küçük yeşil bir onay kutucuğu olacak, bu bize o paketin daha önce kurulu olduğunu belirtecek. Paketin detayları içinse eskisi gibi üstüne tıklamamız yeterli oluyor.

Yeni Paket Detay Penceresi

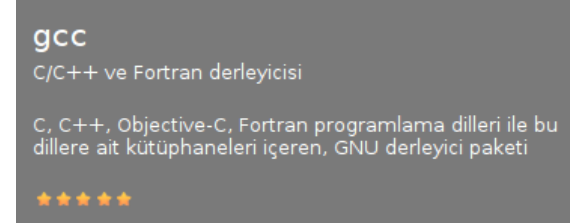
Paketin üzerine tıkladığımızda yan tarafında çıkan "Detaylar" bağlantısıysa paketin içeriğini ve paket detayları hakkında yardımcı oluyor.

Güncellemeleri Unutmayalım

Güncellemelere baktığımızdaysa daha önce de olduğu gibi, her güncelleme geldiğinde bu pencereden gösteriliyor ve güncelleme için gerekli paketler inerek yenileniyor.

Paket Puanlama Sistemi

Paket Yöneticisi'nin en çok dikkatinizi çekebilecek yeniliklerden biri de paketlere puan verilebilmesi. Bu puanlar şimdilik test aşamasında ve Paket Yöneticisi'nin Geliştiricisi'ne verilen Toblerone markalı çikolata karşılığında istenilen puan verilebiliyor:).

Kullanıcılar şimdilik puanlama yapamıyor. Altyapısı hazır ama kullanıcıların puanlama yapmalarını sağlayacak değişiklikler henüz tamamlanmamış. Detayları Paket Yöneticisi geliştiricisi Gökmen GÖKSEL'den aldım.

Paket Resimleri

Yeni Paket Yöneticisi'nin bir özelliği de artık kuracağımız paketlerin resimlerini kurmadan önce görüyor olabilmemiz. Bu özelliğin en çok beğenilen özellik olacağını umuyorum. Nitekim, topluluk da öyle olduğunu söylüyor :).

Paket Yöneticisi'nin içindeki paketlere ait görseller Özgürlükçin'deki tema bölümünden, topluluğumuzun yüklediği görsellerden seçilerek alınıyor.

Son olarak ekleyeceğim şey, Pardus 2011'de tek depo kullanılacak. Daha önceki sürümlerde olan contrib (katkı) deposu, 2011 sürümünde olmayacak. Bu ayrıntıyı sakın unutmayın!

Yeni ofis yazılımımız:

LibreOffice 3.3.0

OpenOffice.org'un yerine geçen LibreOffice'de
ne yenilikler var, merak ediyor musunuz?

Uzun bir bekleyişin ardından sonunda Pardus 2011'e kavuştuğumuz şu günlerde, bir iyi haber de varsayılan ofis paketinin LibreOffice olarak duyurulmasıyla geldi. Son aylarda sık sık haberlerine yer verdiğimiz Oracle'ın OpenOffice.org ofis paketinin geleceğiyle ilgili açıklamaları ve OpenOffice.org geliştiricilerinin verdikleri tepkileri hatırlarsınız.

Tüm bu olayların sonunda ortalık durulmaya başladı ve ilk meyvesini de verdi. Artık OpenOffice.org ofis paketinin dışında birçok eski geliştiricinin geçiş yaptığı The Document Foundation'ın LibreOffice ofis paketi yayınlandı. Pardus ekibi de, yeni sürümü olan 2011'de OpenOffice.org yerine LibreOffice'i varsayılan ofis paketi olarak dağıtacağını duyuran ilk dağıtımlardan oldu. Bu sebeple de kararlarından ötürü tüm Pardus ekibini kutluyorum. Şimdi gelin, nedir bu LibreOffice, ne gibi farklılıkları var, hep birlikte inceleyelim.

LibreOffice temelde OpenOffice.org kaynak kodlarını baz alan yeni bir ofis paketidir. LibreOffice'in ilk sürümü olan 3.3 ile OpenOffice.org'un son sürümü

olan 3.3 aslında ciddi farklılık içermiyor. Göze çarpan en büyük farklılık ise lisanslama modeliyle alakalı. OpenOffice.org ismi tamamıyla Oracle'ın ticari bir markası haline dönüşürken, LibreOffice sonsuza kadar halkın malı olacak şekilde lisanslanmış durumda. Bu sebeple LibreOffice adından da (Fransızca Libre, Özgür demektir ve Librofis olarak okunur) anlaşılacağı üzere tamamıyla özgür bir yazılım ve öyle kalacaktır. İlerleyen zamanlarda LibreOffice ile OpenOffice.org'un aralarındaki farklılıklar artabilir de, azalabilir de bunu şimdiden söylemek güç. Ancak kesin olan bir şey var ki, rekabet güzel şeydir. Oracle ile The Document Foundation arasındaki bu ofis paketi rekabeti, kesinlikle biz kullanıcılara yarayacak. LibreOffice paketinde de yine OpenOffice.org ofis paketinde olduğu gibi aşağıdaki bileşenler mevcut:

- Calc (Hesap Tablosu)
- Writer (Kelime İşlemci)
- Impress (Sunu)
- Base (Veritabanı)
- Draw (Çizim)
- Math (Denklem Editörü)

Yeni sürümde neler eklenmiş ve/veya hangi hatalar düzeltilmiş, birlikte inceleyelim.

Genel İyileştirmeler

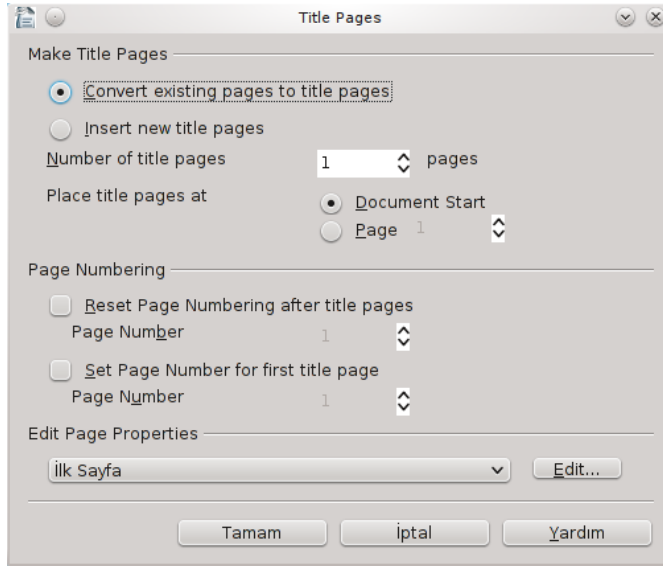
- ODF belgelerini XML olarak kaydetmek ve/veya açmak çok daha kolay bir hal almış ve ayrıca harici XSLT işlemleri kolaylaştırılmış.
- Lisans bilgilerine artık Yardım menüsünden erişilebiliyor.
- WikiHelp üzerinden çevrimiçi yardım kullanılabiliyor.
- Henüz tamamlanmamış özellikleri kullanıcı olarak test edebilmeniz için "Deney" modu eklenmiş.
- Renk paletine "LibreColor" renkleri eklenmiş.
- RGBA tiff dosyalarını içe aktarma pakete dâhil edilmiş.
- Artık "Farklı Kaydet" seçeneği varsayılan olarak tüm desteklenen dosya biçimlerini gösteriyor.

- Karmaşık menülerin daha rahat anlaşılabilmesi için yeni düğmeler kullanılmış.
- Görünür olmayan değişikliklerle birlikte dokümanınızı kaydetme seçeneği eklenmiş.
- Unix için hızlı başlatıcı eklenmiş.
- Sabit küçük karakterleri, bir çarpan ile yeniden boyutlandırabilme eklenmiş.

Writer (Kelime İşlemci)

Tez yazmaktan, dilekçe yazmaya kadar her türlü yazım işlerimizi kolaylıkla yapmamızı sağlayan Writer, tüm mevcut yeteneklerinin yanında yeni özellikler ve hata düzeltimleriyle çok daha sağlam ve kullanışlı bir hal almış.

- Lotus Word Pro dosyalarını içe aktarma eklenmiş.
- Gezgin başlıkları tek bir ağaç yapısı olarak görebilmemizi sağlıyor.
- RTF olarak dışa aktarmadaki veri kayıplarına yol açan bir seri hata düzeltilmiş.
- Otomatik Düzeltme artık kelime olarak eşleştirme yapabiliyor.
- Başlık sayfaları oluşturmak ve yönetmek için kolay kullanımlı yeni bir diyalog eklenmiş.
- Madde imleri ve numaralandırma çok daha yetenekli hale getirilmiş.

Calc (Hesap Tablosu)

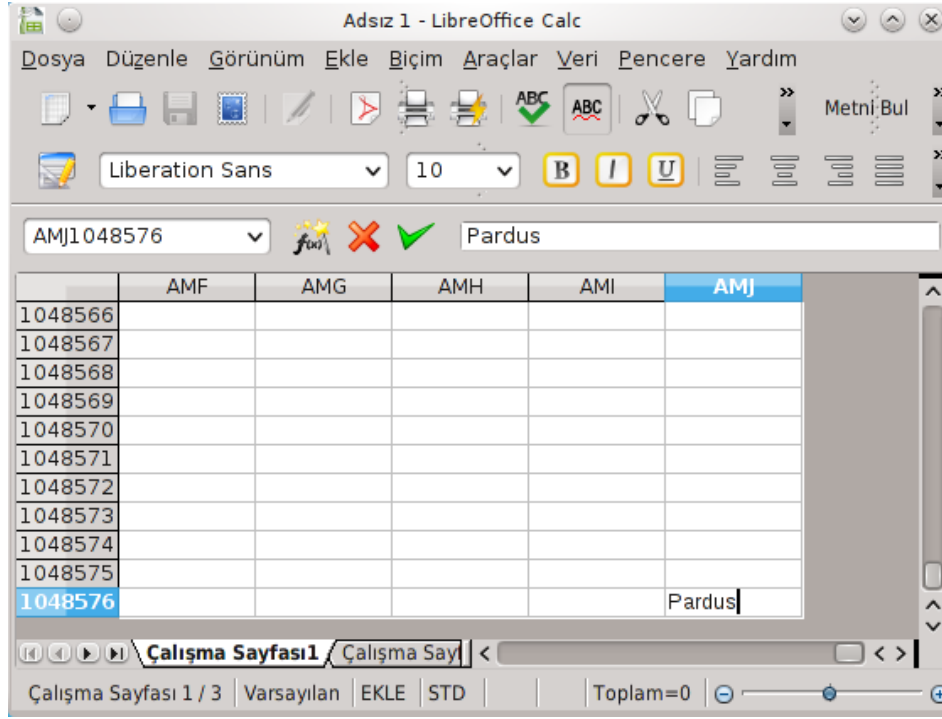
Hemen hemen tüm işletmelerin çok sıklıkla kullandıkları Calc (Hesap Tablosu) bileşenini ele alalım. LibreOffice’de Calc için belirlenmiş yeni sınırlamalar ile başlarsak;

- Her 1 Çalışma Kitabında en fazla 256 Çalışma Sayfası bulunabilir.
- Her 1 Çalışma Sayfasında en fazla 1.024 Sütun bulunabilir.
- Her 1 Çalışma Sayfasında en fazla 1.048.576 Satır bulunabilir.
- Her 1 Çalışma Sayfasında en fazla $1.024 \times 1.048.576 = 1.073.741.824$ Hücre bulunabilir.
- Her 1 Hücreye en fazla 65.535 Karakter girilebilir.

Gördüğünüz gibi LibreOffice ile dev boyutlarda tablolar hazırlamanız mümkün. Bu sınırlardan daha önce OpenOffice.org’ta 65.535 olan Satır sayısı, artık 1.048.576 oldu. Bu yenilik birçok kullanıcıyı mutlu edecek :).

Calc artık çok daha kullanışlı kısayollara sahip;

- TAB tuşu bir sonraki hücreye geçiş için kullanılabilir. Eğer bir bölgeyi işaretlemişseniz bu durumda işaretli bölge içerisinde bir sonraki hücreye geçiş için TAB tuşunu kullanabilirsiniz. Herhangi bir hücreye bilgi girdiğinizde artık onaylamak ve bir sonraki hücreye geçmek için TAB tuşunu kullanabilirsiniz.
- Doğal olarak SHIFT+TAB tuş bileşimi de TAB tuşunun yaptığı işlemleri geri alır. Eğer bir sonraki hücreye TAB tuşuyla geçtiyseniz bile geri dönebilirsiniz. Ancak herhangi bir hücreye bilgi girerken TAB tuşuyla giriş işlemi tamamlayıp, bir sonraki hücreye geçmişseniz, bu durumda SHIFT+TAB tuş bileşimi sadece bir önceki hücreye geri gelmenizi sağlar. Girilen bilgileri geri almaz (Silmez).
- Alt alta sınıfınızdaki öğrencilerin isimlerini yazdığınızı düşünelim. Örneğin Ceyda, Kübra, Buket v.b. Yeni bir isim girerken ve bu ismin de daha önce girildiğinden eminseniz CTRL+SHIFT+D tuş bileşimine basarak, o ana kadar girdiğiniz isimlerin tamamını açılır bir liste olarak görebilir ve fare yardımıyla seçebilirsiniz. Bu sayede yeni isimleri çok hızlı ve doğru olarak ekleyebilirsiniz.

Calc'ın ergonomisi daha da geliştirildi:

- Artık her yeni sayfanızda farklı renkler kullanabilir ve böylelikle sayfalar arasında aradığınızı daha kolay bulabilirsiniz. Bunun için dilediğiniz herhangi bir sayfanın ismi üzerinde farenin sağ tuşuna basıp, "Tab Color" seçeneğini kullanabilirsiniz.
- Artık tüm araç çubukları hareketli hale geldiler ve dilediğiniz yere konumlandırmanıza izin veriyorlar. Araç çubuklarını tutarak ekranın dilediğiniz herhangi bir yerine sürükleyip bırakabilirsiniz.
- Calc, 3 ayrı formül düzenleme tipini desteklemektedir. Bunlar; Calc A1, Excel A1 ve Excel R1C1
- Artık herhangi bir bölgeyi işaretleyip kopyaladığınızda, yeni yerinde sadece

ENTER tuşuna basarak yapıştırabilirsiniz. İşareti iptal etmek için ESC tuşunu kullanabilirsiniz.

- Bir bölge işaretlenirken imleç (geçerli hücreyi gösteren çerçeve) orijinal yerinde kalır ve fare ile işaretlediğiniz konuma taşınmaz. Bu sayede kopyalamaya nereden başladığınızı görebilirsiniz.

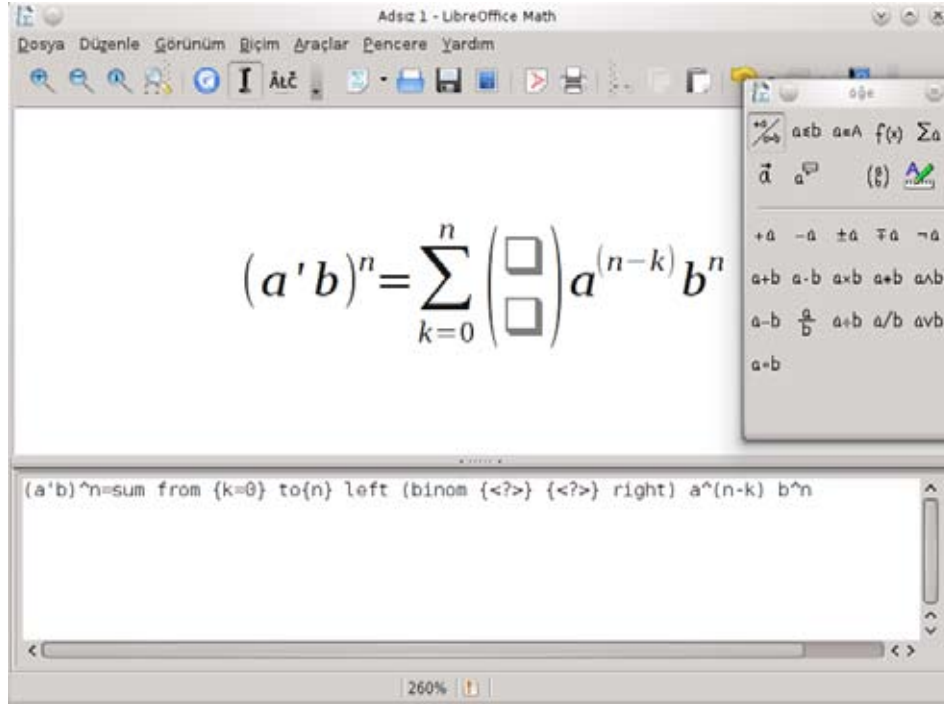
Ayrıca yeni Calc'ta hoşunuza gidecek gelişmeler şöyle;

- Nokta ve Kesik Çizgi kenarlıklar eklendi.
 - Excel, DBF ve ODS dosyalarını daha hızlı içe aktarıyor.
 - Excel ile birlikte çalışabilirlik olanakları geliştirildi.
 - Çin, Japonya ve Kore dilleri için Yatay ve Dikey Hizalama eklendi.
 - KAYDIR (OFFSET) fonksiyonu içerisinde harici referanslar kullanılabilir.
 - Çalışma sayfalarını koruma altına alırken artık iki ek seçeneğimiz mevcut; Kilitlenmiş hücreleri seç ve Kiliti kaldırılmış hücreleri seç.
 - Calc'ın genelinde etkili olacak hesaplamalardaki küsurat hane sayısını Araçlar > Seçenekler > Calc > Hesaplamalar bölümünden ayarlayabilirsiniz.
 - CSV (Comma-Separated Value/Virgülle Ayrılmış Değerler) dosyalarını içe aktarırken yeni seçenekler mevcut.
- Impress/Draw (Sunu/Çizim)**
İş hayatında ve okulda sıklıkla kullandığınız sunu hazırlama ve temel çizim ihtiyaçlarınızı karşılayacağınız çizim bileşenlerimizde tüm bu gelişmelerden paylarına düşenleri almışlar.
- Impress SVG dosyalarını içe aktarabiliyor.
 - Impress PPTX çizelgelerini içe aktarabiliyor.
 - Linux altında varsayılan olarak NoteBook ekranında "Sunumcu Ekranı" gösteriliyor ve projektör'e sunum aktarılıyor.

- Impress'te Slayt yerleşimi geliştirilmiş.
- Draw, SVG dosyalarını içe aktarabiliyor ve etkileşimli olarak düzenlemenize izin veriyor.
- Ayrıca çok sayıda hata giderilmiş.

Math (Formül)

Özellikle öğrencilerin ve bilimsel makale hazırlayanların sıklıkla başvurduğu Math bileşenimizde yeni özellikler kazanmış.

- Varsayılan olarak yazıcıya sadece matematik formülleri yazdırılıyor.
- Sunum modundaki hatalı parantez gösterimleri düzeltilmiş.
- "Deney Modu"nda etkileşimli belge içerisinde formül düzenleme olanağı

eklendi. Bu fonksiyon henüz tam olarak geliştirilmediğinden sadece Deney Modunda çalışıyor.

- Yeni matematik formülü eklendi "nospace"

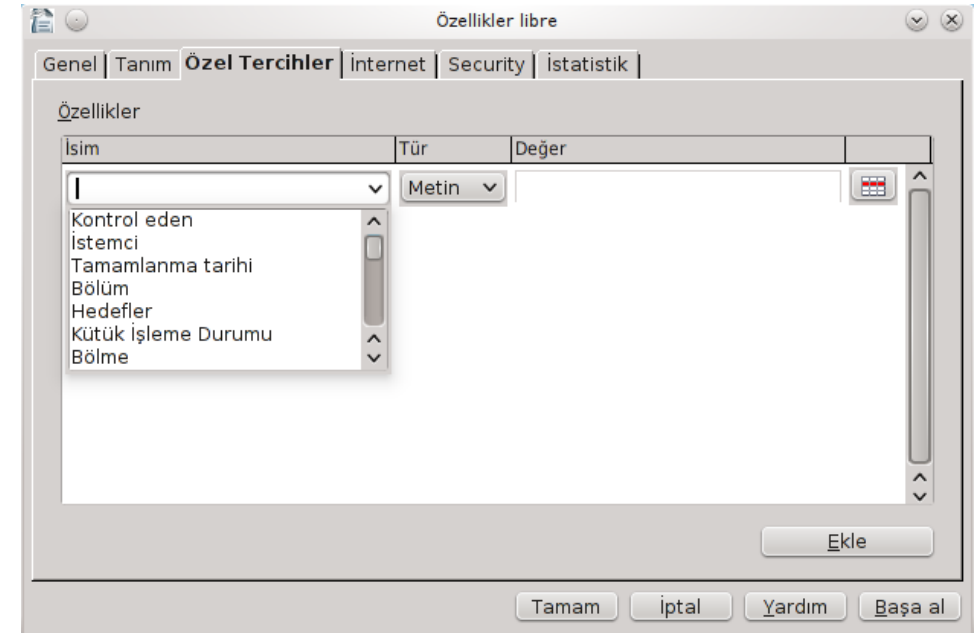
Base (Veritabanı)

- Şekillerin görüntü özellikleri değiştirilebiliyor.
- Desteklenen veritabanları için elle ayarlanabilen "Birincil Anahtar" özelliği eklenmiş.

- Artık salt okunabilir veritabanlarına kayıt eklemek destekleniyor.

Verimlilik ile ilgili gelişmeler

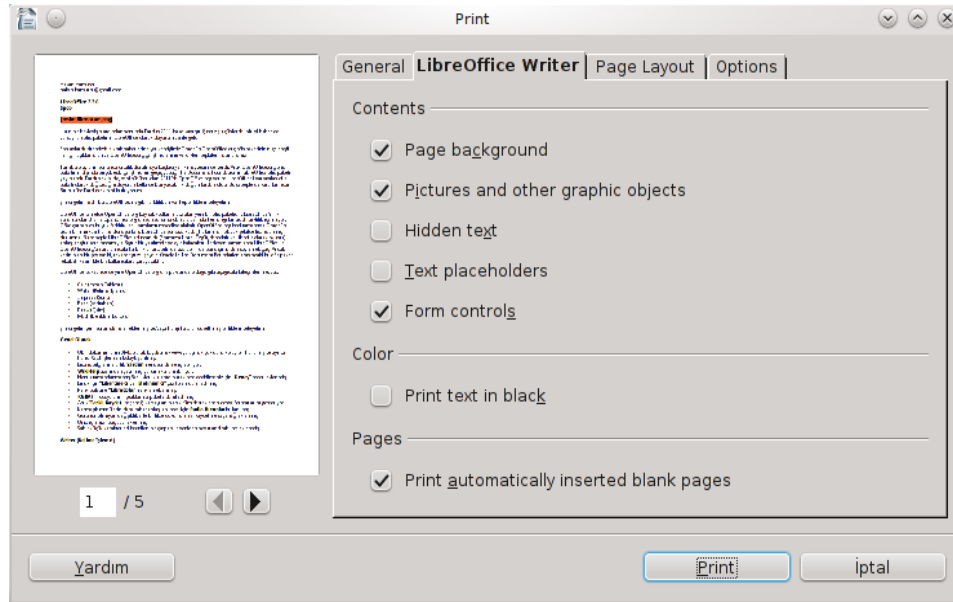
- Yeni kişiselleştirilebilen doküman özellikleri sayfası eklenmiş.
- Standard PDF yazıtipleri gömülü halde geliyor.

- Yeni "Narrow" yazıtipi ailesi eklenmiş.
- Writer ve Calc için doküman koruma özelliği artırılmış.
- Çizelgelere şekil ekleme artık mümkün.
- Çizelgelerdeki etiketler artık bir eksenle hiyerarşik düzende duruyorlar.

Kullanılabilirlik ve Arayüz

- Tüm bileşenlerde geçerli olan ortak arama araç çubuğu eklenmiş.
- Yeni kolay kullanımlı Yazdırma arabirimi eklenmiş.
- BÜYÜK/küçük harf değiştirmede daha fazla seçenek mevcut.
- Sözlük yeniden tasarlanmış.
- Writer'da varsayılan dil ayarları yeniden yapılandırılmış.

- Writer'da Form denetimlerinden metin girişleri mümkün hale gelmiş.

- Varsayılan çizelge geliştirilmiş.

- Calc'ta seçilen bölge, süzgeç alanı olarak adapte edilebiliyor.

- Calc'ta Veri Pilotu için sıralama diyalog kutusu eklenmiş.

- Calc'ta Veri Pilotu alanları, öğeleri ve toplamaları için lakap (ekran ismi) verilebiliyor.

Geliştirici özellikleri ve Genişletilebilirlik

The Document Foundation geliştiricileri LibreOffice'in gelişimi sırasında kendileri ve diğer geliştiricileri de unutmamışlar ve daha önce eksikliğini hissettikleri gelişmeleri eklemişler. Bu gelişmeler;

- Grid Control geliştirmeleri.
- Veritabanı için yeni MetaData düğümü.
- Uzantılarını kullanarak veritabanı sürücülerini kullanabilme.
- UNO API notlarındaki boyut ve yer değişimlerini koruma altına alma.
- UNO API ile daha fazla çizim içeren belge galerisi oluşturabilme.

Yerelleştirme

Desteklenen tüm diller güncellendi ve sürekli güncellenmeye de devam ediyor. Eğer sizde bu konuda bizlere destek olmak isterseniz lütfen bizimle iletişime geçin. Bir sonraki LibreOffice paketinin Türkçeleştirilmesine katkıda bulunun.

Tüm bu gelişmeler ve hata düzeltimlerinden sonra şimdi sıra Pardus 2011 içerisinde kurulu gelen LibreOffice'in keyfini sürmekte. Her zaman olduğu gibi konu hakkındaki soru, görüş ve önerilerinizi [forumlarımızı](#) bekliyorum.

Mozilla Firefox 4.0

Pardus 2011 bizi çok değişmiş, inanılmayacak özellikler kazanmış yeni bir tarayıcıyla karşılıyor. Haydi gelin, keşfedelim!

İnternet'in yaşadığı muhteşem yükselişle bilgisayarlarımızın en önemli uygulamalarından biri de İnternet tarayıcılarımız oldu. Öyle ki, günümüzde tarayıcı tabanlı işletim sistemleri geliştirilmeye başlandı.

İşte bu ortamda, hangi işletim sistemini kullandığımızı fark etmeksizin ihtiyaç duyduğumuz tarayıcılardan olan sevimli tilkimiz **Mozilla Firefox**; özgür yazılım dünyasından aldığı destek sayesinde rakiplerinden sıyrılmış olup, Pardus ürün ailesinin en son üyesi olan **Pardus 2011** sürümüyle öntanımlı olarak geliyor.

Mozilla Firefox turumuza başlamadan önce küçük bir hatırlatma yapmaya ihtiyaç duyuyorum: Mozilla Firefox 4 henüz beta aşamasında. Bundan dolayı da zaman zaman küçük sorunlar yaşayabilirsiniz. Unutmayın ki beta aşamasında olan bir tarayıcı kullanmaktasınız.

Dördüncü Nesil Yenilikler

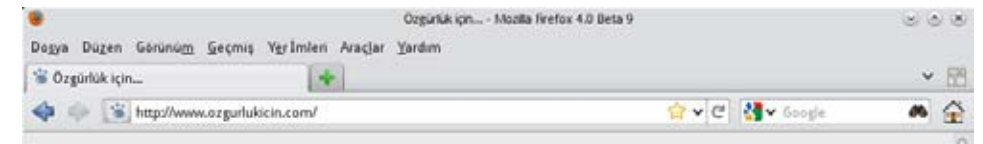
Mozilla Firefox web tarayıcısı dördüncü nesil sürümüyle hayatımıza ne yenilikler girecek? Mozilla Firefox 4 birçok yeniliği beraberinde getirdiği gibi, İnternet Explorer'ın sahip olmadığı pek çok yeni özelliği de bu sürümle bizlere sunuyor.

- Artık sekmeler belleği ayrı ayrı kullanıyor. Bu sayede herhangi bir sekmede oluşan bir hata sonucu tüm tarayıcı kilitlenmiyor.
- Mozilla Firefox, eşitleme özelliğini bu sürümle kullanıcılarına sunuyor. Artık eşitleme özelliği için eklenti kullanmaya gerek kalmayacak
- Yenilenen JavaScript motoruyla en hızlı tarayıcı unvanını geri alıyor.
- Arayüz tasarımında sadeliğe gidiliyor ancak kullanışlılıktan ödün verilmiyor.
- Sekme gruplandırması hayatımıza giriyor.
- HTML 5 desteğini en yüksek düzeye çıkarıyor.
- Eklenti yönetim ekranı yenileniyor ve eklentilerin çalışma şekli iyileştiriliyor.
- Donanım hızlandırma isimli özellik sayesinde ekran kartınız kullanılarak daha yüksek performans elde ediliyor.
- **OpenType** desteği iyileştiriliyor.
- Açılış süresinde iyileştirmeler söz konusu.
- Durdur ve Yenile düğmesi birleştirilerek, Ev düğmesiyle birlikte adres satırının sağ tarafına alındı.

Bunlar, Mozilla Firefox 4 ile beraber gelen birkaç yeni özellik sadece. Şimdi daha yakından bakalım, bu özellikler nasıl kullanıyor ve bize etkileri neler...

Daha Büyük Sörf Tahtası

Mozilla Firefox, dördüncü sürümüyle birlikte yeni yüzüne kavuşuyor. Yeni arayüzde sekmeler yukarı taşınıp menü Mozilla Firefox tuşu altında toplanıyor. Bunun en büyük avantajı, ekranda İnternet sitelerini görüntülediğiniz alanın büyümesi.

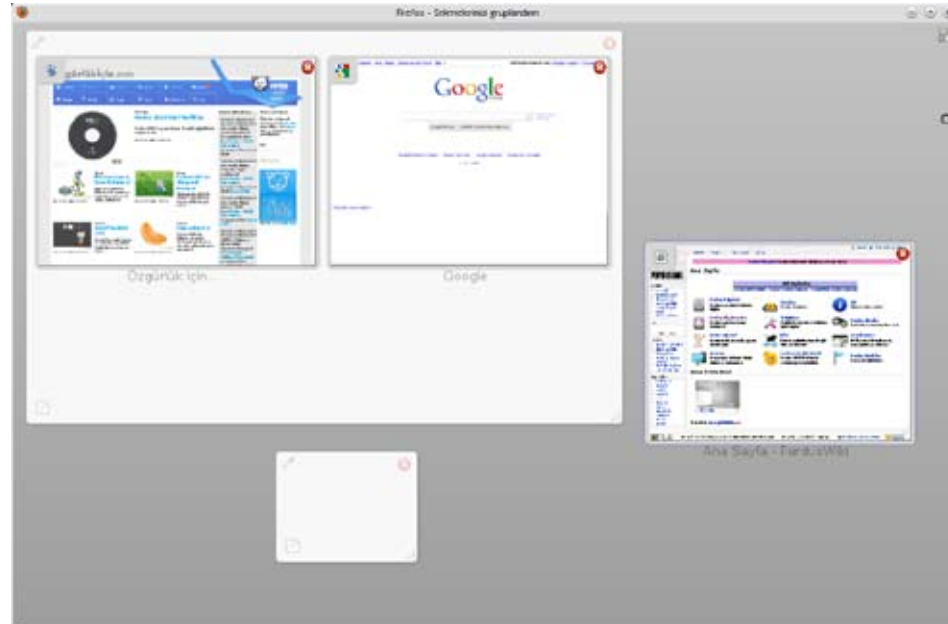
“Nasıl yeni görünümü kullanabilirim?” diyorsanız, Görünüm > Araç Çubukları > Menü Çubuğu yolunu takip ederek Menü Çubuğu seçeneği seçili durumdan kaldırınız ve karşınızda minimal görünümle Mozilla Firefox 4!

“Eski hale nasıl getireceğim?” dersiniz tek yapmanız gereken, Mozilla Firefox tuşuna sağ tıklayarak menü çubuğunu seçmek.

Mozilla Firefox 4 ile gelen özelliklerden en çok kullanacaklarımızdan biri, sekmeleri gruplandırmak olacak. Eğer siz de benim gibi çok sayıda sekmeyi aynı anda kullanan biriyseniz, işte bu özelliği hayat kurtarıcı olarak bulacaksınız.

 Ekranın sağ üst köşesinde bulunan dört ayrı dikdörtgenden oluşmuş, yukarıda resmi bulunan düğmeye tıkladığınız zaman, sekme gruplandırma ekranı karşınıza gelecek. Burada, açık olan tüm sekmeler görülmektedir.

Sekme grupları kare şeklinde bulunan alanlar ile görselleştirilmiştir. Bir sekmeyi istediğiniz bir gruba taşımak için, sürükleyip bırak yöntemi kullanabilirsiniz. Sekme

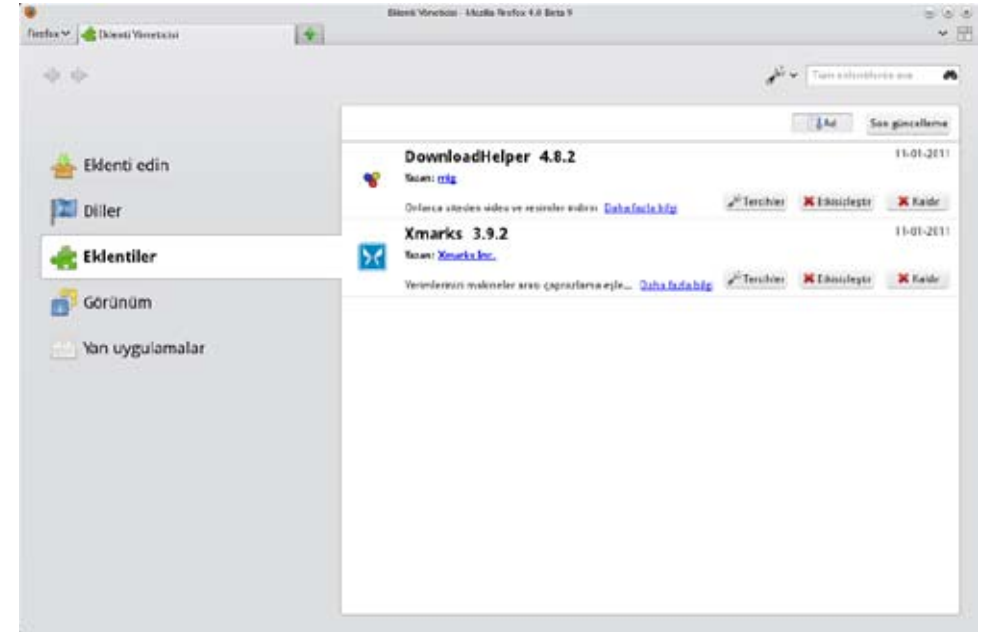

grubunun en üst sol köşesine fare ile gelirsiniz, sekme grubuna isim eklemenize olanak veren metin kutusu görünecek..

Bununla beraber sık kullandığınız herhangi bir sekmeye sağ tıklayıp karşınıza çıkan menüden “Uygulama Sekmesine Dönüştür” seçeneğini seçerek sekmeyi sabitleyebilirsiniz.

Ekentileri Yönetmek Kolaylaşıyor

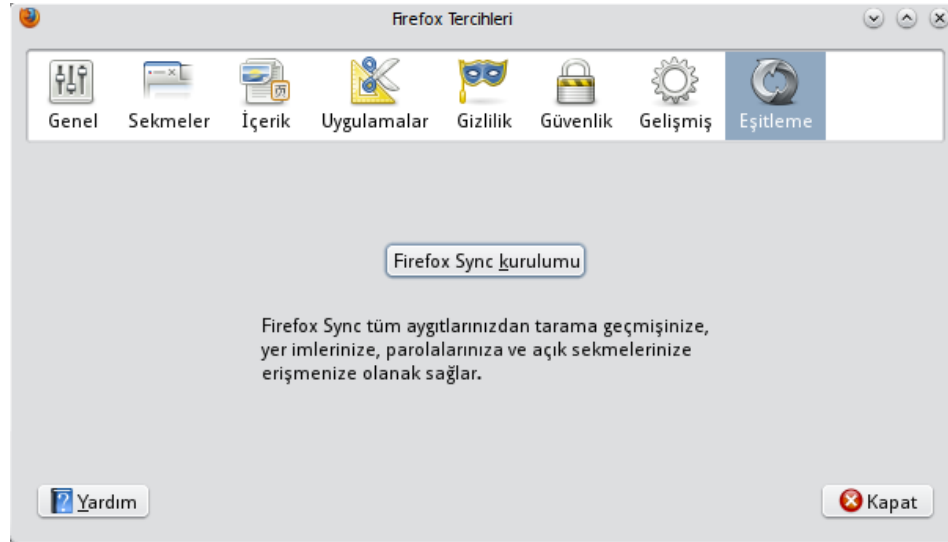
Ekenti yönetim ekranı tamamen yenileniyor. Bununla beraber Adobe Flash, Apple Quicktime gibi eklentilerin çökmelerinden kaynaklanan sorunlara karşı özel önlemler alınıyor.

Tüm Mozilla Firefox kullanıcılarının zevkle kullanacağı eşitleme özelliği, hayatımıza girmeye hazırlanıyor. Peki, bu özellik ne yapar? Diyelim ki evinizde iki ayrı bilgisayarınızda Mozilla Firefox kullanıyorsunuz ancak iki bilgisayar değiştirdiğinizde, diğer bilgisayardaki tarayıcınıza dair verilere erişemediğiniz için birtakım bilgilerin eksikliğini hissediyorsunuz. Bu özellik ile hangi bilgisayarda çalışırsanız çalışın, Mozilla Firefox 4 sizin tüm bilgilerinizi güncel tutacaktır.

Bu özellik sayesinde bilgisayarınıza format attığınızda da eski yerimi ve ayarlarınızı kaybetmeyeceksiniz.

Bu özelliği aktif etmek için Mozilla Firefox düğmesine tıklayıp tercihler seçeneğini seçin. Gelen pencerede en sağ köşede Eşitle sekmesi bulunuyor. Bu sekmeyle tıklayın. İlk defa eşitleme özelliğini kullanacağınızı varsayarak ayrıntılarıyla anlatmaya devam ediyorum.

Mozilla Firefox Sync kurulumu yazan düğmeye tıklayarak işleme başlıyoruz. Yeni Hesap Aç seçeneğini seçiyoruz. Karşımıza gelen ekranda eşitleme sunucusuna üyeliğimizi ayarlayacağız. E-posta adresimizi ve eşitleme özelliği için kullanacağımız şifreyi yazıp ileri seçeneğiyle devam ediyoruz.

Mozilla Firefox, tüm bilgilerinizi şifreleyerek aktarır ve o şekilde saklar. Şifrenin çözülmesi için gerekli anahtar sizin bilgisayarınızda oluşturulduğu için bilgileriniz kesinlikle güvendedir.

Bu ikinci adımda, Mozilla Firefox, size bilgilerin şifrelerinin çözülmesi için gereken anahtarı veriyor. İkinci bir bilgisayarda eşitleme özelliğini kullanacağınız zaman bu anahtar gerekecektir. Bu sebepten, "Kaydet" düğmesini kullanarak anahtarı saklamayı unutmayalım.

Bir sonraki adımda, Mozilla Firefox, kötü niyetli bir yazılım tarafından kandırılmadığından emin olmak için, çok tanıdık olduğumuz bir ekran getiriyor karşımıza. Ekranda gördüğümüz metni, kutucuğa dikkatli bir şekilde yazıyoruz ve ileri dediğimizde eğer girdiğimiz metin doğruysa son ekrana ulaşmış oluyoruz.

İşte, eşitleme özelliğimizin kullanımı bu kadar kolay.

Konu Mozilla Firefox 4 olunca, kısa yazmak mümkün olmasa da geri kalan harika özellikleri keşfetmeyi sizlere bırakıyorum.

Umarım, her biriniz Mozilla Firefox 4'ün getirdiği bu güzel yeniliklerden aynı ölçüde keyif alırsınız.

Mozilla Firefox 4'ün gelmesine gün sayarken, sizler de bu heyecanlı bekleyişe katılın. Özgür günler dilerim.

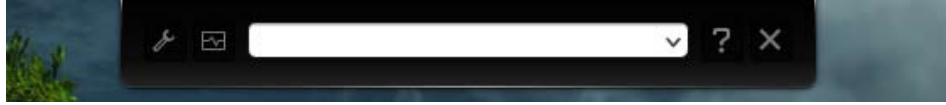
kde

Mustafa CEYLAN
mustafaceylan@live.com

KRunner

"O isimsiz bir kahraman..."

Pardus ile beraber kurulu gelen, hemen hemen hepimizin günlük olarak kullanmasına rağmen pek azımız tarafından adı ve gerçek özellikleri bilinir bu isimsiz kahramanın. İsmi KRunner. Peki biz nasıl kullanıyoruz ismini bile pek duymadığımız uygulamayı? Alt + F2 tuş ikilisiyle ekranımızın üst köşesinde ortaya çıkan kutucuk KRunner'a aittir.

KRunner'ın genel olarak bilinen özelliği, uygulama başlatıcı olmasıdır. Uygulamanın adını yazarsınız ve enter tuşuna bastığınız zaman uygulamanız çalışır. Bu sadece tek bir özelliktir KRunner'ın yapabildiklerinin yanında...

tıklayarak ayarlar penceresine ulaşıyoruz. Görmüş olduğunuz gibi birçok değişik eklenti bulunuyor. Bir eklentiye aktif etmek için tek yapmanız gereken, eklenti isminin yanında bulunan seçim kutusunu seçili hale getirmek.

KRunner eklenti desteğine sahiptir, size kişisel ihtiyaçlarınıza göre özelleştirme imkanı sunar.

Sırasıyla KRunner penceresinde bulunan düğmeleri tanıyalım. Yukarıda bulunan resimdeki sıra baz alınarak sıralanmıştır.

1. Ayarlar penceresine ulaşır
2. Sistem Süreçleri penceresini açar
3. KRunner'da kullanabileceğiniz komutların örnekleri bulunur
4. KRunner penceresini kapatır

Eklentilerin incelemesine geçmeden önce ayarlar kısmına göz atalım. Bunun için Alt + F2 tuş ikilisiyle KRunner uygulama penceresini açıyoruz. Gelen pencerede resimde bir numarayla işaretlenmiş en solda bulunan İngiliz anahtarı simgesine

Kullanıcı ayarları sekmesindeyse KRunner uygulamasının konumlaması ve çalışma biçimiyle ilgili iki seçenek bulunur. Konumlandırma adı üzerinde, KRunner uygulamasının nerede açılacağıyla ilgilidir.

Biçim alanında bulunan görev ve komut temelli seçeneklerine biraz bakalım. Öntanımlı olarak komut tabanlı gelir ve bu bizim alışkın olduğumuz kullanım biçimidir. Görev tabanlı seçildiği takdirde

arayüz kısmen değişir. Aşağıdaki resim görev tabanlı seçeneği seçilmiş haldeyken Kopete uygulamasının çalıştırılmasını gösteriyor:

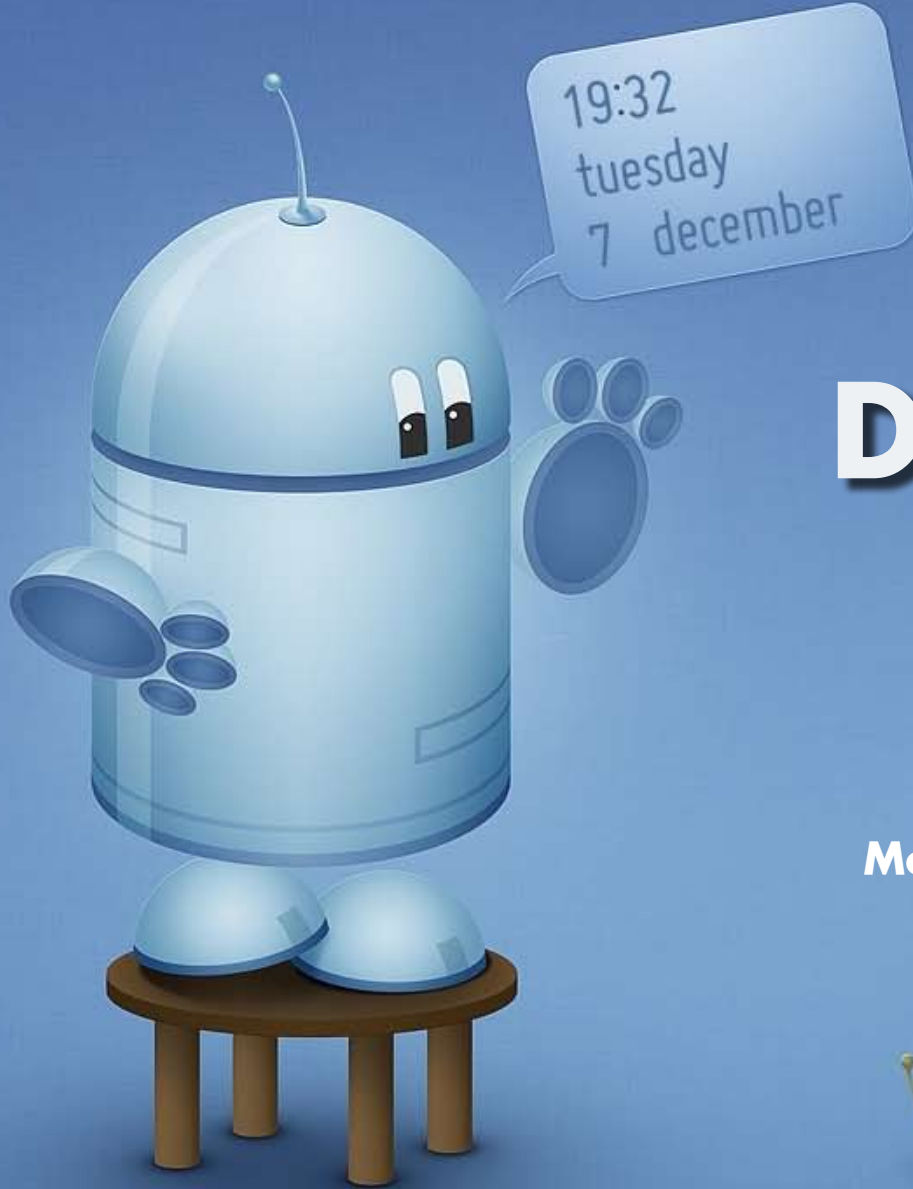
Şimdiyse KRunner ile yapabileceğimiz birkaç özelliğe beraber bakalım. Uygulama çalıştırmanın dışında başka neler yapabiliriz? İlk önce hesap makinesi özelliğiyle ilgilenelim. KRunner uygulamasını hesap makinesi gibi kullanabilirsiniz. Tek yapmanız gereken, işlemden önce ya da sonra eşittir işareti kullanmak. Resmi dikkatlice inceleyiniz.

KRunner ile birimler arası dönüşümde yapabilirsiniz. Nasıl mı? Çok basit. Tek yapmanız gereken dönüştürülecek birimi yazmanız ve KRunner sizin için onu metrik sisteme dönüşmüş halini gösterir. Örnek olarak ben 100 mil yazdım, KRunner tam olarak kaç metre olduğunu yazdı.

Bir başka özelliğiysse Paket Yöneticisi ya da komut satırı kullanmadan paket yüklememizi sağlar. Biraz ilginç gelmiş olabilir. KRunner için yazılmış bir Pisi eklentisi mevcut ve öntanımlı aktif olarak geliyor. Eğer paketinizin tam adını biliyorsanız KRunner penceresine ismini yazdığınızda uygulamanız bilgisayarınızda yüklü değilse size, uygulamanızı yükleme şansını sunuyor.

Benim bilgisayarımda KNazar isimli uygulama yüklü değil. KRunner penceresine KNazar ismini yazdığımda yüklemek isteyip istemediğimi soruyor.

Daha birçok kullanışlı eklentisiyle KRunner sizlerin kullanımında. Biraz zaman ayırıp tüm eklentilerini keyifle keşfedebilirsiniz.

Saatinizi Duvar Kağıdınız Söylesin...

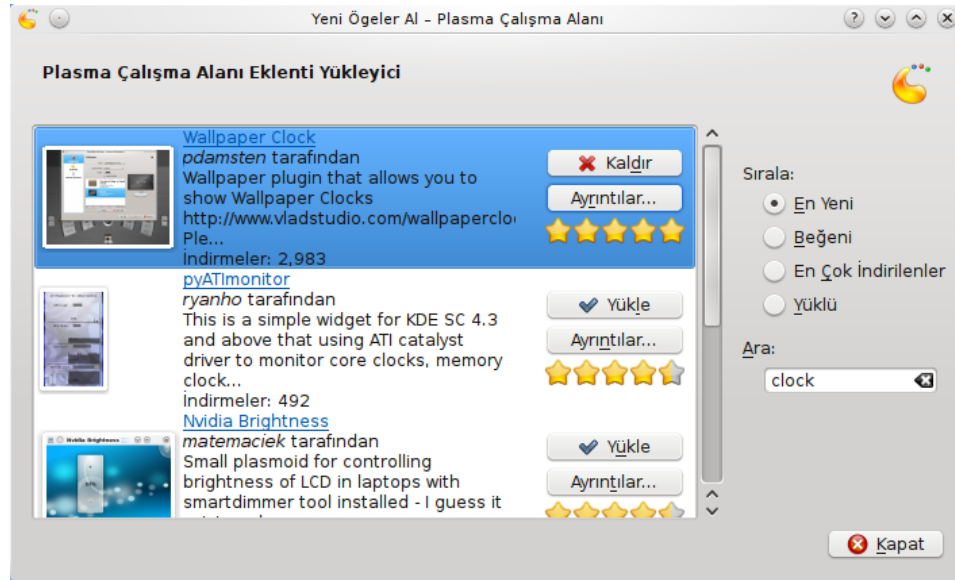
Pardus'un özelleştirebilmesinin güzel örneklerden biri daha karşınızda. Masaüstünde saati görmek istemez misiniz?

Duvar kağıdı olmadan masaüstümüz ne olurdu kim bilir. İyi bir duvar kağıdı hem insanın göz zevkine hitap eder, hem de masaüstünüzün size ait olduğuna bir kanıt daha sunar.

Starter sürümünde duvar kağıdı değiştirmeye bile izin vermeyen bir sistemin aksine, Pardus ile duvar kağıdı yönünden inanılmaz özgürsünüz :).

Bu yazımızda Wallpaper Clock plasma eklentisiyle masaüstümüzde saate ve tarihe bakabileceğimiz bir duvar kağıdını nasıl hazırlayabileceğimizi, kısaca duvar saatlerini nasıl elde edeceğimizi bulabilirsiniz.

İlk olarak Wallpaper Clock plasma eklentisini kuruyoruz. Programcıkların kilidini açarak, Panel Araç Kutusu'ndan "Programcık Ekle" seçeneğine tıklıyoruz. Karşımıza gelen bu ekrandan "Yeni Programcıklar İndir" diyerek "Yeni Plasma Gereçleri İndir" seçeneğini seçiyoruz.

Karşımıza gelen Yeni Öğeler Al ekranında "Wallpaper Clock" olarak aratıyoruz. Muhtemelen bir tane seçenek gelecektir karşımıza. Wallpaper Clock ögesinin yanında bulunan "Yükle" düğmesine tıklayarak plasma eklentimizi kuruyoruz.

A: Kurulum bitti, hani nerede benim saatli duvar kağıdım ?

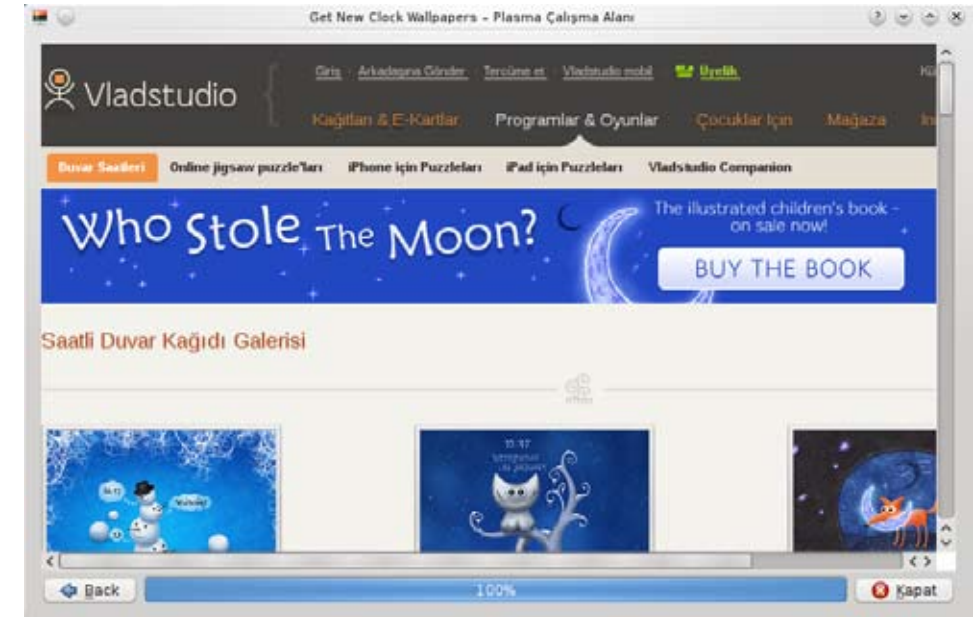
B: Şimdi orayı anlatıyoruz efemim :).

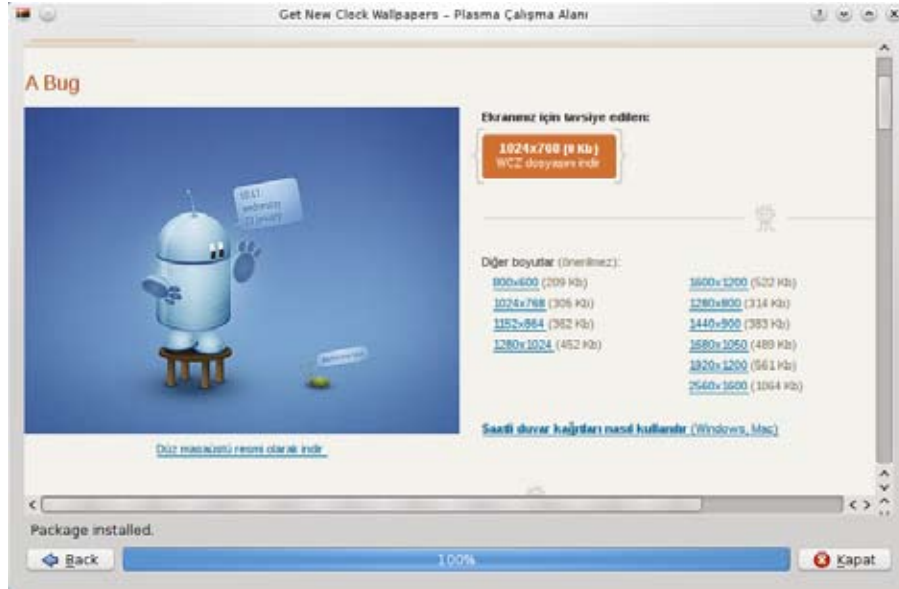
Duvar Kağıdını Ayarlamak

Plasma eklentimizi bu şekilde kurduk. Şimdi, duvar kağıdımızı ayarlayacağız. Masaüstü tipinizi Dizin görünümü olarak kullanıyorsanız, masaüstünüze sağ tıklayarak "Dizin Görünümü Eylemi Ayarları" seçeneğine tıklıyoruz. Eğer masaüstü tipinizi Masaüstü olarak kullanıyorsanız, masaüstünüze sağ tıklayarak "Masaüstü Eylemi Ayarları" seçeneğine tıklıyoruz.

Karşımıza gelen Masaüstü Ayarları penceresinden Duvar Kağıdı bölümüne gelerek Tip seçeneğini Wallpaper Clock olarak seçiyoruz. Eğer indirdiğiniz bir Wallpaper Clock duvar kağıdı varsa "Aç" diyerek indirmiş olduğumuz WCZ uzantılı dosyayı seçiyoruz.

Yeni bir duvar kağıdı indirecekseniz, indirmiş olduğunuz ya da daha önceden bulunan bir Wallpaper Clock duvar kağıdınız yoksa "Yeni Duvar Kağıtları Al" seçeneğine tıklayın. Karşınıza Vladstudio Saatli Duvar Kağıdı Galerisi açılacak.

Ekrandan beğendiğiniz duvar kağıdının üzerine tıklayınız. Seçmiş olduğunuz duvar kağıdının size uygun boyutunun üzerine tıklayarak, duvar kağıdını kurabilirsiniz.

Duvar kağıdınız kurulduktan sonra, açık olan pencerenin “Kapat” seçeneğine tıklayarak kapatabilir ve yüklemiş olduğunuz duvar kağıdını bilgisayarınızın masaüstüne uygulayabilirsiniz.

Eğer “Yeni Duvar Kağıdı Al” seçeneğini kullanmadan doğrudan bilgisayarınıza bir duvar kağıdı indirmek istiyorsanız [Vladstudio](#) adresini ziyaret edebilirsiniz.

Not: “Yeni Duvar Kağıdı Al” seçeneğinde bulunan duvar kağıtları ile Vladstudio adresinde bulunan duvar kağıtları arasında bir fark yoktur :).

Bu duvar kağıtları arasında hoşunuza giden, zevklerinize uygun bir duvar kağıdı yoksa ya da kendi beğendiğiniz sade bir duvar kağıdını saatli duvar kağıdı yapmak isterseniz Vladstudio’nun [Kendi Saatli Duvar Kağıdını Oluştur](#) hizmetini kullanabilirsiniz.

Milyonların sevgilisi Vladstudio

Vladstudio, Rus dijital sanatçı Vlad Gerasimov tarafından geliştirilen bir proje. 1998’de web siteleri ve yazılım uygulamaları için kullanıcı arabirimleri tasarlamaya başlayan Vlad Gerasimov, boş zamanlarında masalsi masaüstü duvar kağıtları yaratıyordu.

Sibiry’a’nın Irkuts kentinde yaşayan Vlad’ın çizimleri ülkesinin sınırlarını aştı ve İnternet âleminin en ünlü tasarımcılarından birisi olmasını sağladı. Vlad’ın sitesi, takipçileri tarafından dünyanın 30 kadar dilene çevriliyor!

Vlad, şimdilerde tam zamanlı olarak bilgisayar ve mobil aygıtlar için duvar kağıtları tasarlıyor ve geçimini bu şekilde sağlıyor. Vlad duvar kağıtlarının neredeyse tamamını “kişisel kullanımlar” için ücretsiz olarak sunarken; CD/DVD kapağı, basılı meca ve ticari amaçlı kullanımlar için sayı ve kullanım alanı sınırı olmayan ve “bir kereliğine ödeme”yi içeren, son derece cazip bir “Royalty Free” lisanslama olanağı sağlıyor. Vlad’ın duvar kağıtlarını kullanırken, bu çizimlerin arkasında Sibiry’a’da yaşayan bir çizici olduğunu unutmayın.

C Programlamaya Giriş

Dünyanın en güçlü programlama dillerinden birine giriş yapmaya hazır mısınız?

if (str[0])

if (*c>127) *c='';

if (*c<' ')*c='';

while (*c>0)

Bu yazıda sizler için dünyadaki en yaygın ve en güçlü programlama dillerinden biri olan C'den biraz bahsedip ardından C programlamaya hızlı bir giriş yapmaya çalışacağım. C, gelişmiş ve kapsamlı bir dil olmasına rağmen olabildiğince basit anlatmaya çalışacağım

Neden C?

- C çok esnek bir dildir. İşletim sistemleri, derleyiciler, video oyunları, kelime işlemcileri gibi akla gelebilecek her türlü yazılım C ile yazılabilir.
- Taşınabilir bir dildir. C derleyicisi ve gerekli kütüphaneleri barındıran her sistemde çalışabilir.
- Minimalist bir dildir.
- Birçok dile de esin kaynağı olduğu için söz dizimi yaygın olarak kullanılır.
- Gelişimini tamamlamış ve standartlaşmıştır.
- 1972'ye kadar giden çok köklü bir geçmişi bulunmaktadır. Kısaca anlatmak gerekirse, Linux'un atası olan Unix'in geliştirebilmesi için AT&T Bell laboratuvarlarında geliştirilmeye başlanmış ve günümüzde GNU/Linux, BSD, Minix ve Windows gibi işletim sistemlerinin geliştirilmesinde %90'ın üzerinde kullanılmıştır.

Ne gibi özellikleri var?

- Yapısal tipte bir programlama dili, yani programları nesnelerle ve sınıflarla değil tanımlanmış yapılar ve fonksiyonlarla oluşturuyoruz.
- Kesin yazımlı: Kullanılacak her değişken kullanılmadan önce tipi ile beraber bildirilmelidir.
- Donanıma yüksek seviye dillerden çok daha yakın (düşük seviye bir programlama dili veya yüksek seviye assembly dili olarak adlandırılanlar da vardır)
- Otomatik bellek yönetimi bulunmuyor, bellek yönetimi tamamen programcıya bırakılmış bir durumda. Baştan uyarımı yapayım, bu özellik programcıya neredeyse sınırsız özgürlük tanısa da yaptığınız hatalarda canınıza okumaya fazlasıyla meyilli.

- Programcı kendi tiplerini ve yapılarını tanımlayabilir.
- Bellek yönetimi elle yapıldığı ve kullanılacak her şey tanımlandığı için performansı çok yüksek.
- Tipler arası geçişlerde serbestlik tanır, mesela karakterler tam sayılar gibi işleme girebilir.
- Gayet kuvvetli bir de ön işlemcisi bulunuyor.

Kurulum ve çalıştırma

Pardus 2011'de C derlenebilmesi için iki tane paket kurulması gerekiyor. Bunun için, Paket Yöneticisi'nden "gcc" ve "glibc-devel" paketlerini kurabilir ya da konsola "sudo pisi it gcc glibc-devel" yazabilirsiniz. Programların derlenmesi ve çalıştırılması hususunda fazlaca yöntem olsa da ben terminalden derleyip çalıştırmayı tercih ediyorum. C programlarının uzantıları genellikle ".c"dir. Şu şekilde C programlarını derleyebilir ve çalıştırabilirsiniz.

```

ugurcan : bash
Dosya  Düzen  Görünüm  Yer imleri  Ayarlar  Yardım
ugurcan@pardus2011 ~ $ gcc deneme.c -o deneme
ugurcan@pardus2011 ~ $ ./deneme

```

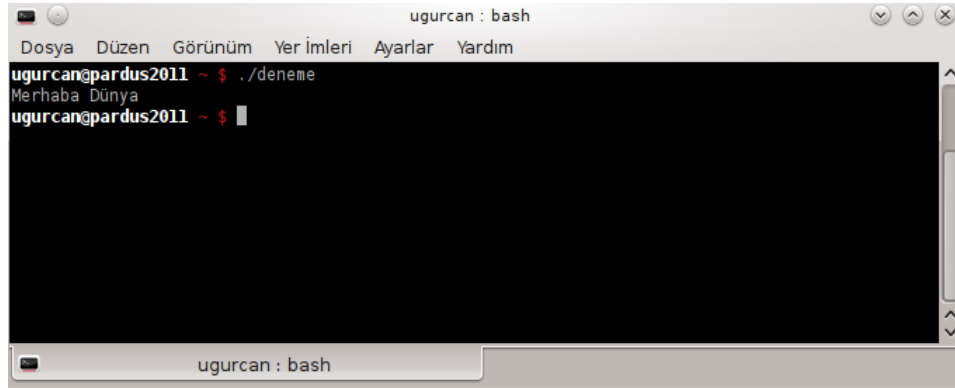
Bu görüntüde, ev dizinindeki deneme.c adlı c kodunun (ilk satırda) derlenmesini ve (ikinci satırda) çalıştırılmasını görüyoruz. Eğer programda hatalar varsa derleme başarısız olacak ve gcc hataları bize satır numaralarıyla beraber verecektir.

Gcc, C derleyicimizin ismini belirtiyor. C programımızın ismini isim.c şeklinde yazdıktan sonra -o cıkis ile çalıştırabilir dosyamızın ismini belirliyoruz (Eğer bu komutu yazmazsak çalıştırabilir dosyamızın ismi "a.out" olacaktır.)

“./” ise Linux’da program ve betik çalıştırmaya yarayan karakterlerimiz.

Hadi Kodlamaya Başlayalım

```
1 #include <stdio.h>
2 int main()
3 {
4     printf("Merhaba Dünya");
5 }
```


Programlamaya “Merhaba Dünya” olmadan başlanır mı :)

Kod üzerinden açıklayarak gidelim:

1. #include<> komutuyla sabit diskten hafızaya bir kütüphane dosyası yüklüyoruz. Bu örnekte stdio.h, gerekli giriş çıkış fonksiyonlarını içeren bir kütüphane olduğu için onu yükledik.

2. Programların fonksiyonlarla kurulduğundan bahsetmiştim. C programları main fonksiyonlarıyla başlar. Ve evet, fonksiyonların da tipleri var.

3. Köşeli parantezler C’de kod bloklarını belirtmek için kullanılırlar. Kod blokları, öncelerinde gelen fonksiyon veya komutun faaliyet alanını oluşturur. Her fonksiyon veya komut kendi faaliyet alanında işlem yapabilir.

4. printf ekrana çıktı verebilmemizi sağlayan komuttur. Ekrana yazacağımız şeyi tırnaklar arasına yazıyoruz.

NOT: C’de bütün komutlar noktalı virgül ile biter.

```
1 #include <stdio.h>
2 int main()
3 {
4     int sayi;
5     scanf("%d",&sayi);
6     printf("%d kere Merhaba",sayi);
7 }
```

Asıl programımıza başlamadan önce değişkenlerimizi tanımlıyoruz. Değişkenimiz int (tamsayı), float (reel sayı), char (karakter) gibi veri tiplerinden birine ait olmalı.

scanf, kullanıcıdan veri almaya yarayan komutumuz. Kullanıcıdan alacağımız veri tipini de belirledikten sonra hangi değişkene atanacağını belirtiyoruz.

NOT: & karakteri bellek adreslerini gösterir. Bu komut ise basitçe alınan verinin “sayi” isminin verildiği bellek alanına koyulmasını sağlar

Giriş/Çıkış yönlendirmesiyle ilgili ufak bir özet geçerseniz eğer, ekrana sabit bir metinden ziyade bir değişkenin değerini yazdırmak istiyorsak % karakterini koyarak ardından değişkenin tipini belirten karakteri yazıyor, ardından tırnakların dışına kullanacağımız değişken ismini yazıyoruz.

%d tam sayı (d İngilizce onluk sayı anlamına gelen “decimal” den geliyor)

%f reel sayı (f İngilizce “floating point number” olan ifadenin float şeklindeki kısaltmasından geliyor)

%c karakter (Özel bir anlamı yok bildiğiniz “character” :D)

Koşul ve döngü deyimleri

Programlamanın can damarı olan kontrol ve döngülere hızlı bir giriş yapalım. Ama önce sıkça kullanacağımız karşılaştırma ve atama operatörlerine de bir göz atalım.

= : Atama için kullanılıyor.

==, != : Sırasıyla eşittir ve eşit değildir anlamına geliyorlar.

<, >, <=, >= : Sırasıyla küçüktür, büyüktür, küçük eşittir ve büyük eşittir anlamına geliyor

+=, -=, *=, /=, ++, -- : Bir değişkenin değeri değiştirilmek istendiğinde değişkeni kendiyile işleme sokmak gerekir (sayi=sayi*2 gibi). Bunu daha basit hale getirmek için kullanacağımız işlemi "="den önce yazabiliriz (sayi*=2 de aynı görevi görecektir). Sadece bir artırma veya bir eksiltme yapmak istiyorsak "++" veya "--" de kullanabiliriz. (sayi=sayi+1, sayi+=1 ve sayi++ aynı anlama gelir.)

if deyimi

```
1 if (sayi == 2011)
2 {
3     printf("Hosgeldin Pardus %d",sayi);
```

```
4 }
5 else
6     printf("Sabirsizlikla bekliyoruz");
```

if deyimi görebildiğiniz üzere c'de koşul ifadesini karşılıyor. if komutundaki ifade doğruysa komut kendi faaliyet alanındaki kodları işletir, yanlışsa else komutundaki kodlar işletilir.

Koşul deyimini parantezler içine yazmak gibi bir zorunluluk yok ama bazı hataları önlediği ve okumayı kolaylaştırdığı için, bu, kabul görmüş bir kullanımdır.

if deyimi içinde sadece bir komut işleteceksek bir kod bloğu açmamıza gerek yok ancak birden fazla komut işleteceksek kod bloğu açmak zorundayız.

The top screenshot shows a KWrite editor window titled 'deneme.c [değiştirilmiş] - KWrite'. The code is as follows:

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int sayi;
    sayi=2009;
    if (sayi == 2011)
    {
        printf("Hosgeldin Pardus %d \n",sayi);
    }
    else
        printf("Sabirsizlikla bekliyoruz \n ");
}
```

The terminal window titled 'ugurcan : bash' shows the execution of the program:

```
ugurcan@pardus2011 ~ $ ./deneme
Sabirsizlikla bekliyoruz
ugurcan@pardus2011 ~ $
```

The bottom screenshot shows the same KWrite editor window with the code modified to use 'sayi=2011;':

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    int sayi;
    sayi=2011;
    if (sayi == 2011)
    {
        printf("Hosgeldin Pardus %d \n",sayi);
    }
    else
        printf("Sabirsizlikla bekliyoruz\n");
}
```

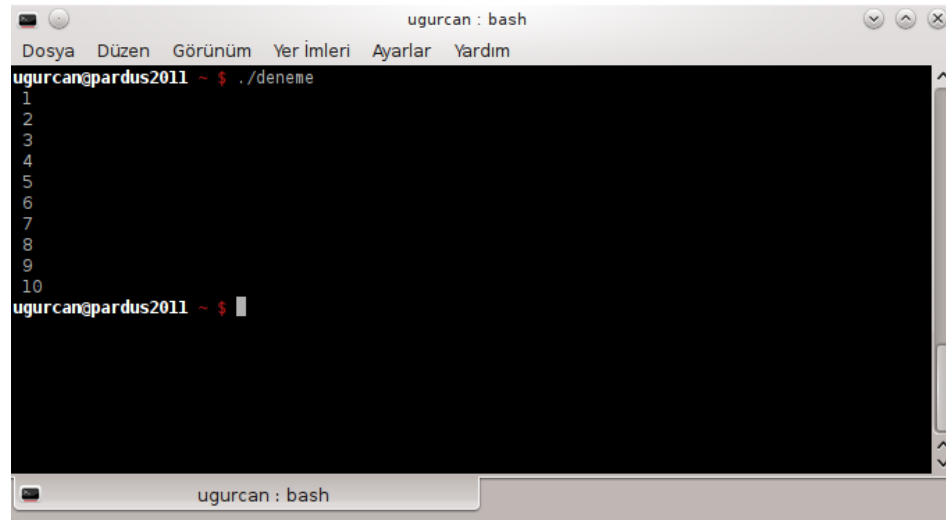
The terminal window shows the execution of the modified program:

```
ugurcan@pardus2011 ~ $ ./deneme
Hosgeldin Pardus 2011
ugurcan@pardus2011 ~ $
```

NOT: Koşul ve döngü deyimleri ";" kuralından muafır.

While ve Do-While döngüleri

```
1  sayi=1;
2  while(sayi<=10)
3  {
4  printf("%d \n",sayi);
5  sayi++;
6  }
```



```
ugurcan : bash
Dosya Düzen Görünüm Yer İmleri Ayarlar Yardım
ugurcan@pardus2011 ~ $ ./deneme
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
ugurcan@pardus2011 ~ $
```

while deyimindeki ifade doğru olana kadar, ifadenin kendi faaliyet alanındaki kodlar işletilir.

```
1  sayi=1;
2  do
3  {
4  printf("%d",sayi);
5  sayi++;
6  }while(sayi<=10);
```

do-while döngüsü ile while döngüsü arasında sadece ufak bir kullanım farkı vardır. while'da, koşul sağlanmadan döngüye girilmez. Döngüye her koşulda girilmesi isteniyorsa do-while kullanılabilir.

For döngüsü

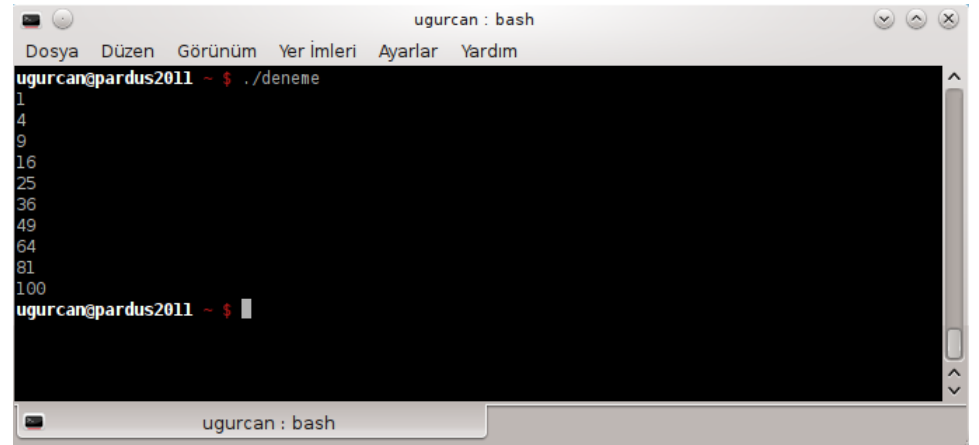
Bir işlemin kaç kere tekrarlanacağı belli ise for döngüsü kullanabiliriz.

for tanımı 3 parçadan oluşur.

Örneğin for (i=0;i<=10;i++) ifadesinde (aralardaki ";"leri unutmadan), ilk kısımda kullanılacak değişken(ler)in ilk değerlerini belirliyoruz, ikinci kısımda koşulu ve üçüncü kısımda sayaç değişimini ayarlıyoruz.

Bir de örnek yazalım, mesela 1'den 10'a kadar tüm sayıların karesini alalım.

```
1  for(i=1;i<=10;i++)
2  {
3  sayi=i;
4  sayi=sayi*sayi;
5  printf("%d \n",sayi);
6  }
```



```
ugurcan : bash
Dosya Düzen Görünüm Yer İmleri Ayarlar Yardım
ugurcan@pardus2011 ~ $ ./deneme
1
4
9
16
25
36
49
64
81
100
ugurcan@pardus2011 ~ $
```

Hazır kullanmışken kaçış dizilerinden de kısaca bahsedeyim.

Giriş çıkış yönetiminde değişken gösterimi, satır başı, paragraf başı gibi şekillendirmelerde kaçış dizilerini kullanıyoruz. Kaçış dizilerinden biri olan ""den yukarıda bahsetmişim. Satır başı, paragraf başı gibi şekillendirmelerde "" kaçış dizisini kullanıyoruz. En çok kullanılan iki tanesi şu şekilde:

\n yazı yazarken kullandığımız enter tuşunun işlevini yerine getiriyor
\t yazı yazarken kullandığımız tab tuşunun işlevini yerine getiriyor.

Mantıksal operatörler

Peki, birden fazla koşul olması gerektiği zaman ne yapacağız diye merak ediyorsanız, o zaman imdadımıza mantıksal ifade ve operatörlerimiz yetişiyor.

Birden fazla koşulun aynı anda sağlanmasını istiyorsak “ve” operatörünü (&&), birkaç tane koşuldan herhangi biri veya birkaç tanesinin sağlanmasını istiyorsak “veya” operatörünü [(|) altgr + <, >] kullanıyoruz.

```
1 if (surum==2009 && altsurum==2)
2 {
3     printf("Kelaynak");
4 }
5 if(sayi==2009 || sayi==2011)
6 {
7     printf("Ozgurluk Icin Pardus");
8 }
```

Fonksiyonlara giriş

Başta da bahsettiğim gibi C programları fonksiyonlarla kurulur. Hatta şu ana kadar bütün işlemlerimizi main fonksiyonunu kullanarak yaptık. Kendi fonksiyonlarımızı kullanmak problemi ufak parçalara bölebilmemizi, ayrıca programı kod tekrarından koruyabilmemizi sağlar. Fonksiyonların da tipleri vardır ve kullanmadan önce fonksiyonları da bir değişkenmişçesine tanımlamamız gerekir. Yine kod üzerinden açıklamaya çalışacağım; ama bu sefer sadece ilgili kısmı değil bütün programı yazacağım.

```
1 #include <stdio.h>
2 int ilk_fonksyon(int tamsayi,int kuvvet);
3 int main()
4 {
5     int sayi;
6     scanf("%d",&sayi);
7     us=2;
8     sayi=ilk_fonksyon(sayi,us);
9     printf("Girilen sayinin ussu = %d",sayi);
```

```
10 }
11 int ilk_fonksyon(int tamsayi,int kuvvet)
12 {
13     int i;
14     for(i=1; i<=kuvvet-1;i++) {
15         tamsayi=tamsayi*tamsayi;
16     }
17     return tamsayi;
18 }
```

İkinci satırdaki tanıma fonksiyon prototipi deniyor, değişken tanımlar gibi fonksiyonumuzu tanımladık. Zaten ilk_fonksiyon’u bir değişken olmaktan çıkaran yegane şey parantezler ve içindeki parametreler. Parametre demişken şunu da söyleyeyim, değişkenler sadece tanımlandıkları fonksiyonlar içinde anlamlıdır. Fonksiyonlar arası veri alışverişi yapabilmek için iki yolumuz var; ya bir değişkeni evrensel (global) değişken olarak tanımlayacağız, ya da fonksiyona parametre olarak göndereceğiz.

Evrensel değişken, include deyimleri ile, main fonksiyonu arasında normal değişken gibi tanımlanır ve bütün fonksiyonlarca kullanılabilir. Bu kullanım hata yapmaya açık olduğu için önerilmez. Fonksiyonlar arası iletişimde parametre gönderme yöntemi kullanılır. Parametreler fonksiyon tanımı içerisinde değişken tanımlanarak oluşturulur. Prototipte sadece tipleri yazılması yeterlidir ancak belgelendirme amacıyla değişken isimleri de yazılabilir.

“ilk_fonksiyon(sayi,us)” şeklindeki kullanıma fonksiyon çağrısı adını veriyoruz ve fonksiyona göndereceğimiz değişkenlerimizi parantez içine yazıyoruz. Fark ettiğiniz üzere gönderdiğimiz değişkenler ve parametrelerin isimleri aynı olmak zorunda değil, önemli olan sıralama. Örneğin yukarıdaki kodda sayi değişkeni tamsayi parametresini, us değişkeni de kuvvet parametresini belirtiyor.

17. satırdaki return komutu fonksiyon tipindeki bir değeri çağrıldığı bir fonksiyona döndürmeye yarıyor. Böylece 8. satırdaki gibi fonksiyonun döndürdüğü değeri bir değişken gibi kullanabiliyoruz.

Yazının sonuna geldik ve C programlamaya ufak bir adım attık. Gelecek yazıda diziler, karakter ve metin işlemlerine değineceğim. Sorularınız ve önerileriniz için bana e-postayla ulaşabilirsiniz.

phpMyAdmin

Veritabanı sihirbazınız; phpMyAdmin!

Web sitelerinin ve uygulamaların içeriği zamanla arttıkça kullandıkları veritabanlarını oluşturmak ve yönetmek de zorlaşmaya başladı. Veritabanı işlemlerini komutlar ile yapmak yerine MySQL, PostgreSQL gibi çeşitli veritabanı sistemlerini yönetmek için görsel yönetim araçları kullanılabilir.

Biz bu yazıda MySQL veritabanı sistemi için görsel yönetim aracı olan phpMyAdmin'i konu alacağız. Pardus'a phpMyAdmin'i Paket Yöneticisi'nden aratarak kurabilirsiniz. phpMyAdmin ile işlem yapabilmek için sisteminizde MySQL, Apache ve PHP paketlerinin kurulu olması gerekiyor. Paketleri kurduktan sonra MySQL kullanıcısına yetki ve parola vermeliyiz. Bunun için konsolda iki komut kullanacağız. İlk komutumuzla MySQL kullanıcısına parola veriyoruz.

```
mysqladmin -u root password PAROLA
```

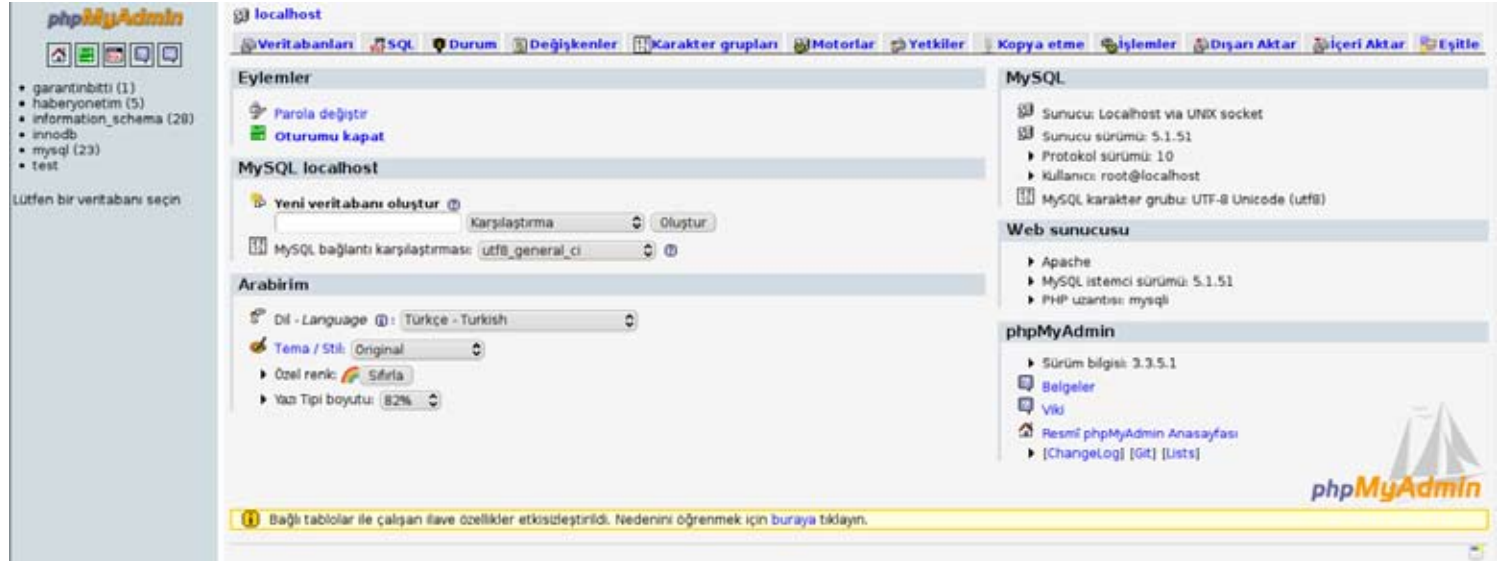
İkinci komutumuzla da MySQL'e giriş yapıyoruz.

```
mysql -u root -p
```

MySQL ve Apache'in her sistem açılışında otomatik olarak başlaması için Pardus > Uygulamalar > Sistem menüsü altındaki Servis Yöneticisi'nden MySQL ve Apache sunucularının "Açılıştan Çalıştır" kutucuklarını işaretlemeliyiz. Bütün işlemleri başarılı bir şekilde yaptıysak eğer tarayıcımızın adres satırını <http://localhost/phpmyadmin> yazdığımızda phpMyAdmin giriş ekranı ile karşılaşmalıyız. Kullanıcı adına "root", parola bölümüne de MySQL için atadığımız parolayı girerek giriş yapıyoruz.

İşlevsel anasayfa

Giriş yaptıktan sonra karşımıza phpMyAdmin'in anasayfası geliyor. Bu sayfa kullanıcıların ihtiyaç duyacağı her bağlantıya kolayca ulaşmasını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Sayfanın sol tarafında

varolan veritabanları ve parantez içerisinde () tablo sayıları yer alıyor. Anasayfada kullanıcıların sadece ismini girerek kolayca veritabanı oluşturabileceği bir metin kutusu da bulunuyor. Uygulama dili, tema seçimi, renk seçimi ve yazı tipi boyutu gibi ayarlamaları "Arabirim" başlığı altından yapabilirsiniz. Sayfanın sol kısmındaysa MySQL, Apache ve phpMyAdmin'e ait sürüm ve uygulama bilgileri yer alıyor.

phpMyAdmin'i tanıyalım

phpMyAdmin içerisindeki menüleri inceleyecek olursak;

Veritabanları: Yeni veritabanları oluşturabilir, daha önce oluşturulmuş veritabanlarına ulaşip, düzenleyebilirsiniz.

SQL: Bu alanda her türlü SQL kodunu kullanarak sorgulama yaptırabilirsiniz.

Durum: Veritabanı sunucu trafiğini ve durumunu anlık olarak kontrol edebileceğiniz menüdür.

Değişken: phpMyAdmin içinde kullanılan değişkenleri ve değerlerini görebileceğiniz menüdür.

Karakter grupları:

phpMyAdmin'in desteklediği karakter grupları hakkında bilgi alabileceğiniz menüdür.

Motorlar: phpMyAdmin'in içinde bulunan servislere ulaşabileceğiniz menüdür.

Yetkiler: Veritabanı kullanıcılarını yönetebileceğiniz menüdür. Yeni kullanıcılar oluşturabilir, varolan kullanıcılarla ilgili parola, kullanıcı adı gibi düzenlemeleri yapabilirsiniz.

Binari günlüğü: phpMyAdmin üzerinde yapılan veritabanı işlemlerinin dökümünü görebileceğiniz menüdür.

Kopya etme: Kurulu olan sunucuyu tamamıyla kopyalayabileceğiniz menüdür.

Eşitle: İki makine arasında eşitleme yapmanıza olanak sağlayan menüdür. Bu şekilde çalışmalarınıza farklı makinelerde ara vermeden devam edebilirsiniz.

İşlemler: Yapılan veritabanı işlemini anlık olarak görebileceğiniz alandır.

Dışarı Aktar: Varolan veritabanılarını PDF, SQL, CSV gibi farklı biçimlerde harici bir dosya olarak dışarı aktarmanızı sağlar. Dışarı aktarma seçeneklerine de bu menüden ulaşabilirsiniz.

İçeri Aktar: Harici bir veritabanı dosyasını phpMyAdmin içine aktarmanızı sağlar. Varsayılan karakter grubu UTF-8'dir. Eğer farklı karakter grubu kullanan bir dosya içeri aktaracaksanız bu seçeneği değiştirebilirsiniz.

phpMyAdmin'den öğreneceğimiz çok şey var!

phpMyAdmin'in görsel arayüzüyle veritabanları, tablolar oluşturabilir, bunları yönetebilir ve veritabanına sorgular gönderebilirsiniz. phpMyAdmin'in güzel özelliklerinden birisi de yapılan işlemlerin SQL sorgusunu işlemiden hemen sonra göstermesidir.

Veritabanıyla ilgili silme, gösterme, düzenleme gibi işlemler yaptığınızda sayfanın üst kısmında bir çerçevenin içinde SQL sorgusu ve ne kadar sürede oluşturulduğu gösterilir. Bu şekilde phpMyAdmin ile işlem yaparken bir yandan da SQL bilginizi geliştirebilirsiniz.

SQL Sorgularını PHP koduna dönüştürün

phpMyAdmin'in güzel özelliklerinden bir diğeri de SQL sorgularını PHP kodlarına dönüştürebilmesidir. Örnek verecek olursak; bir web sitesi hazırlıyorsunuz ve sitenin belli alanlarında veritabanındaki ilgili tablolardan veri çektiğiniz gerekiyor.

phpMyAdmin üzerinden bu sorgulamaları görsel arayüzle kolayca yaparak öğrenme aşamasında SQL sorgularının PHP dili ile kodlanmış halini görebilirsiniz. Bunun için herhangi bir sorgu oluşturduktan sonra SQL kodlarının alt kısmında bulunan "PHP Kodu Oluştur" düğmesine tıklıyoruz. Karşımıza sorgunun \$sql adında bir değişkene atılmış ve PHP söz dizimi ile yazılmış hali geliyor. Bu sorgu kodunu buradan alarak PHP sayfalarda \$sql değişkenini işleyip kullanabilirsiniz.

localhost ▶ haberyonetim ▶ kategoriler

Gözet Yapı SQL Ara Ekle Dışarı Aktar İçeri Aktar İşlemler Boşalt Kaldır

✓ Satırlar gösteriliyor 0 - 2 (3 toplam, Sorgu 0.0007 san. sürdü)

```
SELECT *
FROM 'kategoriler'
LIMIT 0, 30
```

Profil çıkart [Düzenle] [SQL'i açıkla] [PHP Kodu oluştur] [Yenile]

Göster : 30 satır, başlayacağı kayıt numarası: 0

yatay kipinde ve 100 hücre sonra başlığı tekrarla

Anahtara göre sırala: Hiçbiri

+ Seçenekler

	←T→	kategori_id	kategori_adı	kategori_aciklama
☐		5	Yaşam	
☐		3	Spor	...
☐		4	Ekonomi	

↑ Tümüü Seç / Hiçbirini Seçme Seçilileri:

Göster : 30 satır, başlayacağı kayıt numarası: 0

yatay kipinde ve 100 hücre sonra başlığı tekrarla

Sorgu sonuçları işlemleri

Baskı görünümü Baskı görünümü (tüm metinler ile) Dışarı Aktar CREATE VIEW

phpMyAdmin ile veritabanlarını yönetmek çok kolay!

phpMyAdmin ile veritabanı işlemlerinin ne kadar kolay olduğunu ufak bir örnek ile görelim. Bir veritabanı oluşturup, üzerinde değişiklikler yapalım. İlk olarak phpMyAdmin anasayfasından "Veritabanları" seçeneğine tıklıyoruz.

Daha sonra "Tablo Oluştur" kısmından adsoyad ve eposta isminde iki alanı olan bir tablo ekliyoruz.

Veritabanına kayıt eklemek için oluşturduğumuz tablonun içindeyken "Ekle" düğmesine tıklıyoruz ve alanları dolduruyoruz.

Alanları doldurup "git" düğmesine bastığımızda girdiğimiz bilgiler veritabanına kaydedilmiş olacak.

Verileri girdiğimiz tabloyu açtığımızda bu sefer kayıtlar karşımıza gelecek. Kayıtların yanındaki küçük simgeler yardımıyla kayıtları düzenleyebilir veya

silebilirsiniz. Aynı şekilde tabloları ve veritabanlarını da düzenleyip, silebilirsiniz. Gördüğümüz gibi phpMyAdmin kullanımı basit ve marifetli bir uygulama.

phpMyAdmin ile hem SQL bilginizi geliştirebilir hem de veritabanı işlemlerinizi görsel arayüzle kolaylıkla yapabilirsiniz.

Bol Pardus'lu günler dilerim.

+ Seçenekler

	←T→	adsoyad	eposta
☐		Tuğsan Ünlü	tugsan@ozgurlukicin.com

↑ Tümüü Seç / Hiçbirini Seçme Seçilileri:

Göster : 30 satır, başlayacağı kayıt numarası: 0

yatay kipinde ve 100 hücre sonra başlığı tekrarla

Gökçen ERASLAN

“Koltukların üzerinde kılıçlarıyla savaşan geliştiriciler de var!”

Özgürlüğün topluluğu,
mikrofonu bu kez
Pardus 2011 sürüm
yöneticilerimiz
Gökçen ERASLAN ve
Fatih AŞICI'ya uzattı.

Fatih AŞICI

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Gökçen ERASLAN: 1985 yılında Erzurum'da doğdum, aslen Burdurluyum. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği mezunu olup, Boğaziçi Üniversitesi'nde yüksek lisans yapmaktayım. 2007 yazında yaptığım Pardus stajının ardından projede göreve başladım. Şu anda Pardus geliştiriciliğinin yanı sıra, Pardus 2011 sürüm yöneticiliği görevini Fatih ile paylaşıyorum. Geliştirici olarak genellikle KDE masaüstü ortamı ile ilgileniyorum. Aynı zamanda LibreOffice ve Firefox gibi bileşenlerin ve irili ufaklı birçok paketin sorumlusuyum.

Fatih AŞICI: 1984 İzmir doğumluyum. İstanbul Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği'nden 2009 yılında mezun oldum. Pardus'ta birçok paketin yanı sıra ekran kartı sürücülerinin ve Pisi Projesi'nin bakıcılığını yapıyorum. Ayrıca Gökçen ile beraber 2011 sürüm yöneticiliği görevimizi yerine getiriyoruz.

Özgür yazılımla ne zaman tanıştınız?

Gökçen ERASLAN: Özgür yazılım ile 2003 yılında, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde 1. sınıf öğrencisi olarak okurken, A. Murat EREN sayesinde tanışmıştım. Derslerde, o kadar büyük bir iştahla anlatırdı ki özgür yazılım ile ilgili konuları, bir derste sanki tüm POSIX man sayfalarını okumuşcasına bilgiyle dolardık. Şaka bir yana, sanırım bilgisayara yeni başlayan öğrencilere bu konuyu sevdirmenin en mantıklı yollarından birisi, özgür yazılımı, bu işin alternatifi, ikinci çözümü olarak değil de aslı, öntanımlı yöntemi olarak anlatmak.

Fatih AŞICI: Tam olarak ne zaman tanıştım, hatırlayamıyorum. Sanırım 16 yaşlarındaydım. Kaldığım bir öğrenci yurdunda bulunan 80386 işlemcili IBM PC'lerden birinde yanlışlıkla command.com dosyasını silmem var olan bilgisayar merakımı işletim sistemleri üzerinde yoğunlaştırmama neden oldu. O zamanlar Türkiye'de İnternet'in yaygın olmaması dolayısıyla, yaptığım araştırmalar sıklıkla kullandığımız DOS üzerinde oldu. Kendimce DOS'a benzer basit bir önyüklenebilir sistem yazmaya çalışıyordum. Gerçek mod, korumalı kod gibi kavramları öğrenmeye çalışıp örnek kod bulmaya çalışırken nasıl olur da Linux gibi gerçek bir örneğe denk gelmediğime hala şaşıyorum.

Bir bilgisayar dergisinin verdiği Mandrake Linux CD'si ile geç de olsa Linux ile tanışma olanağı buldum. Kurulum sonrası çok heyecanlanmıştım. Merak ettiğim birçok sorunun cevabı bu sistemdeydi. Neyin nasıl çalıştığını anlamak için

kaynak kodunu inceleyebilir, istediğim değişikliği yapabilirdim. Bu andan itibaren öncelikle iyi bir Linux kullanıcısı olmayı, ardından da iyi bir geliştirici olmayı hedefledim.

Pardus ile nasıl tanıştınız? Projeye nasıl dâhil oldunuz?

Gökçen ERASLAN: Yine A. Murat EREN sayesinde tanışmıştım. Bir gün tüm öğrencilerini toplayıp, bize Pardus Projesi'nden bahsetti ve projeye devam etmek için İstanbul'a gitmesi gerektiğini anlattı. Türkiye'de bir özgür yazılım projesinin hobinin ötesine geçebildiğini duymak, çok heyecanlandırmıştı beni. Daha sonra Meren gitti, ben Eskişehir'e geçtim ama projeyi göz ucuyla da olsa takip etmeye devam ettim.

Lisans son sınıfta bitirme ödevi sorulduğunda, Pardus'a nasıl katkı sağlayabilirim diye düşünerek, Pakito projesine başladım. Pakito, kısaca paketçilerin GUI kullanarak daha kolay paket yapmasını sağlayan, SHA1 güncelleme, sürüm artırma gibi sık yapılan işlemleri kısayollarla hızlıca yapabilen bir uygulama olarak yazılmış oldu. Stajda da bu uygulamayı geliştirmeye devam ettim ve stajdan sonra projede göreve başladım. Şu anda uygulamadan pek fazla insanın haberdar olmamasının ve kullanılmıyor oluşunun sebebiyse, projeye başladıktan sonra farklı şeylere yönelmiş olmam ve Pakito'ya pek fazla kayda değer katkının gelmemiş olması. İlginçtir, birlikte staj yaptığımız Ozan'ın projesi de yine çöpe giden projeler arasındaydı.

Fatih AŞICI: Linux ile iyice haşır neşir olduktan sonra özellikle masaüstünde kullanıcıların sıklıkla yaşadığı sorunlar ile ilgilenmeye başladım. Birçok dağıtımı inceledim. Her birinin farklı sıkıntıları vardı. Kimi teknik kimi hukuki sorunlardı. O sıralar kendime yakın hissettiğim Fedora Core 2 dağıtımını temel alarak sevdiğim masaüstü ortamı KDE'yi kullanan kişisel bir dağıtım hazırlamaya karar verdim. Pratix adını verdiğim ve sadece beta bir sürümden ibaret olan o dağıtım için uğraşırken Red Hat'ın paket yöneticisi RPM ile çok uğraştım. Bu sistemin yetersiz ve karmaşık olduğunu düşünmeye başladım. Debian'a da bakmıştım, deb daha da kötü görünmüştü.

Ben bunları düşünüp de kendimce birkaç paket yöneticisi projesi girişiminde bulunurken Uludağ Projesi Linux camiasında konuşulmaya başlamıştı. O sıralar henüz ortaya konmuş bir yazılım yoktu, fakat bu dağıtım için yazılıp çizilenler dikkatimi çekmişti. Özellikle yeni bir paket yöneticisinin yazılacak olması beni heyecanlandırıyordu. Yine o zamanların popüler problemlerinden olan Türkçe karakter seti problemlerine kökten bir çözüm için Unicode desteğini her yerde kullanmayı amaçlıyordu. Bunlar ve daha benzeri birçok şey Uludağ Projesi'ne olan ilgimi artırıyordu ve hata raporlarıyla da olsa yavaş yavaş dışarıdan katkı vermeye başlamıştım.

Üniversiteye başladıktan sonra Pardus ile daha fazla ilgilenme fırsatı bulmuştum. Yaptığım ilk paket, hâlâ bakımını yapmakta olduğum Wine paketiydi. Daha çok paket bakıcılığı yaparak katkı veriyordum. Grafik yapılandırması ve sürücülerle olan ilgim de o zamanlar başlamıştı. Pardus, monitörümü algılayamıyordu. Sorunu çözen bir yama hazırlayıp Onur KÜÇÜK'e göndermişim. O sıralar Pardus'ta staj fikrinin de konuşulduğu zamanlardı ve bu düşünülen projeler arasında grafik yapılandırma arayüzü de vardı. Onur, yamamı beğenmişti. Ben de bunu staja

kabul edilmek için bir fırsat olarak düşünüp başvurdum. Staja seçilmemle beraber TÜBİTAK'taki maceram da başladı. İki yıl yarı zamanlı çalıştıktan sonra okulun da bitmesiyle tam zamanlı çalışmaya başladım. Tabi ekran kartı sürücüler, grafik altyapısı vs ile ilgili her şey de üzerime kaldı :).

Pardus 2009 yerine neden Pardus 2011'i kullanmalıyım?

Gökçen ERASLAN: Bunu cevaplamak için bence "2009 varken neden 2011'i çıkardınız?" sorusunu cevaplamak lazım ki ,onun cevabı da çok açık aslında: Sürüm sırasında (güncellemeler ve 2009.1, 2009.2 gibi ara sürümlerle) çok ciddi değişiklikler (tasarım kararları, önemli arayüz farklılıkları, çekirdek güncellemeleri, sürüm görselleri gibi) yapamıyorsunuz. Kullanıcıların 2011'e geçme sebebiyse, 2009 sürecinde yapamayıp, 2011'de yaptığımız bu önemli değişiklik ve yenilikler. Örneğin ağ yönetim altyapısı değişikliği, en güncel çekirdek, OpenOffice.Org'dan LibreOffice'e geçiş, en güncel masaüstü ortamı vs. bu değişiklikler arasında.

Fatih AŞICI: Güncel olan yazılım daha çok özellik, daha çok donanım desteği sağlar. Yeni yazılımların kullanılması aynı zamanda bu yazılımların test edilmesi de demektir. Kullanıcılardan gelen geri bildirimler biz geliştiricilerin rotasını belirlemede kullanılan önemli bir kaynaktır. Kısacası gelecekte daha iyi bir Pardus görmek için güncel olanı yani 2011 sürümünü kullanmanızı öneririz.

2011 sürümü duyuruldu ve kullanıcılara sunuldu. Bu noktada durup baktığınızda aldığınız geri bildirimlerden memnun musunuz?

Gökçen ERASLAN: Çok memnunuz. Yerli ve yabancı pek çok kullanıcıdan güzel yorumlar aldık, birçok insan Pardus 2011 videoları hazırlayıp, İnternet'e

koydu. Örneğin Pardus 2011'in basına tanıtımı sırasında bile Avustralya'daki bir gönüllünün hazırladığı video görüntülerini kullandık.

Fatih AŞICI: Bunu konuşmak için biraz erken olabilir belki, ama daha ilk günlerden okumaya başladığımız yabancı sitelere ait inceleme yazıları bizi sevindiriyor. Pardus 2011'de kullanıcıları sevindirecek birçok yeni özellik var. Bu özellikleri dağıtıma eklerken kullanım kolaylığından taviz verdiğimiz kimi kısımlar oldu. Bu kısımlar dolayısıyla bazı olumsuz eleştiriler alacağımızı tahmin ediyorum. Bir sonraki ara sürümde bu konularda elimizden geldiğince iyileştirme yapmaya çalışacağız.

Pardus 2011'de ekran kartı sürücülerinin yönetim teknolojisi değiştirildi, bu durum Pardus 2009'a göre ne gibi farklılıklar getiriyor?

Fatih AŞICI: Temel farklılık statik yapılandırmanın olmaması. Bu şu demek: belli bir sürücü kullan demek yerine şu sürücüyü şu sürücüye tercih et diyoruz. Bu, sürekli değişen donanımların kullanıldığı sistemlerde sorun yaşamayı en aza indiriyor. Diğer bir değişiklik de otomatik yapılandırma ile ilgili kodu doğrudan X sunucusu içerisine almamız. Bu şekilde daha doğru ve tutarlı bir yapılandırma ile sistemin açılabilmesini sağlayabiliyoruz.

Önceden, sunucudan bağımsız bir yazılım xorg.conf adlı bir dosya yazıyordu ve sunucu da bu dosyaya göre grafik altyapıyı hazırlıyordu. Böyle bir dosya artık öntanımlı olarak kullanılmıyor. X sunucusu, hangi sürücüyü kullanacağına sistemin o an bulunduğu durumu da göz önünde bulundurarak kendisi karar veriyor.

Yeni altyapı, depo paketleri yerine NVIDIA ve ATI'nin sitesinden indirilen sürücülerini denemek isteyen kullanıcılara bu şansı tanıyor. Ancak bunun Pardus geliştiricileri tarafından desteklenen bir yöntem olmadığını hatırlatayım.

Pardus 2011 ile XBMC gibi Pardus kullanıcılarının depolarda hiç göremediği ya da Enemy Territory gibi 2009 depolarında bulunmayan eski paketler için umutlanmalı mıyız?

Gökçen ERASLAN: XBMC'nin resmi depolara girmesi zor, Linux dağıtımlarının paketleyip dağıtması için pek elverişli bir uygulama değil, kullanıcılar İbrahim GÜNGÖR'ün kendi yaptığı paketleri kullanabilirler ancak.

Fatih AŞICI: Bu paketlerin depoda olmaması büyük olasılıkla bunlara ilgi duyan geliştiricilerin olmayışından kaynaklanıyor. Maalesef, mevcut Pardus geliştiricileri gereğinden fazla paket bakımı yapıyor ve dolayısıyla bu tür paketlerle ilgilenemiyorlar. Daha fazla geliştiriciye ihtiyacımız var.

Pardus 2011’de katkı deposunun olmaması daha az paket anlamına mı geliyor? Bu paketlerin durumu 2011’de ne olacak?

Gökçen ERASLAN: Bakımı yapılan paketler gözden geçirme sürecinden geçerek 2011 depolarına girecek ve bundan sonra “katkı deposu” adı altında bir depo olmayacak. Henüz tamamlanmadı ama tamamlandığında 2009 ve 2009 katkı depolarının tümünden oluşacak bir 2011 deposu olacak.

Fatih AŞICI: Önceden katkı deposunda bulunan paketler artık Pardus deposuna alınıyor. Bazıları depoda mevcut bile. Depoya alınmıyorsa bunun sebebi eskiden katkı deposunda bulunması değil, ilgilenen bir geliştiricinin olmamasıdır.

Pardus 2011 ile gelecek en güzel özellik sizce hangisi?

Gökçen ERASLAN: Ben ağ yönetimindeki gelişmelere sevindim en çok bu sürümde. Daha önce, Eduroam’a, 3G’ye, DSL’e (PPPoE) bağlanamayan kullanıcılar artık sıkıntı çekmiyorlar. Yeni geçtiğimiz altyapı birçok iyileştirmeye ve geliştirmeye de açık elbette ama bu tip sıkıntıların geride kalmasına memnunum.

Fatih AŞICI: Ağ aygıtlarına verilen desteğin güzel bir arayüzle artmış olması.

ÇOMAK Projesi sonrasında YALI ile masaüstü tercihi yapılarak kurulum gerçekleştirilmesi ara sürümlerde mümkün olabilir mi?

Fatih AŞICI: Hayır. Kurulum sırasında masaüstü ortamını sormak son kullanıcının kafasını karıştıran bir şey. Kullanıcılara basit sorular sormalıyız. Değişik masaüstü ortamları değişik seçeneklerle sunulmalı.

Pardus 2009’un ve Pardus 2011’in ömrünün ne kadar olacağıyla ilgili bir planlama, geleceğe dönük bir zaman çizelgesi mevcut mu?

Gökçen ERASLAN: Pardus 2009 ve 2011’in ömrü ile ilgili net bir plan yok açıkçası. 2009 için düşündüğümüz, 2011.1 ile sadece güvenlik güncellemelerine

açık hale gelmesi, 2011.2 ile gelişiminin durması yönünde ama henüz kesinleştirmedik, bu yüzden de bununla ilgili bir duyuru yapmadık.

Fatih AŞICI: Kurumsal sürümümüzün durumunu da göz önüne alıp bu konuda ekip ile bazı toplantılar yapmamız gerekiyor. Şu an için bu soruya net bir cevap vermem söz konusu değil.

Depolarda bulunması gereken paketlerin bir önceliği olmalı mı? Evet ise bu sıralama nasıl olmalı? (örn. sürücü > ofis > chat)

Fatih AŞICI: Öncelik için uygulamanın kategorisi yerine popülerliğini göz önüne almak herhalde daha doğru olur. Belki sürücüler için bir istisna söz konusu olabilir. Sürücülerin yokluğu sistemin kullanımını engelleyebildiği için öncelik verilebilir.

Resmi depo dışında bir depo olmalı mı? Neden?

Fatih AŞICI: Olmalı. Bazı teknik ya da hukuki sorunlar nedeniyle depoya alamadığımız paketler olabiliyor. Bunların bir şekilde kullanıcıya sunulabilmesi mümkün olabilir. Yine kararlı sürüm içine alamadığımız büyük güncellemeleri kullanıcılara ulaştırmak isteyen katkıcılar da farklı depolarda paketler sunabilirler.

Bugün Pardus projesinin en büyük eksiği ve şansı sizce nedir?

Gökçen ERASLAN: Projenin en büyük eksiği bence hâlâ insan gücü. Proje ilk başladığında hedeflenen basitlik ve sadelik biraz da gücünü bazı gelişmiş özelliklerin dağıtımında hiç yer almamasından alıyordu (örneğin ağ yönetiminde 802.1x desteği, kurulumda LVM/RAID desteği gibi) fakat zaman ilerledikçe bu özellikler her modern işletim sisteminde yer almaya başladı. Dolayısıyla artık özgün ve modern bir dağıtım yapmak daha fazla güç gerektiriyor. Biz de buna paralel olarak ekibi genişletmeye devam ediyoruz fakat, yine de hâlâ fazla insana ihtiyacımız var. Her konuda az çok fikri olan az sayıda geliştirici yerine, belli konularda (KDE, X.org, Çokluortam, güvenlik, çekirdek gibi) ustalaşmış ve takımlar halinde çalışan bir geliştirici kadrosunun olması gerektiğini düşünüyorum. Bunun, yakın gelecekte olacağına da inanıyorum elbette.

Böylesine ciddi ve büyük çaplı bir özgür yazılım projesinin devlet tarafından desteklenmesini, projeye bu denli olanaklar sağlanmasını ise projenin en büyük şansı olarak görüyorum.

Fatih AŞICI: İş gücü. Geliştiricilerin üzerinde çok fazla paket yükü var. Diğer yandan paket bakımı, çok dikkat ve yetenek isteyen, sanıldığı kadar da kolay olmayan bir iş. Bu yüzden her geliştirici adayını da hemen kabul etmemiz söz konusu olamaz. Yapılan basit bir hata kullanıcılara çok kötü bir şekilde yansıyor. Bu yüzden geliştirici adaylarının sabırla kendilerini geliştirmelerini ve bu konuda kendilerini kanıtlayarak projeye dâhil olmalarını tavsiye ediyorum.

Hâlâ masaüstü kullanıcılarına yönelik yapılması gereken birçok proje, iyileştirme vs var. Bu eksiklikleri dağıtım olarak giderme şansımız var. Bunu başarabilirsek Pardus'a olan ilgiyi artırabilir ve dolayısıyla daha fazla açık kaynak geliştiricisinin Pardus'a katkı vermesini sağlayabiliriz.

Paket bakıcısı olmak isteyen gönüllüler ,kendilerini hangi konularda yetiştirmeli ve işe nereden başlamalı? Geliştirici olmak isteyen arkadaşlara ne önerirsiniz?

Fatih AŞICI: Herkesin hikâyesi aynı olmak zorunda değil aslında. Kimi Bugzilla’da gezinirken kendini geliştirir ve kod olarak katkıda bulunmaya başlar, kimi de çoğu kullanıcının yaşadığı bir problemi kendine hedef seçip araştırır ve kendi çözümünü üretir. Başlangıç için tavsiye edebileceğim şey, iyi bir şekilde C/C++ öğrenmeleri olacaktır.

Öğrendiklerini kod yazmanın yanında kod okuyarak da geliştirmeliler. Linux çekirdeği, NetworkManager, systemd gibi çokça konuşulan yazılımların kodlarını okuyup anlamaya çalışmanın çok faydası olacağına inanıyorum. Bunu yapan kişiler kendiliğinden bir uzmanlık alanı seçeceklerdir.

Pardus en iyi KDE dağıtımı olma yolunda şu anda sizce nerede? Bazı Pardus projelerini birer KDE bileşeni olarak görme konusunda daha çok yol var mı?

Gökçen ERASLAN: Ben en iyi KDE dağıtımı olduğumuzu düşünüyorum, birçok kullanıcıdan ve KDE geliştiricisinden bu yönde geri bildirimler de alıyoruz. Birçok aracımız doğal olarak KDE projesi olma hedefi olmaksızın yazıldığı için KDE’ye dâhil edilmesi sancılı bir süreç. Bu konuda elimizden geleni yapıyoruz.

Fatih AŞICI: Her ne kadar olabildiğince KDE teknolojisi kullanmaya çalışıyor olsak da kullanılan yöntemler ve programlama dili konusunda KDE ile aynı dili konuşmuyoruz. Bu konuda ben ekip içindeki bazı arkadaşlardan farklı düşünüyorum. KDE’nin eksiklerini gidermek için ek araçlar yazmak yerine KDE’ye doğrudan müdahale etmemiz gerekiyor. Yetersiz mevcut KDE modülleri ile bizim sunduğumuz ek modüller bir arada bulununca kullanıcı açısından çok karmaşık bir durum oluyor.

Kapalı kaynak erken kartı sürücüleri ile sorun yaşayan kullanıcılar hata bildirimini yaparken sorunun çözümü için ne kadar umutlu olmalı?

Fatih AŞICI: Ne yazık ki bu konuda fazla umutlu olmasınlar. Kapalı kodlu yazılımlar her zaman ayak bağı olacaktır. Bu yazılımlara Pardus geliştiricilerinin herhangi bir müdahalesi söz konusu olamaz.

Pardus’un yenilikçi bir dağıtım olma niteliğini kaybetmeye başladığı eleştirisine katılıyor musunuz?

Fatih AŞICI: Hayır. Yenilikçi bir dağıtım olma yönünü yeni yeni kazanıyor aslında. Yenilikçi olmak yeni bir proje başlatmak değildir. Elbette önümüze kendini ispatlamış bir alternatif geldiğinde onu kullanacağız. Tasarımı yetersiz kalan bir projeyi körü körüne sürdürmek, böyle iş gücü problemi olan bir proje için anlamsız olacaktır. İyi bir alternatif varsa onu kullanıp başka bir problem alanına çalışmalarımızı kaydırmalıyız. Hali hazırda geliştirilen projeleri diğer dağıtımlarla birlikte geliştirmek de yine Pardus’a prestij ve avantaj olarak dönecektir.

Yazılım geliştiricilerin biraz asosyal olduğuna dair genel bir kanı vardır. Gerek topluluk forumları gerekse gezegen sayfalarında pek görünmeyen Pardus geliştiricileri günlük çalışma ortamında da böyleler mi?

Fatih AŞICI: Kesinlikle hayır. Sanırım blog yazmaya alışamadık bir türlü.

Pardus bugüne kadar hep kararlılığı ile ön plana çıkmıştı bundan sonra bu çizgi devam edecek mi?

Gökçen ERASLAN: Kararlılık dağıtımdan da öte her yazılımın en önemli şartı. Elimizden geldiğince bunu sağlamaya çalışıyoruz.

Fatih AŞICI: Elbette. Yeni depo düzenimiz ile (devel/testing/stable) bu konuda daha da ileri gitmek istiyoruz.

Özgürlüklüğün hakkındaki düşünceleriniz neler? Özgürlüklüğün'de olmasını istediğiniz herhangi bir şey var mı?

Fatih AŞICI: Kullanıcıların büyük bir çoğunluğu geliştiricilerden farklı olarak forum kullanmayı tercih ediyor. Bu yüzden Özgürlüklüğün'in topluluk ile iletişimde önemli bir yeri olduğuna inanıyorum. Ara sıra foruma girdiğimde kullanıcıların doğrudan geliştiricilere yönelik yazılarını görüyorum. Bazen cevap alamadıklarında geliştiricilerin çok ilgisiz olduğuna dair sitemleri oluyor. Oysa çoğumuz orayı takip etmiyoruz. Bu konuda ne yapabiliriz onu da bilmiyorum. Geliştiricilerin alışkanlıklarını değiştireceklerini de pek sanmıyorum. Çünkü çoğu geliştirici binlerce e-posta arasında kayboluyor, bir de forum gibi dağınık bir ortamı takip etmezler büyük olasılıkla.

Bilgisayarı açtığınızda yaptığınız ilk şey nedir?

Gökçen ERASLAN: Kmail ile e-postalarımı kontrol etmek.

Fatih AŞICI: Çoğu zaman e-postalarımı kontrol ederim.

"Büyüyünce ne olmak istiyorsun?" tarzı sorulara ne cevap vermişsiniz? :)

Fatih AŞICI: Garip gelecek belki ama, 4-5 yaşlarında bile sorduklarında bilgisayar mühendisi olmak istediğimi söylüyordum :).

Pardus geliştiricileri nasıl bir ortamda çalışıyor?

Gökçen ERASLAN: TÜBİTAK yerleşkesi Gebze/Kocaeli'de yer alıyor. Çok büyük bir alana yayılmış bu yerleşkede, çeşitli araştırma merkezleri ve enstitüler

bulunuyor. Bizim bölümümüz ise yeni UEKAE (Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü) binasında, altışar kişilik ofislerin olduğu eğlenceli bir yer. Bilgisayar başında sabırla yazılım geliştiren geliştiricilerin yanında, uygulamasının derlenmesini beklediği sırada koltukların üzerinde kılıçlarıyla savaşan geliştiriciler de var aramızda.

Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?

Gökçen ERASLAN: Eşimle birlikte deniz kenarında yürüyüş yapmayı, sinema ve tiyatroya gitmeyi seviyorum. Bunların dışında, Galata Ritmhanesi'nde perküsyon öğrencisi olarak ders almaya devam ediyorum.

Fatih AŞICI: Bilgisayar başında olmadığım zamanlar arkadaşlarım ve ailemle vakit geçirmeye çalışıyorum. Sinemaya gitmeyi severim. Kitap okuyarak da boş zamanlarımı değerlendirmeye çalışıyorum.

Pardus Kullanıcıları İçin Yararlı Adresler

Pardus 2011'i bilgisayarınıza nasıl kurabilirsiniz?

Pardus topluluğu neler yapıyor?

Dergimizin tüm sayılarını nereden bulabilirim?

Ajans Pardus'u dinleyelim!

Nerede bu Pardus kullanıcıları?

Pardus geliştiricileri neleri tartışıyor?

Pardus kullanıcıları neleri tartışıyor?

OpenOffice.org Türkiye

Bir hata buldum, bunu nereye raporlamalıyım?

Pardus ile ilgili teknik bilgiler için nereye bakmalısınız?

Şehrimde Pardus 2011 DVD Gönüllüsü var mı?

Bana Pardus 2011 Kurulum DVD'si gönderir misiniz?

Pardus kullanıcıları www.linux.com'da ne yapıyor?

Windows'tan Pardus'a nasıl geçebilirim?

Pardus kullanıcılarının gezegeninde neler oluyor?

Pardus ile ilgili Sıkça Sorulan Sorular

